

ANADOLU HİYEROGLİF YAZILI BELGELER
1

GEÇ HİTİT KARKAMIŞ KRALLIĞI
YAZITLARI

HASAN PEKER

Ante
Quem

ANADOLU HİYEROGLİF YAZILI BELGELER

GEÇ HİTİT KARKAMIŞ KRALLIĞI
YAZITLARI

HASAN PEKER

Ante
Quem

Anadolu Hiyeroglif Yazılı Belgeler 1: Geç Hitit Karkamış Krallığı Yazıtları
Seri editörü: Hasan Peker

*All images are the copyleft of the Author, if not credited otherwise ©
Aksi belirtilmedięi takdirde tüm görseller yazar telif müsaadelidir ©*

ISBN 978-88-7849-178-6
ISBN 978-88-7849-181-6 (pdf)
DOI 10.12878/AHYB1
Published in November 2022 by Ante Quem S.r.l.
Via Senzanome 10, 40123 Bologna, Italy
tel. ve fax +39 051 4211109
www.antequem.it

İÇİNDEKİLER

Kısaltmalar.....	3
Transliterasyon İşaretleri.....	4
Sunuş - <i>Belkıs Dinçol</i>	5
Önsöz.....	6
Giriş.....	7
Geç Hitit Karkamış Krallığı Yazıtları.....	8
1. ANKARA 2.....	8
2. KARKAMIŞ frag. a/b.....	10
3. KARKAMIŞ A4b ve TK I.2 (KH.11.O.400).....	12
4. KARKAMIŞ A14b.....	14
5. KARKAMIŞ A14a.....	16
6. KARKAMIŞ A1a.....	18
7. KARKAMIŞ A1b.....	23
8. KELEKLİ.....	24
9. KARKAMIŞ A11a+.....	25
10. KARKAMIŞ A11b+c.....	29
11. KARKAMIŞ A4d.....	35
12. KARKAMIŞ A2+3.....	36
13. KARKAMIŞ A12.....	40
14. KARKAMIŞ A13d.....	43
15. KARKAMIŞ A23+.....	45
16. KARKAMIŞ A25a.....	47
17. KARKAMIŞ A16b.....	49
18. SİLSİLE 1 (KARKAMIŞ A15a).....	49
19. KARKAMIŞ A6+7.....	52
20. KARKAMIŞ A15b.....	59
21. KARKAMIŞ stone bowl (taş kase).....	64
22. KÖRKÜN.....	65
23. KARKAMIŞ A31+.....	67
24. CEKKE.....	70
25. KARKAMIŞ A4a.....	78

26. TÜNP 1.....	81
27. KARKAMIŞ A25b.....	83
28. KARKAMIŞ A13a-b-c.....	84
29. KARKAMIŞ A17b.....	86
30. KARKAMIŞ A21+.....	87
31. ADANA 1.....	89
32. KARKAMIŞ A18j.....	91
Ek 1. Tablolar.....	92
Tablo 1. Hitit Kral Listesi.....	92
Tablo 2. Hitit İmparatorluğu, Karkamış, Malatya Kralları/Yöneticileri.....	93
Tablo 3. Karkamış ve Malatya Kralları/Yöneticileri.....	94
Ek 2. LİDAR bullaları.....	95
Ek 3. Malatya Krallığı Yazıtlarında Karkamış.....	96
Ek 3.1. KARAHÖYÜK-ELBİSTAN.....	96
Ek 3.2. GÜRÜN üst.....	97
Ek 3.3. İSPEKÇÜR.....	98
Ek 3.4. DARENDE.....	99
Ek 3.5. MALATYA 1.....	100
Ek 4. Sözlük.....	101
Ek 5. Logografik Yazılışlar.....	108
Ek 6. Bazı Hiyeroglif İşaretlerin Transliterasyonları ve Fonetik Değerleri.....	110
Kaynakça.....	111

KISALTMALAR*

A.	Accusative	belirtili nesne hali
adv.	Adverb	zarf
Abl.	Ablative	ayrılma hali
c.	Common gender	cinsiyetli sözcük
conj.	Conjunction	bağlaç
D.L.	Dative-Locative	yönelme-kalma hali
det.	Determinative	belirleyici
dpron.	Demonstrative pronoun	işaret zamiri
G.	Genitive	aidiyet hali
ger.	Gerund	zarf fiil
inf.	Infinitive	mastar hali
Inst.	Instrumental	araç/birliktelik hali
Med.	Medio-passive	orta edilgen çatı
n.	Neuter gender	cinsiyetsiz sözcük
N.	Nominative	özne hali
neg.	Negative	-ma- olumsuz
npt.	Neuter particle	cinsiyetsizlik partikeli
part.	Participle	sıfat fiil
pass.	Passive	edilgen
pl.	Plural	çoğul
poss.adj.	Possessive adjective	aidiyet sıfatı
postp.	Post position	edat
PN	Personal name	kişi adı
ppn.	Personal pronoun	kişi zamiri
Pres.	Present	şimdiki/geniş/gelecek zaman
Pret.	Preterite	geçmiş zaman
prev.	Preverb	fiil niteleyici
proh.	Prohibitive	yasaklayıcı olumsuz
rel.pron.	Relative pronoun	ilgi zamiri
sg.	Singular	tekil

---

* Gramer terimleri için kısaltmalarda Latince kökenli İngilizce sözcükler temel alınmıştır.

TRANSLİTERASYON İŞARETLERİ

- <i>a</i>	sıfır- <i>a</i> / boşluk dolduran- <i>a</i>
-* <i>a</i>	sonda yazılan baştaki- <i>a</i>
./+ <i>MI</i>	sesçil gösterge
ı	kişi adı det.
x	kırık/tanımlanamayan işaret
x	kırık/tanımlanamayan hece işareti
X	kırık/tanımlanamayan logogram
§	cümle / yan cümle
	sözcük ayırıcı
	satır sonu
[ ]	kırık işaret
< >	ihmal edilen işaret
{ }	katip hatası, yok sayılması gereken işaret

SUNUŞ

Dr. Hasan Peker Anadolu hiyeroglif yazısı ve Luvice alanlarında yaptığı çalışmalarla yurtiçi ve yurtdışında tanınan bir bilim insanıdır. Kendisi 2011 yılından bu yana Prof. Dr. Nicolò Marchetti başkanlığında yapılan Türk-İtalyan Karkamış Kazılarının filoloğu ve başkan yardımcısıdır.

Bu kitabın konusunu oluşturan Karkamış ve çevresinde bulunan Luvice hiyeroglif yazıtları 2000 yılında J. D. Hawkins tarafından yayımlanmıştır. Aradan geçen süre içerisinde Anadolu hiyeroglif yazısı ve Luvice konusunda Dr. Peker'in de aralarında bulunduğu bir grup bilim insanı tarafından yapılan çalışmalar bu konudaki bilgileri çok daha ileri düzeye taşımıştır. Birçok hiyeroglif işaretinin önceden bilinmeyen logografik ve fonetik değerleri saptanmış, yazıtlarda geçen anlamı belirlenemeyen sözcüklerin önemli bir kısmının anlamları tespit edilmiştir. Bu durum doğal olarak yazıtlar üzerinde yeni çalışmalar yapılmasını gerekli kılmaktadır.

Dr. Peker son bilgilerin ışığında yazıtların kendisi tarafından yapılan transliterasyon, transkripsiyon ve Luvice'den çevirilerini sunmaktadır. Özellikle transkripsiyonların verilmesi Luvice'nin gramerini ve Türkçe'ye çevrilmesini anlamakta fayda sağlamaktadır.

Yazar kitabın ekindeki sözlükte farklı anlamlar verdiği sözcüklerle ilgili yazıtlara farklı yorumlar getirmektedir. Bunun sonucunda belli başlı yazıtların çevirileri yer yer şimdiye kadar yapılanlardan ayrılmaktadır.

Kitapta ayrıca Dr. Peker'in kendisi tarafından oluşturulan Hitit, Karkamış ve Malatya kral ve yöneticilerinin listelerinin verilmesi bölge tarihi üzerinde yapılacak çalışmalara ışık tutacaktır.

Sonuçta Dr. Peker'in sağlam bilimsel temellere dayanan titiz bir çalışmanın ürünü olan bu kitabı Anadolu hiyeroglif yazısı ve Luvice alanlarında yapılacak yeni çalışmalara farklı bakış açılarıyla ivme kazandıracaktır.

Belkıs Dinçol

ÖNSÖZ

Anadolu hiyeroglif yazısı Anadolu'nun ilk imparatorluğu Hitit devletinin kuruluşu ile icad edilmiş olup Anadolu ve Suriye'de yaklaşık bin yıl kullanılmıştır. MÖ. 17. yüzyılın ikinci yarısından itibaren önce mühür ve mühür baskıları üzerinde özel adların, unvan ve meslekleri yazmak için kullanılan bu yazı MÖ. 13. yüzyılda Luvicede yazıtlarda karşımıza çıkmaktadır. Hitit İmparatorluğu'nun çöküşünden sonra (MÖ. 12. yüzyılın başı), Anadolu ve Suriye'de kurulan Geç Hitit Krallıklarından Anadolu hiyeroglif yazısıyla yazılmış yüzlerce belge geriye kalmıştır. Bu kitapla Anadolu hiyeroglif yazılı seçilmiş yazıtların transliterasyon, transkripsiyon ve Luviceden çevirileri son bilgiler ışığında verilerek uzmanların ve Luvicede çalışmaları ile ilgilenenlerin dönemin birincil kaynaklarına doğru ve sağlıklı bir şekilde ulaşmaları amaçlanmıştır. "Anadolu Hiyeroglif Yazılı Belgeler (AHYB)" serisinin ilk cildi Karkamış Krallığı ile ilgili seçilmiş yazıtları içermektedir.

Hocam Emerita Prof. Dr. Belkıs Dinçol'a, Türk-İtalyan Karkamış Kazıları Başkanı Prof. Dr. Nicolò Marchetti'ye, bu kitapta çizimlerini kullanmama izin veren J. D. Hawkins'e ve ADANA 1 (KARKAMIŞ) yazıtının çizimini kullanmama izin veren Prof. Dr. Rukiye Akdoğan'a teşekkür ederim.

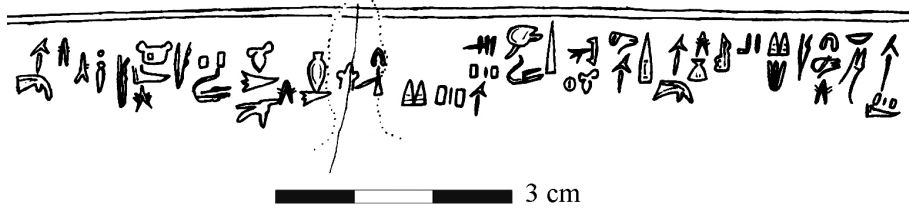
Hasan Peker

GİRİŞ

Hitit İmparatorluğu'nun çöküşünün ardından başkent Hattusa'daki "büyük kral" (Tablo 1) ve ardıllarına ne olduğu bilinmemektedir. Ancak muhtemelen Karkamış'ta MÖ. 14. yüzyılın ikinci yarısında itibaren (Tablo 2 ve 3) Geç Tunç Çağının sonuna kadar hüküm süren, Karkamış'ı ele geçiren büyük Hitit kralı I. Suppiluliuma'nın (1355-1322) beşinci kuşak ardılı bir "Büyük Kral"ın izleri Geç Hitit Malatya Krallığı sınırlarındaki yazıtlarda görölmektedir (bknz. Ek 2 ve 3).

Geç Hitit Karkamış Krallığı yazıtları Tablo 2 ve 3'te verilen kronolojiye göre ele alınmıştır.

GEÇ HITİT KARKAMIŞ KRALLIĞI YAZITLARI

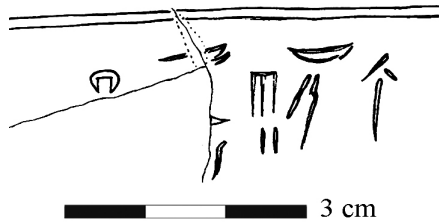
1. ANKARA 2
Yazıt 1

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

§ 1 *zi/a-wa/i-ti CAELUM.PI sa-ma-i(a)-*a REGIO.HATTI*
(VIR₂)L273.SIGILLUM *i(a)-zi/a-tà REX ma-zi/a-kar-hu-ha REX PRAE-na*
zan=wa=ti CAELUM.PI Asmayas REGIO.HATTI (VIR₂)L273.SIGILLUM izida
REX paran

Bu kaseyi Hattili *mühür kazıyıcı* Asmaya, kral Maza-Karhuha'nın huzurunda yaptı.

§ 2 *tara/i-wa/i-zi/a-wa/i(REGIO) REL+ra/i MONS.[TU] LABARNA.LA*
hu-la-i(a)-tà wa/i-na-*a pa-ti-i(a)-*a ANNUS-i(a) i(a)-zi/a-tà
Tarwiza=wa kwari Tudhaliya Labarna hulayata a=wa=an apati usi izida
Labarna Tudhaliya, Tarwiza ülkesini yendiğinde, onu (= kaseyi) o yıl¹ yaptı.

ANKARA 2
Yazıt 2

¹ D.L.sg.

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

zi/a CAELUM.PI SCRIBA.2 pi-t[i-31]8[?][...] L414[...]

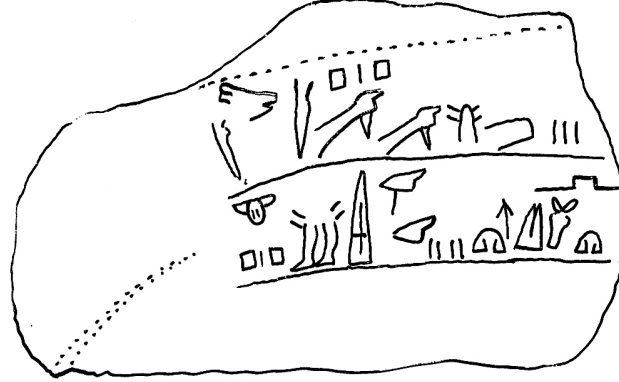
Bu kaseyi 2. derece katip Penti-Teşub[?] k[azıdı.]

Yorum:

Gümüş bir kase üzerinde Yazıt 1’de adı verilmeyen bir ülkenin kralı olan Maza-Karhuha huzurunda Hattili bir zanaatkar tarafından yapılan kaseğin üzerinde, neresi olduğu hakkında tartışmalar olan Tarwiza ülkesinin Tudhaliya tarafından yenilgiye uğratıldığı kayıtlıdır. Yazıt 2 ise yazıtı kazıyanın adı ve mesleği/meslekleri üzerinedir. Yazıtın paleografik özellikleri nedeniyle İmparatorluk dönemine tarihlendirilmesi mümkün görünmemektedir. E. Laroche’un (1960: XXX) bu gümüş kaseğin Karkamış[?] kökenli olduğunu kaydetmesinden de yola çıkarak söz konusu *LABARNA* unvanlı Tudhaliya’nın İmparatorluk sonrası bir Karkamış kralı olduğu öne sürülebilir. Hitit İmparatorluk döneminin son Karkamış kralı Kuzi-Teşub’un (bknz. Ek 1) ardılları Malatya’da hüküm sürerken, burada bahsi geçen I. Tudhaliya Karkamış’ta hüküm süren bir kral ve yine Karkamış kralı olduğu düşünülebilecek II. Iri-Teşub’un (KARAHÖYÜK-ELBİSTAN) öncülü olarak görülebilir (bknz. Ek 1 Tablo 2 ve Ek 3.1).

Ayrıca KARKAMIŞ A18d (Hawkins 2000: 83) üzerinde bir Karkamış kralı Huwa-Şarruma’nın adı geçmektedir. Yazıtın paleografik özellikleri nedeniyle (*i* formu, *ka+ra/i* yazılışı) MÖ. 12-11. yüzyıllara tarihlendirilmesi mümkündür. İlk satırın üst kısımlarının kırık olmadığı varsayılırsa şu şekilde yorumlanabilir:

KARKAMIŞ A18d

...] (DOMINUS)ni-i(a)-tá

wa/i-tá-*a mu-*a || hu-wa/i-SARMA REX ka+ra/i-ka-mi-sa-zi/a(REGIO)

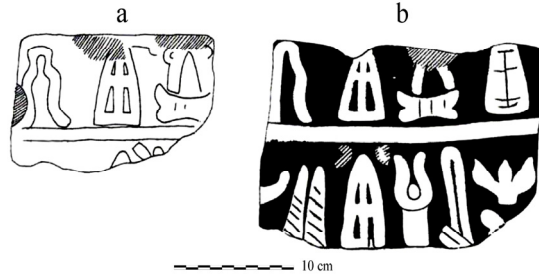
(TERRA)ta-sa-[kwi/a+ra/i-na ...

... ve o/onlar beni ...] bey yaptı/yaptılar.Ve Karkamışlı kral Huwa-Şarruma bana top[rak/ülke ... verdi[?].]

Karkamış krallığında ülkeyi yöneten büyük krallara tabi Karkamışlı “Ülke Bey”leri kenti/ülkeyi idare etmekteydi (bknz. Tablo 3). Bu yazıtın yazarı Karkamışlı Kral Huwa-Şarruma’ya tabi, yazıtta adı geçmeyen bir (Karkamışlı) Ülke Beyi olabilir. Huwa-Şarruma’nın, II. Iri-Teşub’un veya III. Ini-Teşub’un ardılı olduğu öne sürülebilir (karş. Simon 2021)

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 1997; Mora 2007; Simon 2009; Durnford 2010; Weeden 2013.

2. KARKAMIŞ frag. a/b

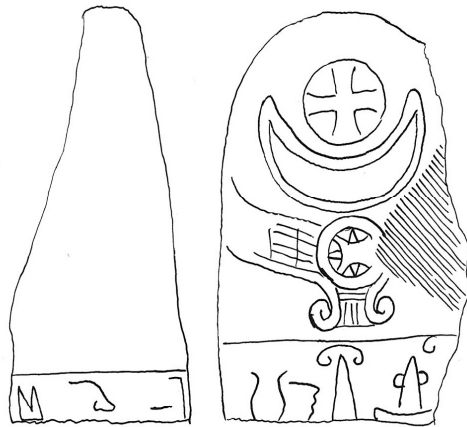
Transliterasyon:

- a. ...] MONS.TÚ [MAGNU]S.REX LABARN[A ... || [... -i[a]-s[i]-...
 b. ... MAGNUS].REX MONS.TÚ [MAGNUS].REX LABARN[A ... ||
 [...-s]à(REGIO) REX pi-ya-si-l[i...

Yorum:

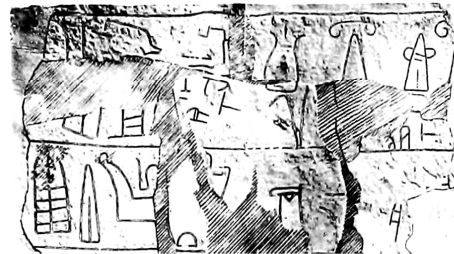
Bu iki yazıt parçası muhtemelen Piyassili adında bir kralın oğlu veya ardılı “Büyük Kral” Tudhaliya’nın adını vermektedir. Piyassili’nin Karkamış krallığının kurucu kralı I. Piyassili olma ihtimali ile birlikte burada II. Tudhaliya’nın babası olarak kabul edilmiştir.

KARKAMIŞ A16c

KARKAMIŞ A16c

KARKAMIŞ A16c*I

20 cm

Muhtemelen aynı II. Tudhaliya KARKAMIŞ A16c (Hawkins 2000: 82) stel parçası üzerinde:

[MAGNU]S.[RE]X MONS.T[U] MAGNUS.REX HEROS

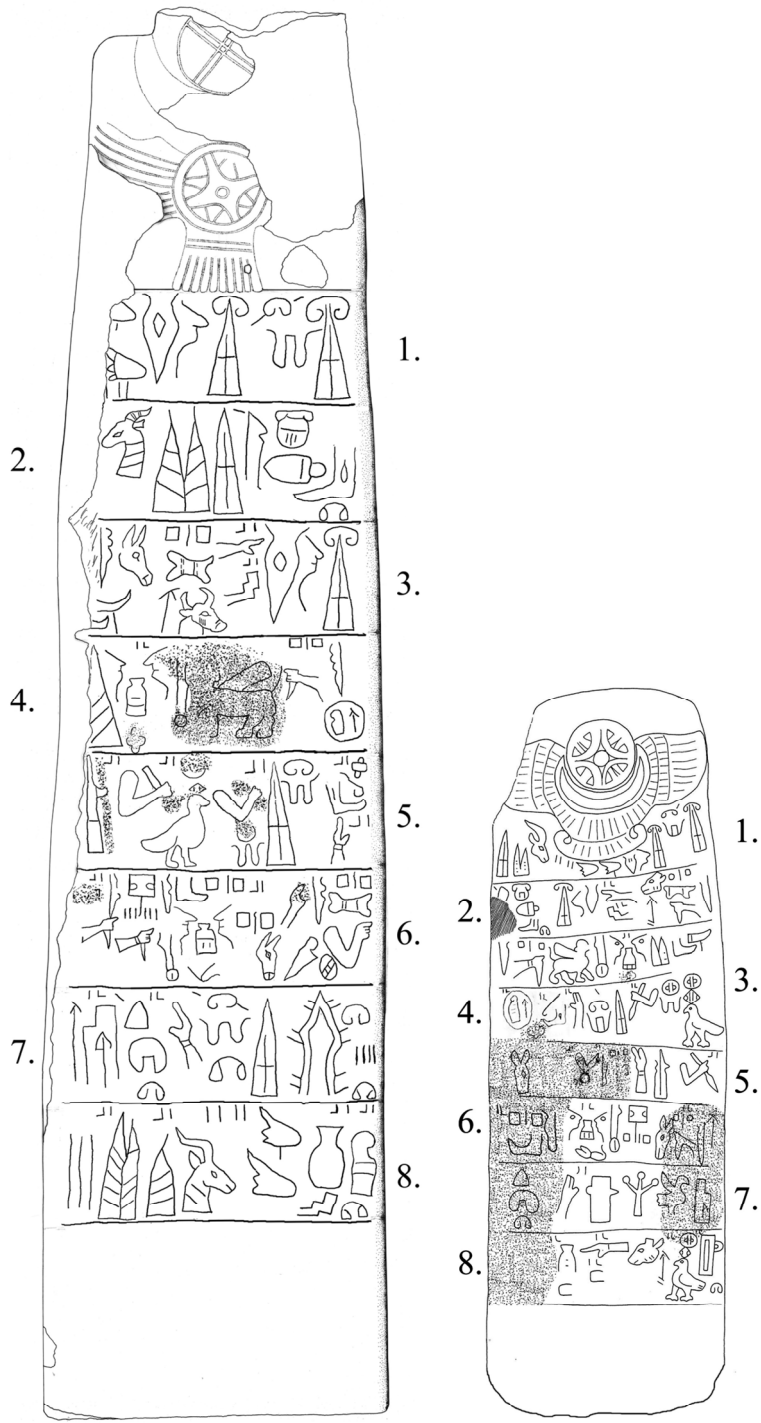
kar-ka-mi-sà(URBS/REGIO) X(REGIO) || [...](REGIO) REX ...

“Büyük Kral Tudhaliya, Kahraman, Karkamış ülkesi, ... ülkesi (ve) ... ülkesi kralı...”

olarak geçmektedir. Stelden günümüze sadece solda çizimi olan kısım geriye kalmıştır. Sağda ise eski kazılarda alınmış, stelin mürekkeplenmiş kağıt hamuru kopyasından (KARKAMIŞ A16c*) ilk iki satır yer almaktadır.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 590-591.

3. KARKAMIŞ A4b ve TK I.2 (KH.11.O.400)

KH.11.O.400

KARKAMIŞ A4b

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 MAGNUS.REX ¹MAGNUS+ra/i-TONITRUS MAGNUS.REX HEROS
 1. MAGNUS.REX ¹MAGNUS+ra/i-TONITRUS MAGNUS.REX HEROS
 2. ka+ra/i-ka-mi||-sà(REGIO) REX ¹sá-pa-VIR-ti-sa ||
 2. ka+ra/i-ka-mi-sà(REGIO) REX || ¹sá-pa-VIR-ti-sa
 3. MAGNUS.REX HEROS |(FILIUS)ní-mu(wa/i)-zi/a
 MAGNUS.REX HEROS |(FILIUS)ní-mu(wa/i)-za

*hantawaturis Ura-Tarhunzas hantawaturis hastalis Karkamisas hantawatis
 Sapazitis hantawaturis hastalis nimuwizas*

Büyük Kral, Ura-Tarhunza, Büyük Kral, Kahraman, Karkamış Ülkesi Kralı, Büyük Kral, Kahraman Sapaziti'nin oğlu.

4. § 2 wa/i-tú-ta-*a sú+ra/i-t[i]||[(RE)GIO] |LIS-lu/a/i ARHA SPHINX
 3. wa/i-tú-ta-*a || sú+ra/i-ti(REGIO) |LIS-lu/a/i ARHA SPHINX

a=wa=tu=ta Suratı salıs arha awıda

Ona (=Ura-Tarhunza) karşı Sura Ülkesinden sorun/düşman geldi,

5. § 3 wa/i-tá-*a EXERCITUS||.LU/A/I |FRONS-ti |PONERE
 4. wa/i-tá-*a || |EXERCITUS.LU/A/I |FRONS-ti |PONERE

a=wa=ta kuwalanza hanti tuwata

ve onun karşısına ordu(sunu) koydu.

- § 4 ^[1]MAGNUS.TONITRUS REX |FORTIS (DEUS)TONITRUS
 (DEUS)ku+AQUILA
 |FORTIS |L273 [DARE] ||
¹MAGNUS.TONITRUS REX |FORTIS (DEUS)TONITRUS
 (DEUS)ku+AQUILA ||
 5. |FORTIS |L273 DARE

*Ura-Tarhanti hantawaturis muwatalis Tarhunzas Kupapas muwatalin warpin piyanta
 Kral Ura-Tarhunza'ya kudretli Tarhunza (ve) Kubaba kudretli bir koruma / silah
 verdiler,*

6. § 5 wa/i-tú-*a BRACCHIUM-ru-li |PONERE-wa/i-ta
 wa/i-tú-*a |BRACCHIUM-ru-li |[PONERE-wa/i]-ta ||

a=wa=tu isaruli/isarwilin tuwanta

ve onlar (tanrılar) sağ kol(larını) onun üzerine koydular.

veya Onu (=silahı/korumayı) onun sağ koluna (= eline) koydular.

- § 6 |wa/i-ti-*a LIS-na ARHA DELERE-nú-tá
 6. |wa/i-ti-*a LIS-na ARHA DELERE-ta

a=wa=ti salın arha marnuta

ve o sorunu/düşmanı ortadan kaldırdı / yok etti.

7. § 7 |a-wa/i-tá || zi/a |STELE ¹su-hi-sa |PONERE
 7. |wa/i-tá-*a z[a] || [|]STELE ^[1]L130-nu-L466 |PONERE
¹MAGNUS+ra/i-TONITRUS-sa REX BONUS-sa-mi-sa ||
 8. (VIR₂)L462-sa |IUSTITIA-ni ka+ra/i-ka-mi-sà(URBS)

8. |REGIO |DOMINUS
^[1]*su-hi-sa* || [REX (VIR₂)L462] |IUSTITIA-ni |(FILIUS)ni-mu(wa/i)-za
 |(DEUS)ku+AQUILA SACERDOS-sa

KH.11.O.400:

a=wa=ta za waniza Suhis tuwata Ura-Tarhunzas hantawatas wasamis muwidis tarawanis Karkamisas watni-niyas

Bu steli Ura-Tarhunza'nın, kralın sevgili hısmı, doğru (olan),² Karkamış Ülke Beyi Suhi, dikti.

KARKAMIŞ A4b:

a=wa=ta za waniza Arnuzunis tuwata Suhis [hantawatas muwidis] tarawanis nimuwizas Kupapas SACERDOS-s

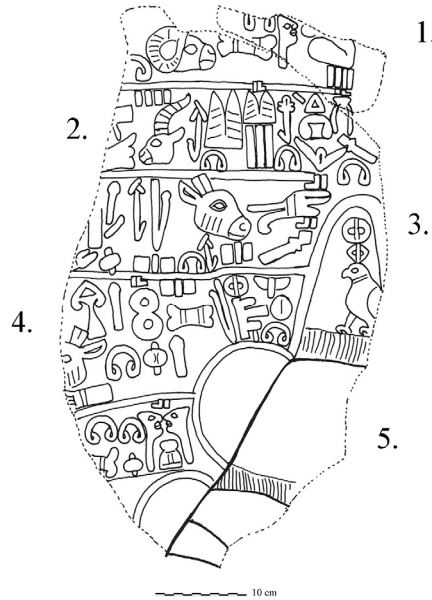
Bu steli [kralın hısmı], doğru (olan) Suhi'nin oğlu Kubaba'nın rahibi Arnuzuni dikti

Yorum:

Aynı içeriğe sahip Ülke Beyi I. Suhi ve oğlu Kubaba'nın Rahibi Arnuzuni tarafından yazdırılan bu iki stelin muhtemelen höyükteki Kubaba tapınağı alanında dikilmiş olduğu düşünülebilir. I. Suhi'nin kral ile ilişkisini tanımlayan (VIR₂)L462, *muwida*- "tohum" sözcüğü "hısm; akraba" kavramına karşılık geliyor olmalıdır.³

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 80-82; Peker 2016: 14-17; Yakubovich 2019: 548.

4. KARKAMIŞ A14b

² *tarawani*- için bkz. Melchert 2019.

³ Karş. 10. KARKAMIŞ A11b § 28 ve 29.

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 [E]GO-mi á-sa-tú-[wa/i-la/i]-ma-[za]-sa [...] ²⁴ ||
2. [k]ar-ka-mi-sà-zi+a-sa(REGIO) |REGIO.DOMINUS-i+a-sa
3. [su-hi-si] |IUSTITIA-ni-sa || |(FILIUS)ni-mu-wa/i-zi+a-sa
 (a) amu=mi Astuwalamazas [...] Karkamisazas watni-niyas
 (b) Suhisi tarawanis nimuwizas
 (a) Ben (b) doğru (olan) (I.) Suhi'nin oğlu⁵, (a) Karkamışlı Ülke Beyi ...?
 Astuwalamanza(yım).
- § 2 a-wa/i zi+a-i+a PO[RTA]-lu/a/i-n[a ...] ||
 a=wa zaya hılan[a ...]
 Bu geçitleri [ben inşa ettim.]
4. § 3 [a-wa/i-m]u-[t]á REL-i-sa |MALLEUS-lu/a/i-i
 [a=wa=m]u=ta kwis walai
 Kim benim için (bunları) silerse / tahrip ederse,
- § 4 wa/i-tú-*a (DEUS)kar-hu-ha-sa (DEUS)ku+AQUILA-[pa-...] ||
5. |(LIS)sa-lu/a/i-sa-tú
 a=wa=tu Karhuhas Kupa[pa...] salisantu
 Ona karşı Karhuha [ve] Kubaba dava açsınlar!⁶

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 83-87; Sasseville 2020: 495-496.

⁴ Eğer burada kırık olduğu düşünülürse belki sesçil tamamlayıcılarıyla Astuwalamanza'yı niteleyen bir IUSTITIA, tarawani-, "doğru (olan); adil; meşru" beklenebilir.

⁵ Veya "(I.) Suhi'nin meşru oğlu".

⁶ Veya "Karhuha [ve] Kubaba ona engel olsunlar!".

5. KARKAMIŞ A14a

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 EGO-mi-i¹su-hi-i-sa kar-ka-mi-si-[...]

2. ... || ...]

amu=mi Suhis Karkamisi[zas]

Ben Karkamışlı [...] (II.[?]) Suhi(yim).

§ 2 [...]-ia-sa-ha

...-yasaha

Ben ... -dım.

3. § 3 *wa/i-mu-*a á-ma-za |tá-ti-ia-za (LIGNUM)sà||-la-ha-za |pi-ia-ta-a*
a=wa=mu amanza tadiyanza salhaza piyanta

Ve (tanrı/tanrılar) bana babamın ardıllığını verdiler.

§ 4 (L349)*ara/i-ma-ha-wa/i-mu |LEPUS+ra/i-ta-na |pi-ia-ta [...*

4. ... || ...]

ariman=ha=wa=mu taparitan piyanta

Bana ARIMANın⁷ yetkisini de verdiler.

§ 5 [... ...]-zi AVUS-ha-zi |za-za+ra/i-ta {+ra/i}

[... *tadin*]zi *huhanzi zazaranta*

[Ancak baba]lar[ım] (ve) büyükbabalar[ım] [onları] kızdırdılar.⁸

§ 6 *wa/i-ma-za-*a DEUS-ni-zi “COR”-tara/i-na NEG₂ POST.NI ||*

5. *a-tá |(BONUS)wa/i-li-ia-ta*

a=wa=manza masaninzi atrin na apan anta waliyanta

Ve tanrılar onlara bizzat destek olmadılar.

§ 7 *wa/i-tà-*a mu-*a POST.NI a-tá |(BONUS)[...*

6. ... || ...]

a=wa=ada amu apan anta [waliyanta ...

(Ancak) onlar (=tanrılar) bana [destek oldular.

§ 8 [... *ku-ta*]-sa₅+ra/i-z[a] |á-ma-z[a] |á-lá/i-ma-za ARHA |MALLEUS-lu/a/i-i

[... *kwis kuta*]saranza amanza alamanza arha walai

[Kim bu] orthostatlardaki adımı silerse / tahrip ederse,

§ 9 *pa-ti-pa-wa/i-*a (DEUS)kar-hu-ha-sa (DEUS)ku+AQUILA-pa-sa-ha*

LIS-z[a-...-t]ú-ú^a

apati=pa=wa Karhuhas Kupapas=ha salizantu

Ona karşı Karhuha ve Kubaba dava açsınlar!

Yorum:

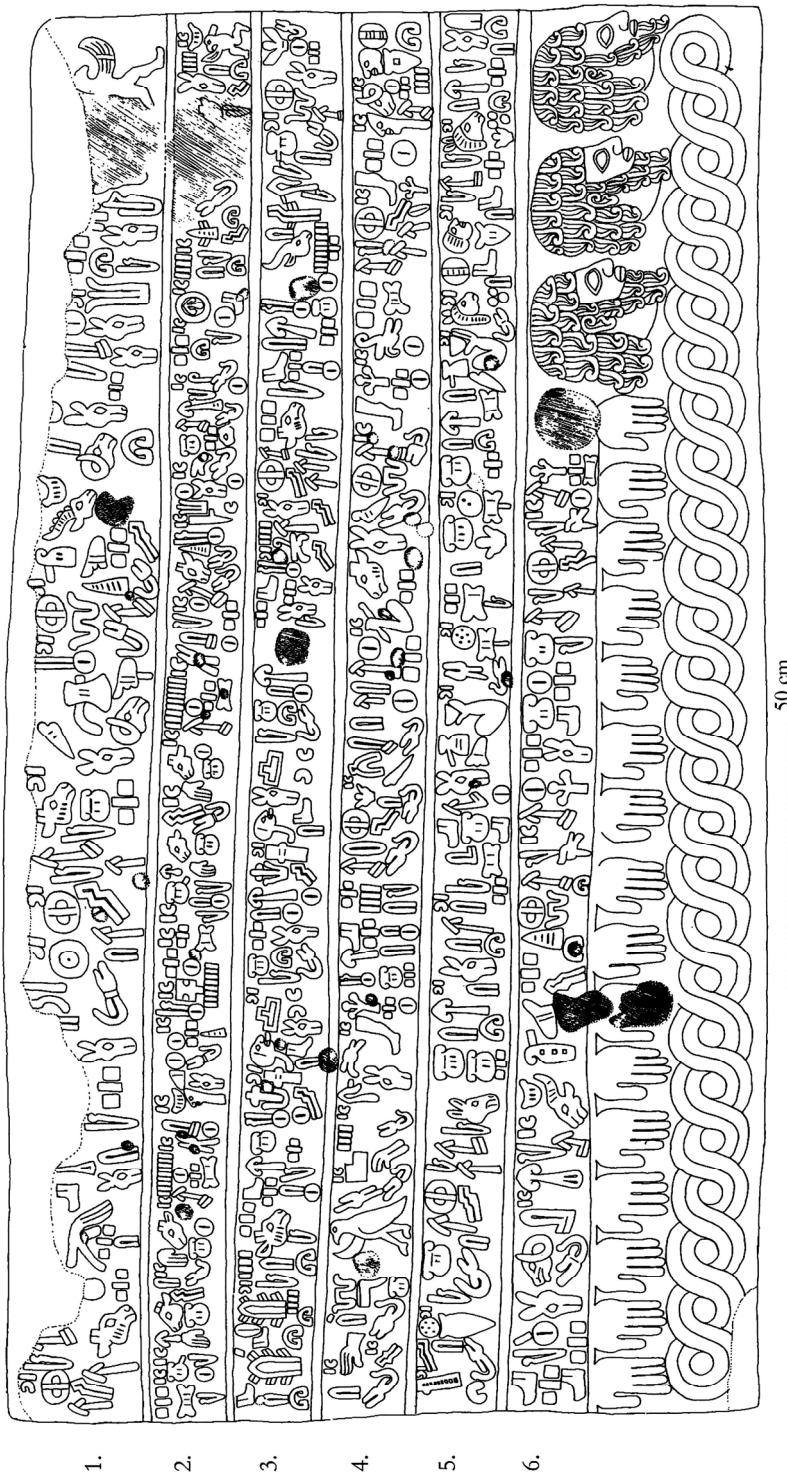
Yazıtın yazarı II. Suhi olarak kabul edilmektedir. Suhi'nin ataları için tanrıların veya bir tanrının *apan anta waliya(nu)*- “birisinin (D.) arkasında yüksel- = birisine (D.) destek ol-” (§ 6, Melchert 2011: 84) eyleminin alıcısı olmadığı ifadesi Karkamış'ta sadece Katuwa'nın yazıtlarında (1.12) geçmektedir.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 83-87; Sasseville 2020: 33, 96.

⁷ ARIMA sözcüğü idarecilik vasıfları ile ilgili Hititçe *arimma*- “değerli bir nesne” anlamında veya *ari*- “kaldır-; yükselt-” fiilinin part. A.c. hali olabilir.

⁸ Sadece burada belgelenmiş anlamı bilinmeyen *zazar(ıya)*- fiilinin Med.Pres.pl.3 çekimi olabilir. Ancak önceki ve sonraki cümlelerin yüklemeleri Pret.pl.3 çekimlidir. Ayrıca *ta* işaretinin yönü de doğru değildir. Bu durumda *ta* işaretine eklenmiş *ra/i* işareti katip veya taşıcı hatası olarak düşünülebilir. Çivi yazılı Luvice *zariya*- ‘öfkelen(dir)-²; kızdır-²’ fiilinin kök ikilemeli formu olabilir (Karş. Carter 1962: 201).

6. KARKAMIŞ A1a

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 [...]ara/i[...] (L273)[mu²-w]a/i-ta

...ara... ... muwata

... o ... ele geçirdi / yendi.

§ 2 wa/i-sa-*a |há-ha-ta-ia-ta

a=wa=as hahatayata

ve o (onu) ortadan kaldırdı.

§ 3 a-wa/i [¹h]a-ta-[n]i²-ma<-na->sa

(L349)sà-mara/i+RA/I-ka-wa/i-ní-na(URBS) |(DEUS)TONITRUS-za-na

|ARHA (ASCIA)ka+ra/i-ma-li-ta

a=wa Hatanimanas Samarikawanin Tarhunzan arha karmalita

Ve Hatanimana, Samarikalı Tarhunza'yı doğrayarak devirdi.

§ 4 |mu-pa-wa/i-*a za-a-zi |DEUS-ní-zi-i |(SA₄)sá-na-i-ta

amu=pa=wa zanzi masaninzi sanainta

Beni ise bu tanrılar gizlediler.

§ 5 [...]wa/i-*a REL-i-ta (PES₂[.PES])tá-wa/i-i

a=[...]=wa kwita dawai

... nereye yaklaştıysam,

§ 6 [...]pa-wa/i-mu za-a-zi |DEUS-ní-zi [...

...=pa=wa=mu zanzi masaninzi [...

... bu tanrılar beni / bana [...dılar.⁹

2. ... || ...]

§ 7 wa/i-tú-*a |pa+ra/i-ha-*a |(SCALPRUM.CAPER₂)u-pa-ní-i-na

|(CAPER₂)u-pa-ha

a=wa=tu apari=ha upanin upaha

...] ve ardından ona ganimet getirdim,

§ 8 |9-za-ha-wa/i-tú |pi-ia-ha

9-za=ha=wa=tu piyaha

ve 1/9'unu ona verdim.

§ 9 |(L349)á-la-ta-ha-na-ha-wa/i(URBS) |ARHA |DELERE-nú-wa/i-ha

Alatahanan=ha=wa arha marnuwaha

Alatahana kentini tamamen tahrip ettim,

§ 10 |wa/i-tú-*a |pa+ra/i-i-ha-*a (SCALPRUM.CAPER₂)u-pa-ní-i-na

|(CAPER₂)u-pa-ha

a=wa=tu apari=ha upanin upaha

ve ardından ona ganimet getirdim,

§ 11 |9-za-ha-wa/i-tú |pi-ia-ha

9-za=ha=wa=tu piyaha

⁹ Pret.pl.3.

ve (ganimetin) 1/9'unu ona verdim.

§ 12 *a-wa/i |ha-za-u-na-na*(URBS) *ARHA* |(["L218"])*há-ha-ta-ha*

a=wa Hazaunan arha hahataha

Hazauna kentini tamamen tahrip ettim,

§ 13 |*SUB-na-pa-wa/i-ma-za-na* REL-*a* |*LITUUS+na-ha*

anan=pa=wa=manza=an kwiya manaha

ancak onu onların altında gördüğüm zaman,

§ 14 *wa/i-sa-a* |*AVUS-ha-ti* |*mi-i-sa-*a* |*URBS+MI-ni-sa* [x]-*na*[...]

a=wa=as huhati amis URBS+MI-nis ... [...]

o, büyükbabadan / büyükbabayla, benim kentim [...]

§ 15 [...] *ta-ni-mi-i-sa* (L349)*ara/i*-[...]

[...] *tanimis ara...*

[...] her / tüm [...]

3. ... || ...]

§ 16 [...] *-na-si-ha-wa/i-ta* (DEUS)TONITRUS-*za-na* |*pa+ra/i-i-*a* SUPER+*ra/i-a*
(SOLIUM+MI)*i-sà-nú-wa/i-ha*

[...] *nasin=ha=wa=ta Tarhunzan apari sara isanuwaha*

[...] ve ardından [...]NA'nın Tarhunza'sını yerleştirdim.

§ 17 *ARHA-pa-wa/i* REL-*i* PES-*wa/i-i-ha-*a*

arha=pa=wa kwi awiha

Ve ileri geldiğimde,

§ 18 *wa/i-mu-*a za-a-zi* DEUS-*ni-zi* |*ta-ni-mi-zi* |*CUM-ni* *ARHA* PES-*wa/i-ta*

a=wa=mu zanzi masaninzi taniminzi ani arha awinta

tüm bu tanrılar benimle birlikte ileri geldiler.

§ 19 *wa/i-ta-*a* REL-*i-ha pa-sa-na-*a* ("PODIUM")*ta-ti* PRAE-*i* |(L466)*zú-ni-ha*

a=wa=ta kwin=ha apasan tati pari zuniha

Bir birinin podyumunun önünde tapındım,

§ 20 REL-*i-ha-wa/i-ta pa-sa-na-*a* |("PODIUM")*ta-ti* PRAE-*i* |(L466)*zú-ni-ha*

kwin=ha=wa=ta apasan tati pari zuniha

bir diğerinin podyumunun önünde tapındım.

§ 21 *ARHA-pa-wa/i* REL-*a* PES-*wa/i-i-ha*

arha=pa=wa kwiya awiha

Ben ileri geldiğimde,

§ 22 *wa/i-mu-*a mi-i-sa-*a* |*BONUS-mi-sa* FEMINA-*ti-sa* ¹*BONUS-ti-i-sa* [...]

4. ... || ...]

a=wa=mu amis wasamis wanatis Wastis [...]

sevgili kadını Wasti (de) benim[le] birlikte [ileri geldi.?[?]...

§ 23 [...] *-i-na* |INFANS-*ní-i-na* ¹TONITRUS.*HALPA-pa-L132-pi-na*
|AEDIFICARE.*MI-na* |SUPER+*ra/i* INFRA-*ta* |CRUS-*nu-wa/i-ha*
[... *am*] *in niwaranin Halpasulupin tamuna sara zanta tanuwaha*
[ve] çocuğ[um] Halpasulupiyi yukarıda (ve) aşağıda [bunu] inşa etmesi için
yerleştirdim.

§ 24 *ARHA-pa-wa/i* REL-*i* PES-*wa/i-i-ha*
arha=pa=wa kwi awiha
Ve ileri geldiğimde,

§ 25 *wa/i-mi-i- *a za-na* (FEMINA)DEUS-*ní-si-i-na* |L455-*li-ia-na i-zi-i-ha*
a=wa=mi zan masanisin L455-liyan iziha
bu tanrıçasal L455-LIYAYı/tanrıçanın L455-LALIYAsını¹⁰ ben yaptım.

§ 26 *za-ha-wa/i* |(FORTIS)*mu-wa/i-ta-li-na* (DEUS)TONITRUS-*za-na*
|CRUS-*nu-wa/i-ha*
zan=ha=wa muwatalin Tarhunzan tanuwaha
ve bu kudretli Tarhunza'yı diktim.

§ 27 |CUM-*ha-wa/i-tú za-a-zi* DEUS-*ni-zi-i* |CRUS-*nu-wa/i-ha*
ani=ha=wa=tu masaninzi tanuwaha
Onunla birlikte bu tanrıları da yerleştirdim.

§ 28 |*á-ma-za-ha-wa/i-mi* |STATUA-*ru-sa* [...
amanza=ha=wa=mi tarusa [...
Kendi heykelimi de ben [...]
5. ... || ...]

§ 29 [*..i-zi*]-*i-sa-ta-i*
...iz]istai [...
... onurlandırır [...]

§ 30 *a-wa/i* REL-*i-sa* |OVIS(ANIMAL)-*si*
a=wa kwis hawasi
Kim koyunun (adamı) ise,

§ 31 *a-wa/i za-a-ti-i* |STATUA-*ru-ti-i* |OVIS(ANIMAL)-*na*
|(LIBARE)*sa₅+ra/i-li-i-tú*
a=wa zati taruti hawin sarlitu
o, bu heykele koyun sunsun!

§ 32 REL-*i-sa-pa-wa/i* |(PANIS)*tu+ra/i-pa-si-i*
kwis=pa=wa turpasi
Ancak kim ekmeğin (adamı) ise,

¹⁰ Uzun Heykelli Duvar'daki tanrıça tasvirleri veya tanrıça(lar) ile ilgili bir şey olmalıdır. Burada kastedilenin KARKAMIŞ A1b yazıtı ve İftar tasvirinin yer aldığı B40 (bkz. Hawkins 1972: fig. 4) olması da ihtimal dahilindedir.

§ 33 *wa-tú-**a |(PANIS)tu+ra/i-pi-na |(LIBARE)sa₅+ra/i-la-ta-za-ha
(PES₂.PES₂)pa-ia-tú

a=wa=tu turpin sarlataza=ha payatu

o, ekmeği ve sıvı sunusunu onun için göndersin!¹¹

§ 34 *a-wa/i* |i-zi-i-sa-ta-i |REL-i-sa

a=wa izistai kwis

Kim (onu) onurlandırırrsa,

§ 35 *pa-pa-wa/i-ta-**a za-a-zi DEUS-ni-zi-i pa-na-***a |PANIS.PITHOS-ni-i-na
|FINES.HI[-ti-i-na ...

apan=pa=wa=ta zanzi masaninzi apan PANIS.PITHOS-nin irha[tin ...

ileride bu tanrılar, bu yiyecek-içeceği dışarı?²[...]

6. ... || ...]

§ 36 [...]PES-wa/i-ti

[...] *awiti*

[Kim bu heykele karşı kötülükle] gelirse,

§ 37 *a-wa/i*¹ha-ta<-ni->ma-na-ia |REL-a-za
|(L349)sà-mara/i+RA/I-ka-wa/i-ni-sa(URBS)

(DEUS)TONITRUS-za-sa a-tá |za-ha-nu-wa/i-ta

a=wa Hatanimanaya kwanza Samarikawanis Tarhunzas anta zahanuwa

Hatanimana'ya Samarikalı Tarhunza'nın saldırdığı gibi,

§ 38 *pa-ti-ha-wa/i* pa-***a za-a-zi DEUS-ni-zi a-tá |za-ha-nu-wa/i-tú

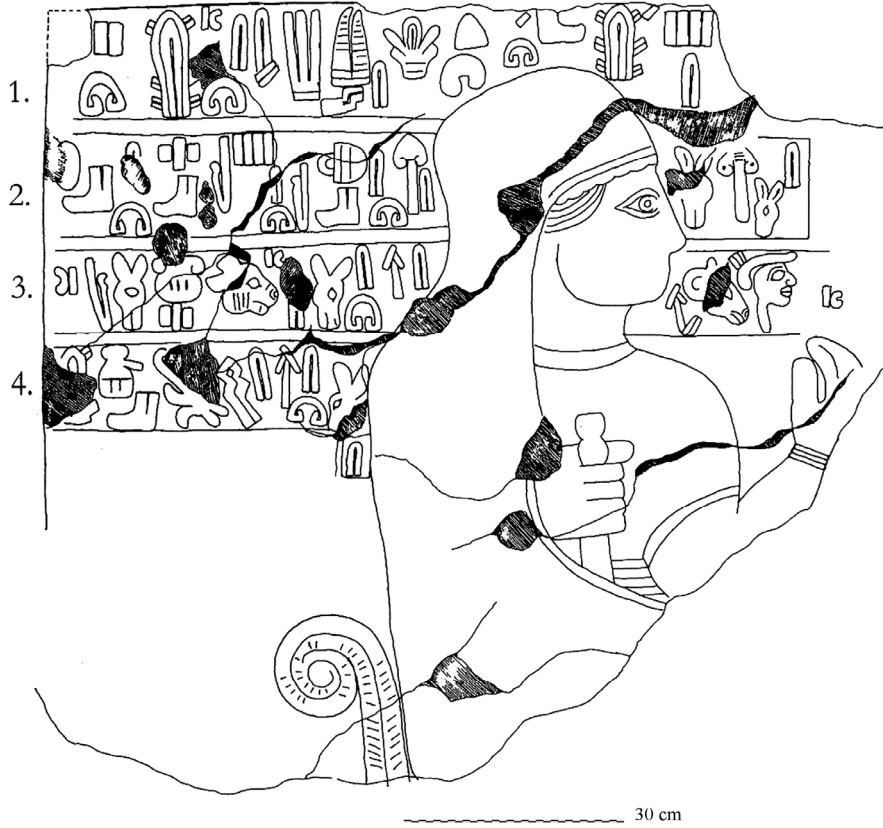
apati=ha=wa zanzi masaninzi anta zahanuwantu

bu tanrılar da ona saldırınsın!

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 87-91; Melchert 2004b: 372; Goedegebuure 2010: 83; Yakubovich 2012: 329; Hogue 2019: 199.

¹¹ Karş. Yakubovich 2016a: 72.

7. KARKAMIŞ A1b

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 EGO-mi-i ¹BONUS-ti-sa ¹su-hi-si-i REGIO-ni DOMINUS-ia-i-sa

2. |BONUS-mi-sa || FEMINA-ti-i-sa

amu=mi Wastis Suhisi watni-niyais wasamis wanatis

Ben Ülke Beyi (II.) Suhi'nin sevgili kadını Wasti(yim).

§ 2 wa/i-ti-*a mi-i-sa-*a VIR-ti-i-sa REL-i-ta REL-i-ta ||

3. |á-lá/i-ma-za i-zi-i-sa-ta-i

a=wa=ti amis zitis kwita kwita alamanza izistai

Her nerede adamım (kendi adı(nı) onurlandırırsa,

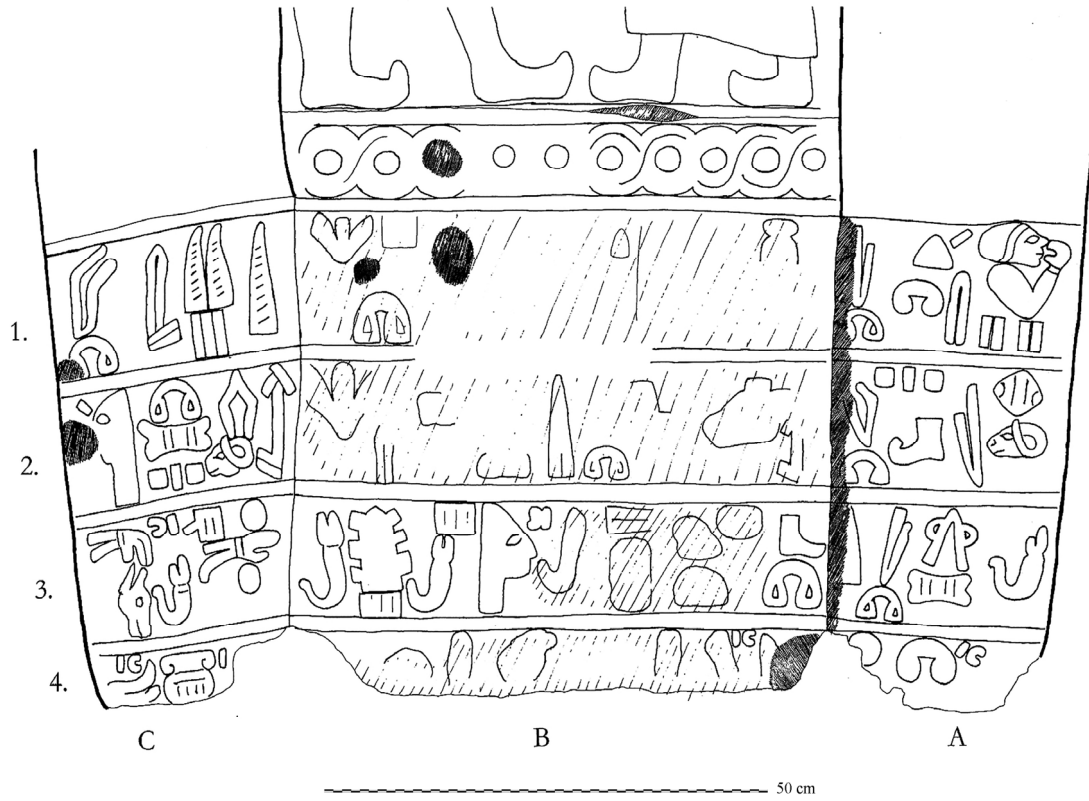
§ 3 |mu-pa-wa/i-ta-*a || |BONUS-sa₅+ra/i-ti CUM-ni i-zi-i-sa-ta-i

amu=pa=wa=ta wasarati ani izistai

beni de birlikte iyilikle onurlandırır.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 91-92.

8. KELEKLİ

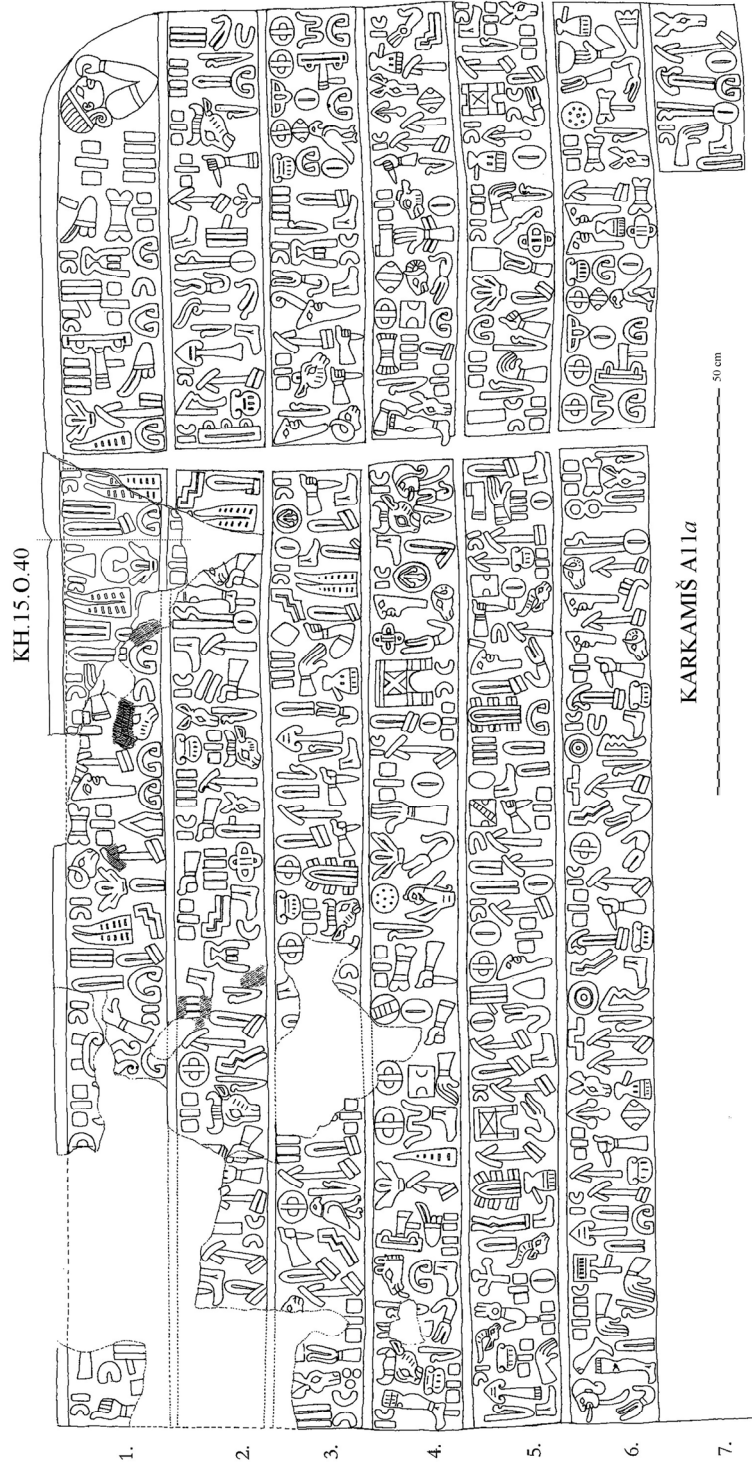
Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 EGO-mi-i ¹su-hi-sa^{-a} IUSTITIA[... kar-ka-]mi-si-sa(URBS)
2. REGIO.DOMINUS-ia-sa^{-a} ||
¹á-sa-tú-wa/i-la/i-ma-za-si-i[kar-ka-mi-si-]sa(URBS) [REGIO.DOMINUS
[FILIUS]-mu(wa/i)-za-sa^{-a}
(a) amu=mi Suhis tarawanis [... Karka]misis watni-niyas
(b) Astuwalamanzasi [Karkamisi]s [watni-niyais ni]muwizas
(a) Ben (b) Karkamış'ın Ülke Beyi Astuwalamanza'nın oğlu, (a) doğru (olan),
Karkamış'ın Ülke Beyi (II.) Suhi(yim).
3. § 2 wa/i-ti-*a ku-ma||-na (MONS)TÚ-sa^{-a} REX-ti-sa (COR)za+ra/i-tá-si-na[?]
|á-mi-na BONUS-mi-na (FEMINA)FILIA-tara/i-na |CAPERE-ta ||
a=wa=ti kuman Tudhaliyas hantawatis zartasin amin wasamin tuwatrin lata
Kral (III.) Tudhaliya gözde (=kalbin) sevgili kızımı (evlilik için) aldığı zaman,
4. § 3 |m[u]-pa-[wa/i-*a ...] x ... x ... x [...] x ... x ...|x[... ¹su]-hi-[...] ||[...
[a]=mu=pa[=wa ... .. [Su]hi... ..
Ve bana/beni ... .. Suhi?

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 92-93.

9. KARKAMIŞ A11a+

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 EGO-wa/i-mi ¹ka-tú-wa/i-sa |(IUSTITIA)tara/i-wa/i-ni-sa
|kar-ka-mi-si-za-sa(URBS) |REGIO.DOMINUS-ia-sa
b ¹su-hi-si REGIO-ni DOMINUS-i[a]-i-sa |(FILIUS)ni-mu-wa/i-za-sa
c ¹á-sa-tú-wa/i-la/i-ma-za-si-i |REGIO-ni DOMINUS-ia-i-sa
|FILIUS.NEPOS-sa

(a) amu=wa=mi Katuwas tarawanis Karkamisizas watni-niyas

(b) Suhisi watni-niyais nimuwizas

(c) Astuwalamanzasi watni-niyais hamsis

(a) Ben (b) Ülke Beyi (II.) Suhi'nin oğlu, (c) Ülke Beyi Astuwalamanza'nın torunu, (a) doğru (olan), Karkamışlı Ülke Beyi Katuwa(yım).

§ 2 wa/i-m[u-*a] DE[US ...

2. ... "MA]NUS"-tara/i-ti |PUGN[US... || ...]

(a) [a]=wa=mu masani[nzi... (b) ... istrati a[rita/arinta

(a) Benim için tan[rılar ... (b) [ve ... .. beni] el(iy)le/eller(iy)le yüksel[tti/yükselttiler.

§ 3 [wa/i-mu-a* ... á-ma-za |t]á-ti-ia-za "LIGNUM"[la-ha]-za [|]pi-ia-tá
[a=wa=mu ... amanza ta]diyanza salhaza piyata/piyanta
[Ve tanrı.../tanrılar bana b]abamın ardılığımı verdi/verdiler.

§ 4 wa/i-mu-*a DEUS-ni-zi mi-ia-ti-*a ["IUSTITIA"-wa/i-ni-ti
PUGNUS.MI.LU/A/I |PUGNUS-ri+i-ta

a=wa=mu masaninzi amiyati tarawaniti alumali arinta

Ve tanrılar beni doğruluğumdan dolayı güçlü bir şekilde yüksettiler.

§ 5 mi-zi-pa-wa/i-mu-ta-*a |20-tá-ti-zi ARHA CRUS+MINUS
aminzi=pa=wa=mu=ta 20-tatinzi¹² arha CRUS+MINUS

Ancak 20-TATİlerim bana karşı ayaklandılar.

§ 6 wa/i-mu-tá[-*a] |REGIO-ni-ia |(L314)sá-pa-za |REL-a-ti SUB-na-na ARHA
(PES₂)tara/i-za-nu-wa/i-tá

[a]=wa=mu=ta watniya sapatza kwati anan arha tarzanuwanta

Ve bunun üzerine topraklarımı (yani topraklarımdaki) SAPATı alt üst ettiler.

3. § 7 wa/i-mu-*a mi-i-sa-*a (DOMINUS)na-ni || (DEUS)TONITRUS-sa
(DEUS)kar-hu-ha-sa (DEUS)ku+AQUILA-pa-sa-ha mi-ia-ti-*a
|"IUSTITIA"-na-ti (LITUUS)á-za-ta

a=wa=mu amis nanis Tarhunzas Karhuhas Kupapas=ha amiyati tarawanati azanta

Efendim Tarhunza, Karhuha ve Kubaba doğruluğumdan dolayı beni sevdiler.

§ 8 wa/i-mu-tá-*a á-ma |tá-ti-ia AVUS-ha-ti-ia |REGIO-ni-ia
(L33(1))mi-tá-sa₅+ra/i-i-na REL-a-ti a-tá i-zi-ia-tá

a=wa=mu=ta ama tadiya huhadiya watniya midasarin¹³ kwati anta iziyanta

Ayrıca benim için babalarımın (ve) büyük büyükbabalarımın topraklarını, (yani onların)

¹² A.c.pl., muhtemelen "baba tarafından akraba" anlamında.

¹³ A.c.sg., mıtasara/i- sözcüğü, Hititçe mitessar, "ölçü, ağırlık" sözcüğü ile eşitlenebilir.

ölçüsünü böyle(ce) düzenlediler.

§ 9 (DEUS.BONUS)-*pa-wa/i-mu* (“DEUS.[VITIS]”) *t[i-PR]AE-i[a-ha |REGIO-ni ARHA (CAPERE₂)u-pa-ta]*

*Kumarman=pa=wa=mu Tipariya[n=ha watni arha upanta]*¹⁴

Benim için Tahıl tanrısını/kutsal tahılı [ve] Şarap tanrısını/kutsal şarabı [ülkeye getirdiler,]

§ 10 [*a*]-*wa/i mi-ia-za-*a* (DEUS)*wa_x-ta-ni-ia-za* OV[IS(ANIMAL)]-*wa/i [ARGEN]TUM.DARE [10] ASINUS(ANIMAL)*

4. “HORDEUM” || |CRUS+MINUS

[*a*]=*wa amianza watniyanza hawi ARGENTUM.DARE [10]*¹⁵ *tarkasninza marwalis CRUS+MINUS*

ve kutsal mülklerimde bir koyun için, (*onun*) bedeli olarak [10] katır yükü tahıl durdu.

§ 11 *mu-pa-wa/i-*a pi-na-*a* LINGERE-*sa-ti kar-ka-mi-si-za*(URBS) (DEUS)TONITRUS-*ti* DEUS.DOMUS-*tà* [L261].PUGNUS-*ru-ha*

amu=pa=wa apin hasati Karkamisiza Tarhunti DEUS.DOMUS-hada [L261].PUGNUS-ruha

Ayrıca ben Karkamışlı Tarhunza'nın tapınaklarını bu bollukla donattım,

§ 12 *wa/i-tù-ta-*a* (PANIS)*ara/i-si-na PONERE-wa/i-ha*

a=wa=tu=ta arasin tuwaha

ve onun için *ebedi* ekmek tesis ettim.

§ 13 |*za-ia-ha-wa/i* “PORTA”-*lu/a/i-na á-ma* |AVUS-*ti-ia mu-*a* |PRAE-*na CRUS₂.CRUS-ta*

zaya=ha=wa hilana huhadiya amu paran niyasata

Ve büyük büyükbabalarımın bu geçitleri bana geçti.

§ 14 *a-wa/i* PURUS.MI-*ia* DEUS.DOMUS-*sa ku-ma-na AEDIFICARE+MI-ha*

a=wa kumaya DEUS.DOMUS-hasa kuman tamaha

Kutsalların tapınağını inşa ettiğim zaman,

§ 15 *wa/i-mu-tá-*a* |*za-zi* (SCALPRUM)*ku-ta-sa₅+ra/i-zi* |POST.NÍ ||

5. |PES-*wa/i-ta*

a=wa=mu=ta zanzi kutasarinzi apan awinta

bu orthostatlar peşimden geldi,

§ 16 *a-wa/i za-ia* “PORTA”-*na* |SCALPRUM-*sa₅+ra/i-ha*

a=wa zaya hilana kutasariha

ve bu geçitleri orthostatla kapladım.

§ 17 *wa/i-tà-*a* |FRONS-*lu/a/i ARGENTUM.DARE-si-ia sa-tá-*a*

a=wa=ada hantili ARGENTUM.DARE-siya asanta

Bunlar (=orthostatlar) çok pahalıydılar.

¹⁴ Karş. 12. KARKAMIŞ A2 § 7.

¹⁵ Karş. 12. KARKAMIŞ A2 § 8.

§ 18 *wa/i-tà-*a* “LIGNUM”-*wa/i-ia-ti* AEDIFICARE.*MI-ha*
a=wa=ada taruwiyati tamaha
 (Ayrıca) onları (=geçitleri) ahşapla (da) inşa ettim.

§ 19 *|za-zi-pa-wa/i* (DOMUS)*ha+ra/i-sà-tá-ni-zi*¹*á-na-ia* BONUS-*sa-mi-i*
 FEMINA-*ti-i* (DOMUS+SCALA)*tá-wa/i-ni-zi i-zi-i-ha*
zanzi=pa=wa harsataninzi Anaya wasami wanati tawaninzi iziha
 Bu üst katları (*yani*) yaşam alanlarını ise sevgili kadın(ım) Ana için inşa ettim.

§ 20 *|za-ha-wa/i* (DEUS)*á-tara/i-su-ha-na za-ti-ia-za* |PORTA-*na-za*
 BONUS-*sa₅+ra/i-ti* (SOLIUM)*i-sà-nu-wa/i-ha*
zan=ha=wa Atrisuhan zatiyanza hilananza wasarati isanuwaha
 Bu İlahi-Atrisuha’yı (= heykeli), bu geçitlere iyilikle yerleştirdim.

6. § 21 POST+*ra/i-wa/i-sà<-ti>-pa-wa/i-tà* |REL-*a-ti* || PRAE-*na* CRUS₂.CRUS-*i*
apariwisanti=pa=wa=ada kwati paran niyasai
 Eğer bunlar sonradan birine geçerse,

§ 22 *wa/i-tà-*a* |SCRIBA+RA/I CAPERE-*i* REL-*i-sa*
a=wa=ada SCRIBA+RA/I lai kwis
 ve onları yazmak için kim alır,

§ 23 *|za-zi-pa-wa/i-tá* (SCALPRUM)*ku-ta-sa₅+ra/i-zi* LOCUS-*za-*a* (SA₄)*sá-ni-ti*
zanzi=pa=wa=ta kutasarinzi alanza saniti
 ve bu orthostatları, (*yani*) yerini bozarsa,

§ 24 NEG₂-*pa-wa/i-tá* |*za-na* DEUS-*ní-na* LOCUS-*za-*a* (SA₄)*sá-ni-ti*
napa=wa=ta zan masanın alanza saniti
 veya bu tanrıyı, (*yani*) yerini bozarsa,

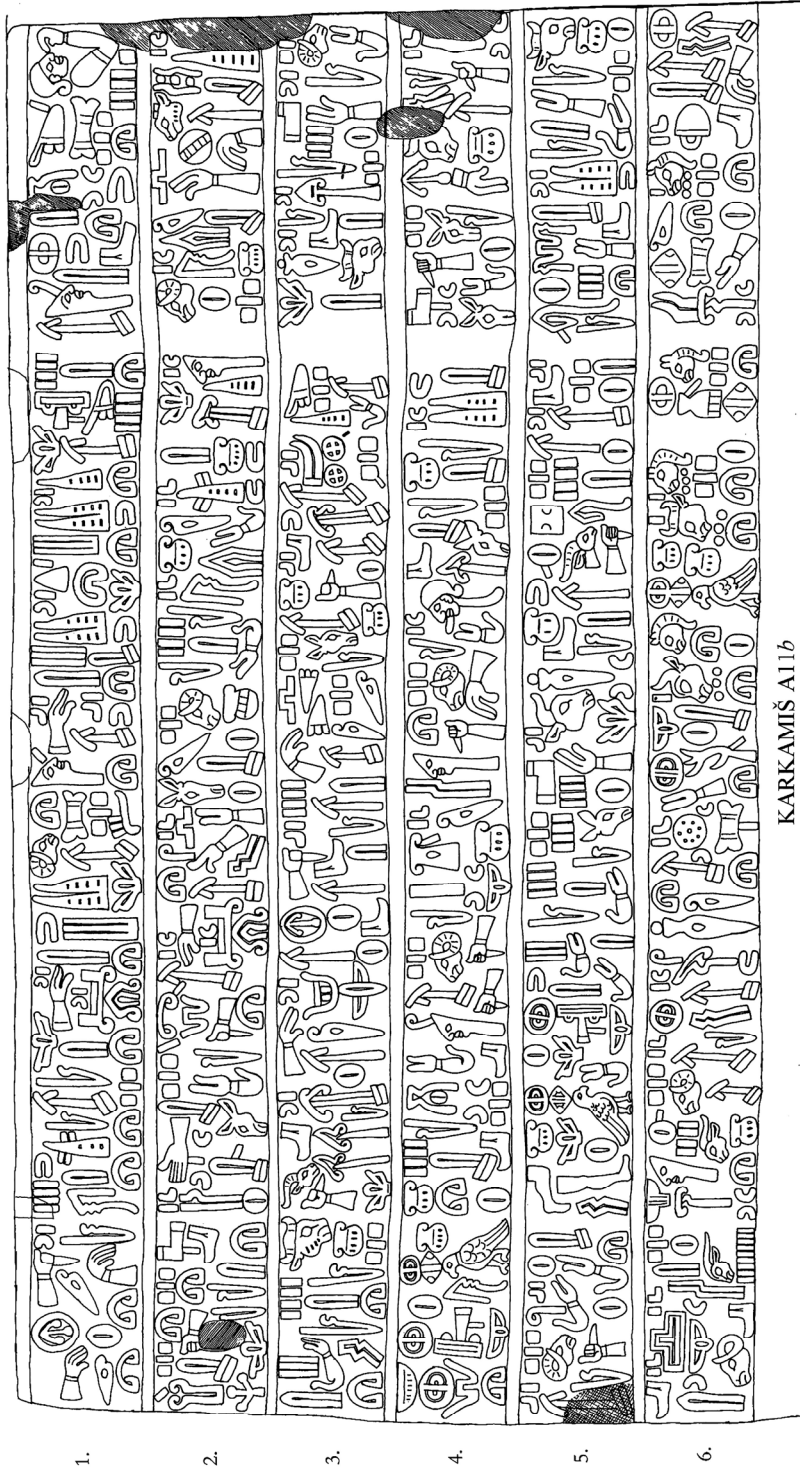
§ 25 |NEG₂-*pa-wa/i-tá á-ma-za á-lá/i-ma-za* ARHA MALLEUS-*i*
napa=wa=ta amanza alamanza arha walai
 veya benim adımla silerse,

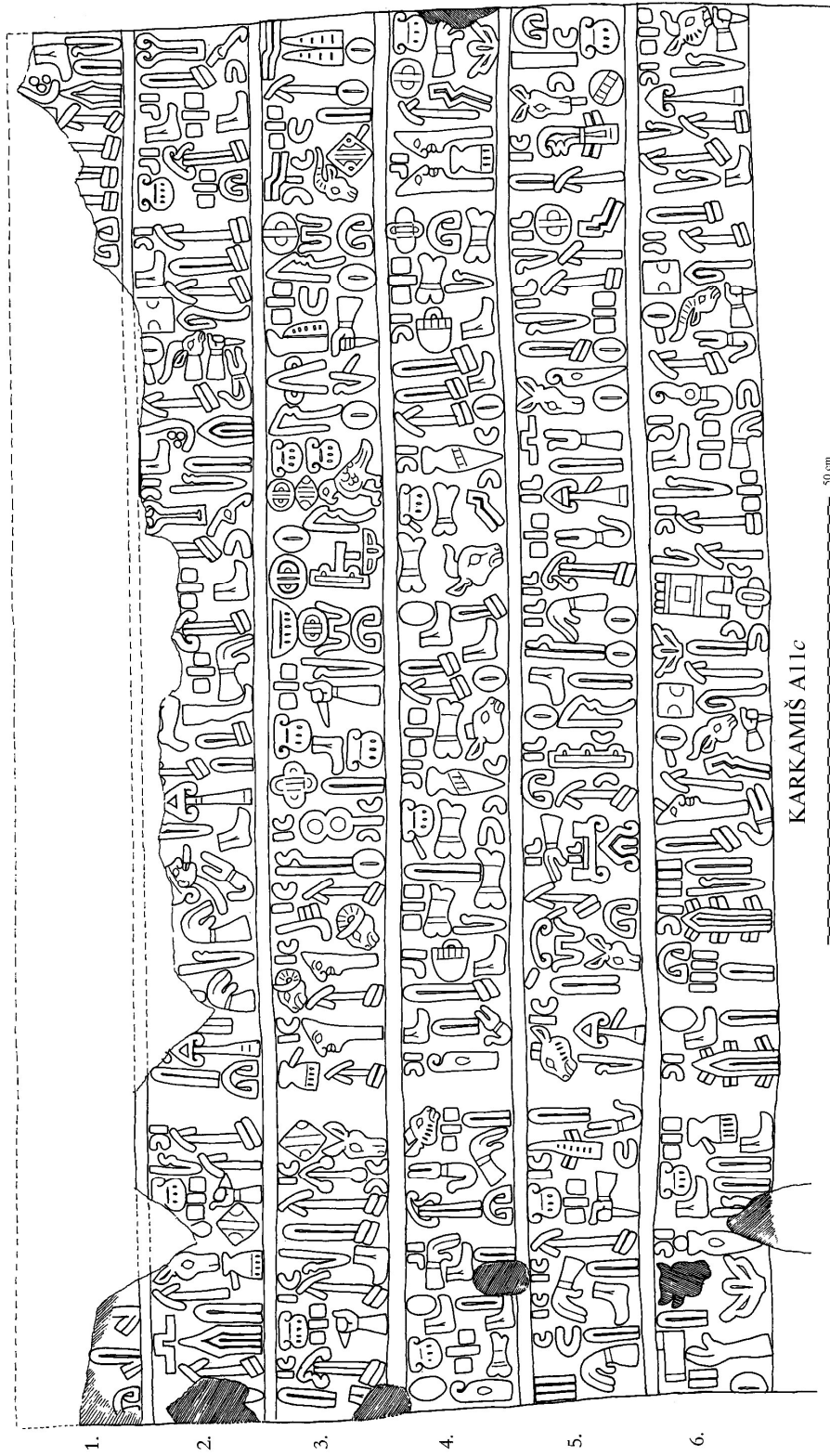
§ 26 *wa/i-tú-ta-*a* (DEUS)TONITRUS-*sa* (DEUS)*kar-hu-ha-sa*
 (DEUS)*ku+AQUILA-pa-sa-ha* LIS-*lu/a/i-za-tú*
a=wa=tu=ta Tarhunzas Karhuhas Kupapas=ha salizantu
 Ona Tarhunza, Karhuha ve Kubaba dava açsınlar!

7. § 27 *wa/i-tú-ta-*a* (PANIS)*tú+ra/i-pi-na* (LIBARE)*sa₅+ra/i-la*|-*ta-za-ha*
 NEG₃-*sa* ARHA |CAPERE-*ti-i*
a=wa=tu=ta turpin sarlataza=ha nis arha lanti
 Ve onun için (*tanrılar*) ekmek ve sıvı sunusunu almasınlar! (= kabul etmesinler!)

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 94-100; Giusfredi 2010: 263-264; Payne 2012: 66-68; Peker 2016: 25-26, Pl. XV-XVI; Goedegebuure 2019: 301.

10. KARKAMIŞ A11b+c

1.

2.

3.

4.

5.

6.

KARKAMIŞ A11c

50 cm

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

KARKAMIŞ A11b

1. § 1 EGO-wa/i-mi ¹ka-tú-wa/i-sa “IUSTITIA”-ni-i-sa
 DEUS-ni-ti-i (LITUUS)á-za-mi-i-sa
 kar-ka-mi-si-za-sa(URBS) |REGIO-ni DOMINUS-sa
¹su-hi-si |REGIO-ni DOMINUS-ia-i-sa |FILIUS.NI-za-sa
¹á-sa-tú-wa/i-lá/i-ma-za-si REGIO-ni DOMINUS-i-sa
 |FILIUS.NEPOS-si-i-sa
 (a) amu=wa=mi *Katuwas tarawanis masaniti azamis Karkamisizas watni-niyas*
 (b) *Suhisi watni-niyais nimuwizas*
 (c) *Astuwalamanzasi watni-niyais hamsis*
 (a) Ben (b) Ülke Beyi (II.) Suhi'nin oğlu, (c) Ülke Beyi Astuwalamanza'nın torunu, (a) doğru (olan), tanrılar tarafından sevilmiş, Karkamışlı Ülke Beyi Katuwa(yım).
- § 2 a-wa/i za-a-sa URBS+MI-ni-i-sa mi-sá-*a |tá-tà-li-sa
 2. AVUS-ha-tà-li-sa || ¹ni_x-nu-wa/i-ia-si sa-tá-*a
 a=wa zas URBS+MI-nis amis tadalis huhadalis Ninuwiyasi asta
 Babamdan (ve) büyükbabamdan kalma bu kent Ninuwa'nın idi.
- § 3 wa/i-sa-*a VACUUS-ti-i-sa |ARHA “LONGUS”-ia+ra/i-ia-ta
 a=wa=as *tanatis arha iyariyata*
 Ve o (= Karkamış kenti) ıssız(ca) uzandı.
- § 4 wa/i-na-*a ¹MAGNUS+ra/i-TONITRUS-tá-sa-za |FILIUS.NEPOS-sa-za
 CUM-ni |(LOCUS)pi-ta-ha-li-ia-ha
 a=wa=an *Ura-Tarhuntasanza hamsanza ani pitahaliyaha*
 Ve onu (= Karkamış kentini) Ura-Tarhunza'nın torunlarından takasla satın aldım.
- § 5 wa/i-ma-zá-*a mi-i-na-*a |sá-pa-la/i-li-na |URBS+MI-ni<-na>
 i-pa-ni-si-ná(URBS) |á-ma-ha-wa/i |sá-pa-la/i-li-ia
 TERRA.PONERE-ru-tà mu-zi-ki-ia(URBS) |[...] ||
 a=wa=manza *amin sapalalin URBS+MI-nin Ipanisin ama=ha=wa sapalaliya*
 TERRA.PONERE-ruda *Muzikiya [...]*
 Onlara, Ipani kentinin aileme ait bir kasabasını ve Muziki kentinin aileme ait arazilerini [... verdim.]
3. § 6 wa/i-ma-na-*a |AEDIFICARE.MI-ha
 a=wa=m(u)=an *tamaha*
 Ve onu (=Karkamış kentini) ben (yeniden) inşa ettim.
- § 7 a-wa/i |REL-a-ti-i |(ANNUS)u-si-i ka-wa/i-za-na(URBS)
 (CURRUS)wa/i+ra/i-za-ni-ná |PES₂-za-ha
 a=wa *kwati usi Kawizan warzanin wazaha*
- § 8 pa-tá-za-pa-wa/i-ta-*a (TERRA.LA.LA)wa/i-li-li-tà-za mi-i-zi-*a |tá-ti-i-zi
 AVUS-ha-ti-zi-ha |L348.LU/A/I-tà-li-zi-ha |NEG₂-a
 (PES₂)hwi/a-hwi/a-sà-tá-si
apatanza=pa=wa=ta walilidanza aminzi tadinzi huhadinzi=ha huhadulinzi=ha na

hwihwasantasi

(§ 8) Babalarımın ve büyük büyükbabalarımın ve atalarımın yürümedikleri bu topraklarda, (§ 7) Kawa kentinin askeri seferini idare ettiğim yıl,

4. § 9 *mu-pa-wa/i- *a mi-i-sa- *a* (DOMINUS)*na-ni-i-sa* ||
CAELUM (DEUS)TONITRUS-*sa* (DEUS)*kar-hu-ha-sá*
(DEUS)*ku+AQUILA-pa-pa-sa-ha mi-ia-ti- *a* “IUSTITIA”-*wa/i-na-ti*
(LITUUS)*á-za-tá*

amu=pa=wa amis nanis tipasasis Tarhunzas Karhuhas Kupapas=ha amiyati tarawanati azanta

efendim göğün Tarhunza’sı, Karhuha ve Kubaba doğruluğumdan dolayı beni sevdiler,

§ 10 *wa/i-ma-tá- *a* (“LIGNUM”) *hu-hú+ra/i-pa-li* |(SOLIUM)*á-sa-tá*
a=wa=m(u)=ta huhurpali¹⁶ asanta

ve onlar (=tanrılar) benim için (*yani benim*) sancağ(ım)a/standard(ım)a oturdular,

§ 11 *wa/i-ma-tà- *a* |PRAE-*na* (PES₂)*hwi/a-ia-ta*
a=wa=m(u)=ada paran hwiya
ve onlar benim önümde koştular,

§ 12 *a-wa/i pa-ia- *a* |REGIO-*ni-ia* (“VACUUS”) *ta-na-tá-ha*
awa apaya watniya tanataha
ve ben bu ülkeleri ıssız hale getirdim,

§ 13 *wa/i-ta- *a* (SCALPRUM.CAPERER₂) *u-pa-ni-zi a-tá*
5. | (“CAPERER₂”) || *u-pa-ha*
a=wa=ta upaninzi anta upaha
ve ganimetleri(ni) getirdim,

§ 14 *a-wa/i pi-i-na- *a* |REGIO-*ni-ia-ti* (FULGUR) *pi-ha-mi-sa SUPER+ra/i-a*
|PES-*wa/i-i-ha*
a=wa apin watniyati pihamis sara awiha
ve bu ülkelerden yüceltilmiş halde yukarı geldim,

§ 15 |*za-zi-ha-wa/i-mi-i* (DOMUS.SUPER) *ha+ra/i-sà-tá-ni-zi pa-ti-i- *a*
(“ANNUS”) *u-si* |AEDIFICARE.MI-*ha*
zanzi=ha=wa harsataninzi apati usi tamaha
ve ben bu üst katları o yıl inşa ettim.

§ 16 *wa/i-mi-ta- *a mi-i-na- *a* (DOMINUS) *naⁱ-ni-i-na* (DEUS) *kar-hu-ha-si-na*
(DEUS) *ku+AQUILA-pa-si-ha* (CRUS₂.CRUS) *ni-ia-sa-ha-na*
|LITUUS+*na-ha*
a=wa=mi=ta amin nanin Karhuhasin Kupapasin=ha niyashan manaha
Ve ben efendim Karhuha’nın ve Kubaba’nın tören alayına dikkat ettim,

6. § 17 *wa/i-ma-tá- *a* |*za*|-*ti-i* | (“PODIUM”) *hu-ma-ti* |(SOLIUM) *i-sà-nú-wa/i-ha*

¹⁶ *huhurpali*- sözcüğü LIGNUM det./log. “ahşap” ile bir sapa iliştilmiş hareketli (belki metal) parçalardan oluşan bir nesne olarak (kült) standardı veya sancak olarak yorumlanabilir.

a=wa=mu=ta zati humati isanuwaha
ve onları bu kutsal alana ben yerleştirdim.

§ 18 (“L350”) *á-sa-ha+ra/i-mi-sà-pa-wa/i-ma-za |za-a DEUS-ni-za |CUM-ni*
ANNUS-sa-li-za-sa | (“PANIS”) tú+ra/i-pi-sa
asharimisa=pa=wa=manza za masaninza ani usalizas turpis
Yıllık ekmekle birlikte tanrılara, onlara kan sunusu bu(dur):
(DEUS)CERVUS₃+ra/i-hu-ha-ia 1 BOS(ANIMAL)-sa OVIS-sa-ha
Karhuhaya 1 wawis hawis=ha
Karhuha için 1 sığır ve koyun;
(DEUS)ku+AQUILA-pa-pa 1 BOS(ANIMAL)-sa
1 OVIS(ANIMAL)-wa/i-sa-ha
Kupapa 1 wawis 1 hawis=ha
Kubaba için 1 sığır ve 1 koyun;
(DEUS)sa₅+ra/i-ku OVIS-wa/i-sa (“L478”)ku-tú-pi-li-sa-ha
Sarku hawis kutupilis=ha
Sarku için koyun ve kuzu;
1 OVIS(ANIMAL)-wa/i-sa |VIR-ti-ia-tà-za DEUS-ni-za ||
1 hawis zitiyadanza masaninza
1 koyun erkek tanrılar için;

KARKAMIŞ A11c

1. [1 OVIS(ANIMAL)-wa/i]-sa [FEMINA-ti]-ia-[ta]-za [DEUS-ni-za] [...
[1 hawi]s [wanati]ya[ta]nza [masaninza] [...
[1 koyun kadın tanrılar] için; [...

§ 19 [...]sa z[a-ti]-ia-za [DEUS-n]i-za MALUS-la/i-ti-i-*a ||
2. VERSUS-ia.NI |PES-wa/i-ti
[... kwi]s z[ati]yanza [masan]inza atuwalati tawiyawiti
[... Kim] b[u tanr]ılara kötülükle yaklaşırsa,

§ 20 [NEG₂-pa-wa/i-sa |za-ti-ia-za (DOMUS.SUPER)ha+ra/i-sà-tà-na-za
MALUS-la/i-ti-i-*a |VERSUS-ia.NI [PES]-wa/i-ti
napa=wa=as zatiyanza harsatananza atuwalati tawiyawiti
veya bu üst katlara kötülükle yaklaşırsa,

§ 21 [[]NEG₂-[pa]-wa/i-tà CRUS₂.CRUS-ia-za-i REL-a-ti PRAE-na
na[pa]=wa=ada niyazai kwati paran
veya onlar kime geçerse,

§ 22 [wa/i]-tà-*a [SCRIBA+RA/T] CAPERE-i |REL-i-sa
a=[wa]=ada [SCRIBA+RA/T] lai kwis
ve onları yazmak için kim alırsa,

§ 23 |za-a-zi-pa-wa/i-tà [(SCALPR)UM]ku-ta-sa₅+ra/i-zi-i
3. LOCUS-la/i-za-*a (S[A₄]sá-n)í|-i-t[i]
zanzi=pa=ta kutasarinzi alanza saniti
ve bu orthostatları, (yani) yerini bozarsa,

§ 24 |NEG₂-pa-wa/i-tá |za-a-ti-ia-za |("SCALPRUM")ku-ta-sa₅+ra/i-za
|á-ma-za |á-lá/i-ma-za |ARHA |("MALLEUS"-lu/a/i-i
napa=wa=ta zatiyanza kutasarinza amanza alamanza walai
veya bu orthostatlarda(ki) adımını silerse / tahrip ederse,

§ 25 pa-ti-pa-wa/i-tá- *a CAELUM (DEUS)TONITRUS-sa
(DEUS)kar-hu-ha-sá (DEUS)ku+AQUILA-pa-pa-sá-ha
(MONS)a+ra/i-pu-tá-wa/i-ni-sá-ha (DEUS)TONITRUS-sa
(“FLUMEN+MINUS”)sà-ku+ra/i-wa/i-ni-i-zi-ha
4. (FLUMEN.REGIO)ha||-pa-tà-si DEUS-ní-zi |LIS-lu/a/i-sa-tú
apati=pa=wa=ta tipasasis Tarhunzas Karhuhas Kupapas=ha Arputawanis=ha
Tarhunzas Sakurawaninzi=ha hapadasi masaninzi salisantu
Ona karşı göğün Tarhunza’sı, Karhuha ve Kubaba; ve Arputa dağının Tarhunzası; ve
Sakura nehri nehir ülkesinin tanrıları dava açsınlar!¹⁷

§ 26 wa/i-tú- *a |VIR-ti-ia-ti-ia-za-ha |("CULTER")pa+ra/i-tú-ní-tú-u
a=wa=tu zidiyadiyahaza=ha partunintu
Ve onun erkekliğini de kessinler!

§ 27 FEMINA-ti-ia-ti-ia-za-ha-wa/i-tú-u |("CULTER")pa+ra/i-tú-ni-i-tú
wanatiyatiyaza=ha=wa=tu partunintu
Ve onun kadınlığını da kessinler!

§ 28 wa/i-tú- *a |VIR-ti-ia-ti-i-na |(L462)mu-wa/i-i-tà-na NEG₃-sa |CAPERE-ti-i
a=wa=tu zidiyadin muvidan nis lanti
Ve onun erkek hısmını (ardılı olarak) kabul etmesinler!

5. § 29 FEMINA-ti-i[a]-ti-pa-wa/i-tú (FEMINA.L462)||[.M]I-tà<-na> |ni-i
|CAPERE-ti-i
wanatiyatin=pa=wa=tu muvidan ni lanti
Ve onun kadın hısmını da (ardılı olarak) kabul etmesinler!

§ 30 |za-pa-wa/i-tá |URBS+MI-ni-i-na mu- *a |REL+ra/i-i
|MAGNUS+ra/i-TONITRUS-ta-sa-za FILIUS.NEPOS-sa-za
|("L314")ha-sá-ti-i ARHA |CAPERE-ha
zan=pa=wa=ta URBS+MI-nin amu kwari Ura-Tarhuntasanza hamsanza hasati arha
laha
Eğer bu kenti Ura-Tarhunza’nın torunlarından zorla aldıysam,

§ 31 |NEG₂-wa/i-na |REL+ra/i-i (LOCUS)pi-ta-ha-li-ia-ha
na=wa=an kwari pitahaliyaha
(ve) eğer onu (takasla) satın almadıysam,

§ 32 a-wa/i |za-a-zi |DEUS-ní-i-zi |AUDIRE+MI-ta+ra/i-ru
a=wa zanzi masaninzi tumantanraru
(bunu) bu tanrılar işitsinler!

¹⁷ Veya "... ona engel olsunlar!".

6. § 33 “LIGNUM”-*sa-pa*|-*wa/i-mu-tá-a* |*REL-a-za za-a-ti-ia-za*
|(DOMUS.SUPER)*ha+ra/i-sà-tá-na-za* POST.NI |*PES-wa/i-tà*
tarusa=pa=wa=mu=ta kwanza zatiyanza harsatananza apan awida
Bu üst katlar için ahşap da peşimden geldiğinden,

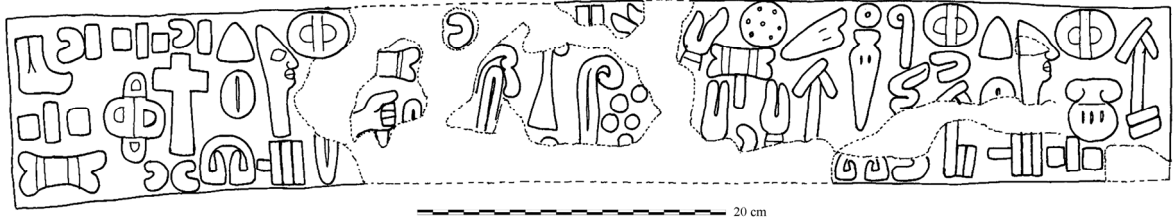
§ 34 *a-wa/i* |*za-a-zi* “PORTA”-*lu/a/i-ni-si-i-zi*
(DOMUS.SUPER) *ha+ra/i-sà-tá-ni-zi* ¹*á-na-ia mi-i-**a |*BONUS-sa-mi-i*
FEMINA-*ti-i* |(BONUS)*wa/i-sa₅+ra/i-ti-i pa-ti-i-**a |(ANNUS)*u-si-i*
AEDIFICARE.MI-*h[a]*

a=wa zanzi hılanisinzi harsataninzi Anaya ami wasami wanati wasarati apati usi
tamaha

bu geçitlerin üst katlarını sevgili kadını Ana için o yıl inşa ettim.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 101-108; Melchert 2006: 292-293; Yakubovich 2009: 166; Payne 2012: 68-73.

11. KARKAMIŞ A4d

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

§ 1 *za-[ti]-pa-wa/i* (DEUS)*á-tara/i-su-ha* DEUS-*ni-za* CUM-*ni* ANNUS-*sa-li-z[a]-na*
(PANIS)*tú+ra/i-pi-na* B[OS(ANIMAL)] 2 OVIS(ANIMAL) REL-*[sa]* NEG_[2]
[DARE]-*i*

za=ti=pa=wa Atrisuha masaninza ani usalizan turpin wawin 2 hawinzi kwis na [piya]i
Kim bu İlahi-Atrisuha’ya, tanrılarla birlikte, yıllık ekmek, sığır (ve) 2 koyun vermezse,

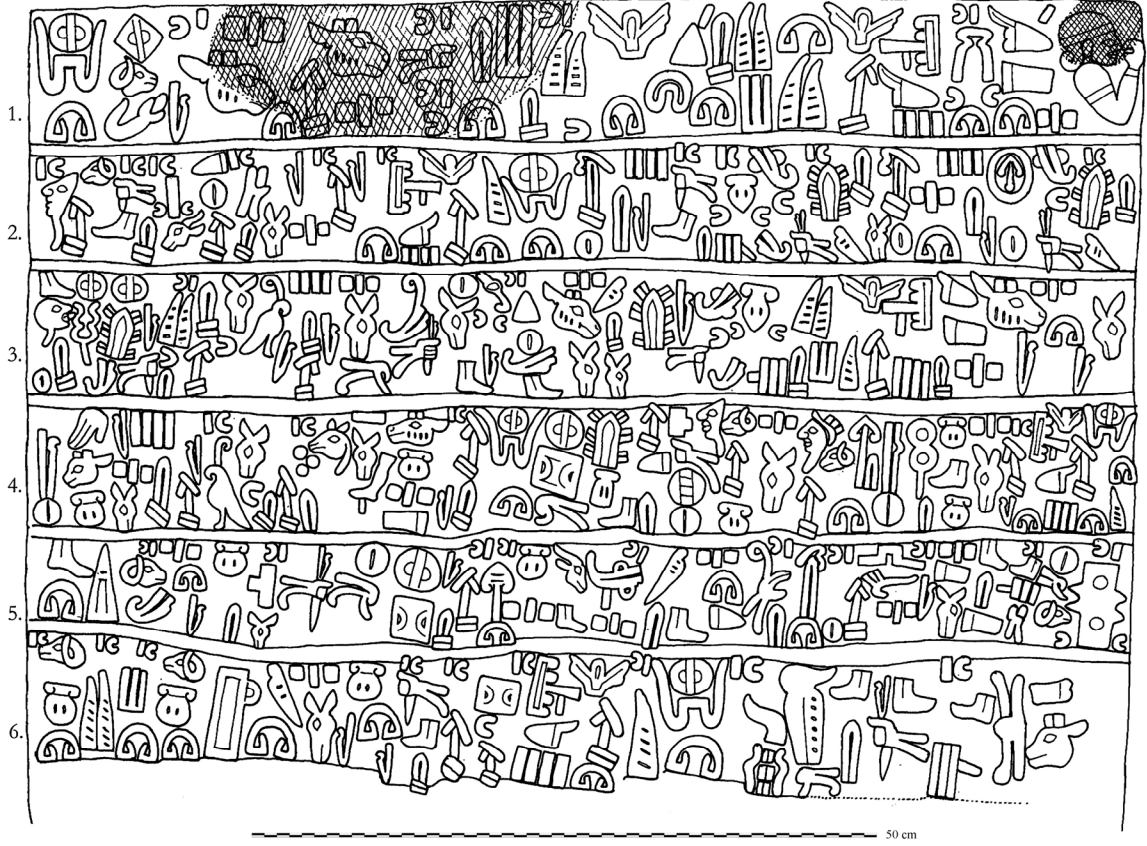
§ 2 [*wa/i*]-*tú-tá-**a (DEUS)*á-tara/i-su-ha-sa* | (“CRUX”) *wa/i-lu/a/i* |*PES-wa/i-tú*
a=wa=tu=ta Atrisuhas wala awitu

Ona karşı İlahi-Atrisuha kötü bir şekilde gelsin!

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 100-101; Payne 2012: 72-73.

12. KARKAMIŞ A2+3

KARKAMIŞ A2

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 EGO ¹ka-tu-wa/i-sa |“IUSTITIA”-sa kar-ka-mi-si-za-sa(REGIO)
REGIO.DOMINUS-ia-sa
¹su-hi-si-sa |REGIO-ni DOMINUS-ia-i-sa |(FILIUS)ni-mu-wa/i-za-sa

(a) amu Katuwas tarawanis Karkamisizas watni-niyas

(b) Suhisis watni-niyais nimuwizas

(a) Ben (b) Ülke Beyi (II.) Suhi'nin oğlu, (a) doğru (olan), Karkamışlı Ülke Beyi Katuwa(yım).

2. § 2 wa/i-mu-*a |ku-ma-na (DEUS)TONITRUS-sa || |á-ma-za |tá-ti-ia<-za>
|("LIGNUM")sà-la-ha-za |pi-ia-ta

a=wa=mu kuman amanza tadiyanza salhaza piyata

Tarhunza bana babamın ardılığını verdiğinde,

- § 3 a-wa/i |za-a-sa |kar-ka-mi-si-za-sa(URBS) (DEUS)TONITRUS-sa
NEG₂-ha mi-i-*a |tá-ti-i |“COR”-tara/i-na POST.NI a-tá |BONUS-li-ia-ta

*a=wa zas Karkamisizas Tarhunzas naha ami tati atrin apan anta waliyata*¹⁸
bu Karkamışlı Tarhunza ne babama bizzat destek oldu,

3. § 4 NEG₂-*ha-wa/i-sa mi-i- *a AVUS-ha POST.NI a-tá |BONUS-li-ia||-ta*
naha=wa=as ami huha apan anta waliyata
ne de o büyükbabama destek oldu.

§ 5 *wa/i-sa- *a mu- *a ka-tu-wa/i-ia kar<-ka>-mi-si-za(URBS)*
REGIO.DOMINUS-*ia “COR”-tara/i-na POST.NI a-tá BONUS-li-ia-ta*
a=wa=as amu Katuwaya Karkamisiza watni-niya atrin apan ata waliyata
(Ancak) Bana, Karkamışlı Ülke Beyi Katuwaya bizzat destek oldu.

§ 6 *wa/i-mu-ta |su-ha-na-ti- *a (“FRONS”)ha-ta-ti a-tá LITUUS+na-tá*
(a=)wa=mu=ta asuhanati hantati anta manada
Ve bana gülümseyen[?] bir yüzle baktı.

§ 7 *wa/i-ta- *a mi-ia-za- *a (LITUUS)wa_x-ta-ni-ia-za |REGIO-ni-i a-tá*
(DEUS)BONUS-na (DEUS.VITIS)ti-PRAE-ia-ha ||
4. *ARHA (CAPERE₂)u-pa-ta*
a=wa=ta amianza watniyanza watni anta Kumarman Tipariyan=ha arha upanta
Ve o Tahıl tanrısını/kutsal tahılı ve Şarap tanrısını/kutsal şarabı ülkedeki kutsal müklerime getirdi.

§ 8 *a-wa/i mi-ia-za- *a |(LITUUS)wa_x-ta-ni-ia-za |OVIS(ANIMAL)-i 10 ASINUS*
<HORDEUM> CRUS+MINUS
a=wa amianza watniyanza hawi 10 tarkasninza <marwalis> CRUS+MINUS
ve kutsal mülklerimde bir koyun için, 10 katır yükü <tahıl> durdu.

§ 9 *mu-pa-wa/i-tu- *a |za-ia (DEUS)TONITRUS-sa DEUS.DOMUS-tá*
BONUS-sa₅<+ra/i>-ti-i za-la L261.PUGNUS-ru-ha
amu=pa=wa=tu zaya Tarhunzas DEUS.DOMUS-hada wasarati zala
L261.PUGNUS-*ruha*
Bunun üzerine ben Tarhunza'nın bu tapınaklarını iyilikle donattım.

§ 10 *á-ma-za-pa-wa/i-ta á-lá/i-ma-za REL-i-sa ARHA MALLEUS-i*
amanza=pa=wa=ta alamanza kwis arha walai
Kim benim adımları silerse,

§ 11 *pa-ti-pa-wa/i-ta- *a |za-sa kar-ka-mi-si-za-sa(URBS)*
5. *(DEUS)TONITRUS-sa || (“L464”)ha-tá-ma |(PES₂.PES)tara/i-pi-i-tu*
apati=pa=wa=ta zas Karkamisizas Tarhunzas hadama tarpitu
ona karşı bu Karkamışlı Tarhunza korkunç bir şekilde yürüsün!

§ 12 *wa/i-tu-ta- *a |LOCUS-lá/i-wa/i-za-ha |NEG₃-sa |CUM-i wa/i-sa-la-li-ti-i*
a=wa=tu=ta alanwanza=ha nis ani wasalaliti
Ve o, onun topraklarına bolluk getirmesin!

§ 13 *|POST+ra/i-wa/i-sà-ti-pa-wa/i |REL-sa |za-a-ia DEUS.DOMUS-ha-tá a-tá*

¹⁸ Bknz. 5. KARKAMIŞ A14a § 6-7 ve Yorum.

|(L261)ta-pa-i

apariwisanti=pa=wa kwis zaya DEUS.DOMUS-hada anta tapai
Gelecekte kim bu tapınaklarda kötü düzenleme yaparsa,

§ 14 wa/i-sa-*a |ma-na REX-ti-sa ||

6. |ma-pa-sa |REGIO.DOMINUS-sa
|ma-pa-sa SACERDOS-li-sa

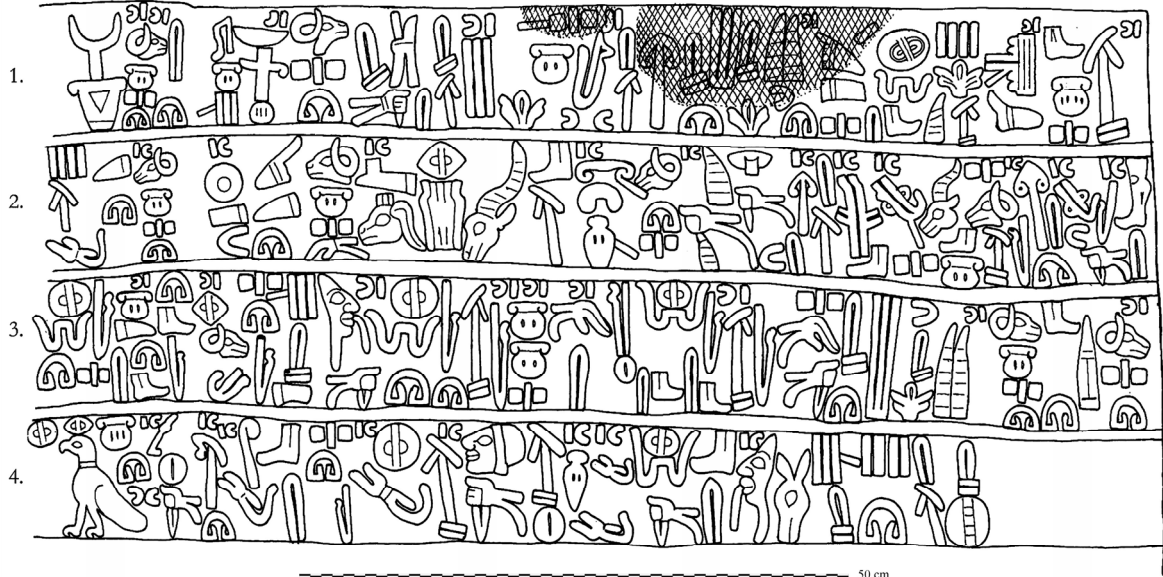
a=wa=as man hantawatis man=pa=as watni-niyas man=pa=as SACERDOS-lis
ister o bir kral, isterse bir ülke beyi, isterse de bir rahip (olsun),

§ 15 wa/i-ta-*a pa-sa-*a |tá-ti-ia-za |DOMUS-ni-za |kar-ka-mi-si-za-sa(URBS)

|DEUS.TONITRUS-sa |(CORNU)ki-pu-tà-ti-i a-tá |(PES₂.PES)tara/i-pi-tu-u ||

a=wa=ta apas tadiyanza parninja Karkamisizas Tarhunzas kipudati anta tarpitu
onun babadan kalma evlerinin içinde Karkamışlı Tarhunza
boynuzlar(1y)la[?]toynaklar(1y)la[?] yürüsün!

KARKAMIŞ A3

1. § 16 |za-ti-pa-wa/i |kar-ka-mi-si-za(URBS) (DEUS)TONITRUS-ti-i
|ka-tu-wa/i-sa |REGIO-ni-ia-si |DOMINUS-ia-sa REL-i-zi
|("L273")wa/i+ra/i-pa-si |DOMINUS-ia-zi-i pi-ia-tá

zati=pa=wa Karkamisiza Tarhunti Katuwas watniyasi-niyas kwinzi warpasi niyanzi
piyata

Ülke Beyi Katuwa'nın bu Karkamışlı Tarhunza'ya verdiği alet ustalarını,¹⁹

§ 17 ma-wa/i-sa |(CAELUM.L286.PANIS)sá-pa-tara/i-i-sa

2. b |ma-pa-wa/i-sa |(L265)||mi-zi-na-la-sa

c |ma-pa-wa/i-sa |(SCUTELLA)tu-ni-ka-la-sa

d ma-pa-wa/i-tà |(DIES.OVIS)ku-ki-sà-ti-zi

¹⁹ Tapınağa tahsis edilmiş meslek erbabı (görevli) anlamında.

e |MAGNUS+ra/i-hi-sa₅+ra/i-ma-sa-wa/i-tá_x²⁰(URBS) |URBS-hu-tá-ni-i
|REL-i-zi |SOLIUM+MI-ti

(a) man=wa=as sapantaris (b) man=pa=wa=as mizinalas (c) man=pa=wa=as tunikalas (d) man=pa=wa=ada kukisatinzi (e) Urhisarmasan=wa=ta URBS-hutani – (a) ister o bir sunu-rahibi, (b) ister o bir MIZINALA, (c) ister o bir fırıncı, (d) isterse de onlar (e) Urhisarma kentinin bir köyünde² oturan (d) KUKISATIler (olsun) –

§ 18 |POST+ra/i-wa/i-sà-ti-pa-wa/i-ma-za-*a |REL-i-sa |POST.NI |a-tá CRUS-i ||
apariwisanti=pa=wa=manza kwis apan anta tai
kim gelecekte onların arkasından müdahale ederse,

3. § 19 |ma-wa/i-sa REX-ti-sa

ma-pa-wa/i-sa |REGIO-ni-ia-si DOMINUS-ia-sa

(a) man=wa=as hantawatis (b) man=pa=wa=as watniyasi-niyas

– (a) o ister bir kral, (b) isterse de bir ülke beyi (olsun) –

§ 20 wa/i-tà-tá-*a |za-a-ti-i (DEUS)TONITRUS-ti-i ARHA |CAPERE-i
a=wa=ada=ta zati Tarhunti arha lai
onları bu Tarhunza’dan uzaklaştırırsa,

§ 21 |pa-pa-wa/i-*a |za-a-sa (DEUS)TONITRUS-sa (LOQUI)tá-tara/i-ia-tu
apan=pa=wa zas Tarhunzas tatariyatu
onu bu Tarhunza lanetlesin!

§ 22 wa/i-sa-*a |ku-ma-na sa-ti-*a |pa-la-sa-ti-i

a=wa=as kuman asti palsati

Ve o yol(culuk)da²¹ olacağı zaman,

4. § 23 a-wa/i (DEUS)TONITRUS-sa || (DEUS)ku+AQUILA-pa-sa

|("FRONS")ha-tá |NEG₃-sa |LITUUS+na-ti-i

a=wa Tarhunzas Kupapas hanta nis manati

Tarhunza’nın (ve) Kubaba’nın yüzlerini gör(e)mesin!

§ 24 wa/i-sa-*a |DEUS-na-za |CAPUT-tá-za-ha |L336-na-na

|(DEUS)TONITRUS-tá-ti-i |(LOQUI)ta-tara/i-ia-mi-sa i-zi-ia-ru

a=wa=as masananza CAPUT-tánza=ha L336-nan Tarhuntati tatariyamis iziyaru

Ve o, tanrıların ve sadık kişilerin²² nezdinde Tarhunza tarafından lanetlenmiş kılınsın!

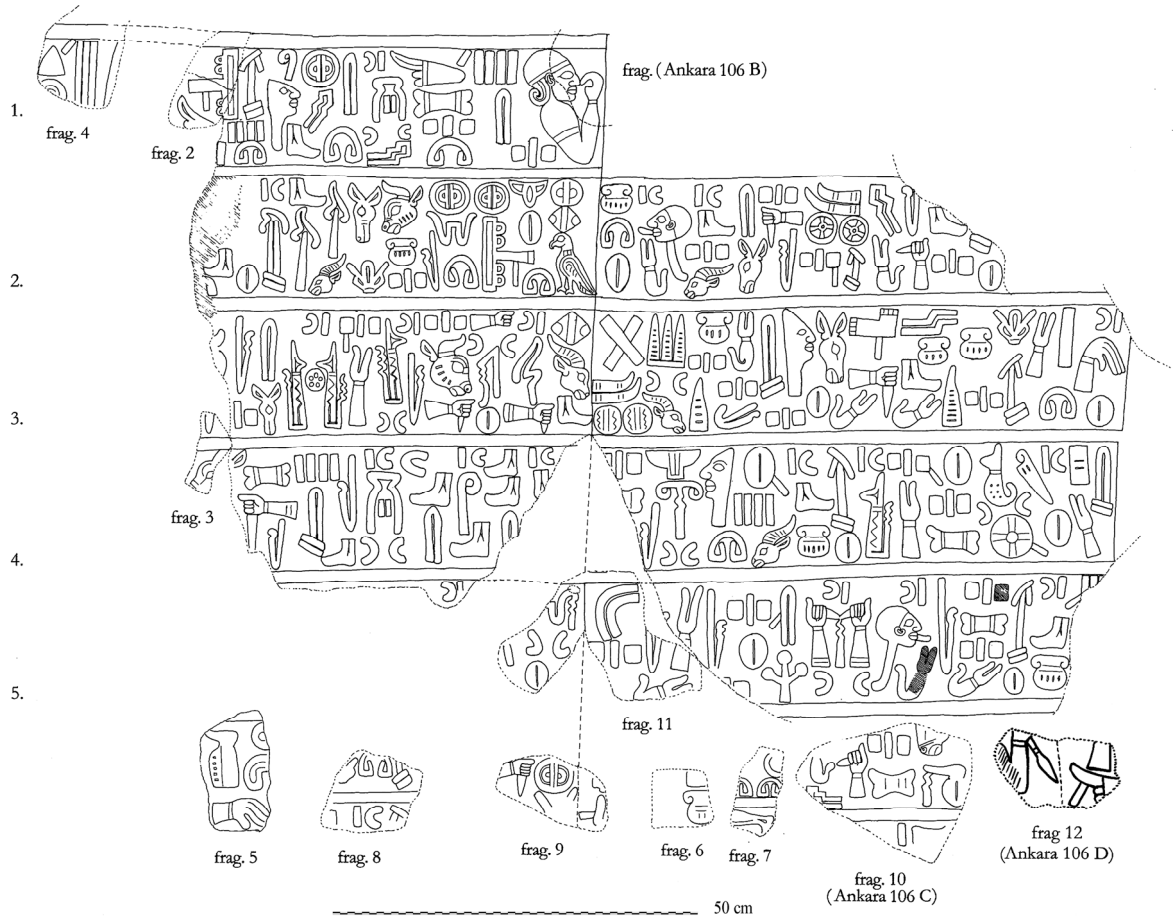
Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 108-112; Giusfredi 2010: 260; Payne 2012: 73-76; Yakubovich 2019: 552.

²⁰ İmparatorluk Döneminde, PUGNUS (L38) işareti, /ta/ fonetik değeri ile L29 yerine kullanılmıştır (bkz. *BoHa* 22.168).

²¹ Abl.Inst. sg./pl. Ve o “yol(culuk)(lar) ile” olacağı zaman.

²² İmparatorluk Dönemi LÚ SAG = L254 “başın adamı” = “sadık kişi” karşılığı olmalıdır.

13. KARKAMIŞ A12

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 EGO-wa/i-mi-i¹ka-tú-wa/i-sa |“IUSTITIA”-ní-i-sa DEUS-ní-ti
(LITUUS)á-za-mi-sa kar-k[a]-m[i-si-za-sa(URBS) REGI]O.DOMINUS[...]
¹su-h[i-...²³

(a) amu=wa=mi Katuwas tarawanis masaniti azamis Karkamisizas watni-niyas

(a) Suhi[si watni-niyais nimuwizas]

(a) Ben (b) [Ülke Beyi] (II.) Suhi[’nin oğlu,] (a) doğru (olan), tanrılar tarafından sevilmiş, Karkamışlı Ülke Beyi Katuwa(yım).

2. ... || ...

... ..

... ..

²³ Kayıp olan frag. 4 = KH.13.O.176; frag. 11 = KH.13.O.672; frag. 7 = KH.13.O.176; frag. 3’ün 4. satırda kalan kısmı = KH.13.O.536; 3. satır başından kopan ...LIGN]UM)sa-pi-si-z[a-... olarak korunmuş bir parça = KH.11.O.552, Türk-İtalyan Karkamış Kazılarında bulunmuştur.

§ 2 [... *hu-ha*]-*ti*-[*zi*]-*ha* |NEG₂ (PES₂)*hwi/a-hwi/a-sà-ta-si*
[*apatanza=pa=wa=ta walilidanza aminzi tadinzi huha*]*dinzi=ha*²⁴ *na hwihwasantasi*
Babalarımın ve büyük büyükbabalarımın yürümedikleri bu topraklarda, [...].²⁵

§ 3 *mu-pa-wa/i- *a* (DEUS)TONITRUS-*sa* (DEUS)*kar-hu-ha-sa*
(DEUS)*ku+AQUILA-pa-sa-ha* |PRAE-*na* |(PES₂)*wa/i-sà-i-ta*
amu=pa=wa Tarhunzas Karhuhas Kupapas=ha paran wisainta
Ve Tarhunza, Karhuha ve Kubaba ise benim önümde belirdiler.

§ 4 *wa/i-tá- *a* (CURRUS)*wa/i+ra/i-za-ni-na a-tá* [|](PES₂)*wa/i-[z]a-ha*
a=wa=ta warzanin anta wazaha
Ve ben askeri seferi idare ettim.

3. § 5 [...] || |CAPERE-*ha*
[...] *laha*
[...] aldım.

§ 6 (LIGNUM)*sa-pi-si-za-pa-wa/i*(URBS) FLUMEN-*pa-ti-na*
(VACUUS)*tá-na-ta-ha*
Sapisizan=pa=wa habadin tanataha
Sapiza kentinin nehir ülkesini de ıssız hale getirdim.

§ 7 *á-wa/i-ia-na-wa/i-na-pa-wa/i*(URBS) “CASTRUM”-*sà*
100 (CURRUS)*ku-sà-ti* |INFRA-*tá* “PUGNUS”-*sá-ha*
Awayanawana=pa=wa harnisa 100 kusati zanta PUGNUS-saha
Awayana kentinin hisarlarını 100 koçbaşı ile çökerttim.

§ 8 *wa/i-mu-tá- *a* | (“L273”) *wa/i+ra/i-pi L275-i-ta*
a=wa=mu=ta warpi L275-ita
Ve o (= kent) bana, (*yani benim*) korumama girdi.[?]

§ 9 *a-wa/i* [...
4. ... || ...]
a=wa [...
Ve [...

§ 10 *m[u²-pa-wa/i]-tú-tá- *a mi-ia-ti- *a* | “IUSTITIA”-*ni-ti-i* |(LITUUS)*ti-ti-ti-i*
|(PES₂)[...]
amu=pa=wa=tu=ta amiyati tarawaniti tititi [araha]
Ve ben ona, doğru olan gözbebeğimle vardım[?].

§ 11 *wa/i-tú-[ta]- *a* (“L350”) *á-sa-ha+ra/i-mi-sà* |(PES₂)*pa-za-ha*
a=wa=tu=ta asharamisa pazaha
Ve ona (= Tarhunza’ya) kurbanlar götürdüm.

§ 12 |(L273)*wa/i+ra/i-pi-ha-wa/i-tú* (“SCUTUM”) *hara/i-li-ha*
5. |(ARGENTUM)*pi-ia*|-*[ta]ra/i- [...]* |(PES₂)*pa-za-ha*

²⁴ Karş. 10. KARKAMIŞ A11b § 8.

²⁵ Karş. 10. KARKAMIŞ A11b § 7.

warpi=ha=wa=tu haralin=ha piyatra[n] pazaha
Onun korunması için ise HARALI-kalkanını²⁶ hediye olarak götürdüm.

§ 13 *wa/i-tú-wa/i-na-*a |PRAE-na |“L30”-ri+i-nu-wa/i-ha*
a=wa=tu=wa=an paran haparinuwaha
Onu (= kalkanı) onun huzurunda teslim ettim.

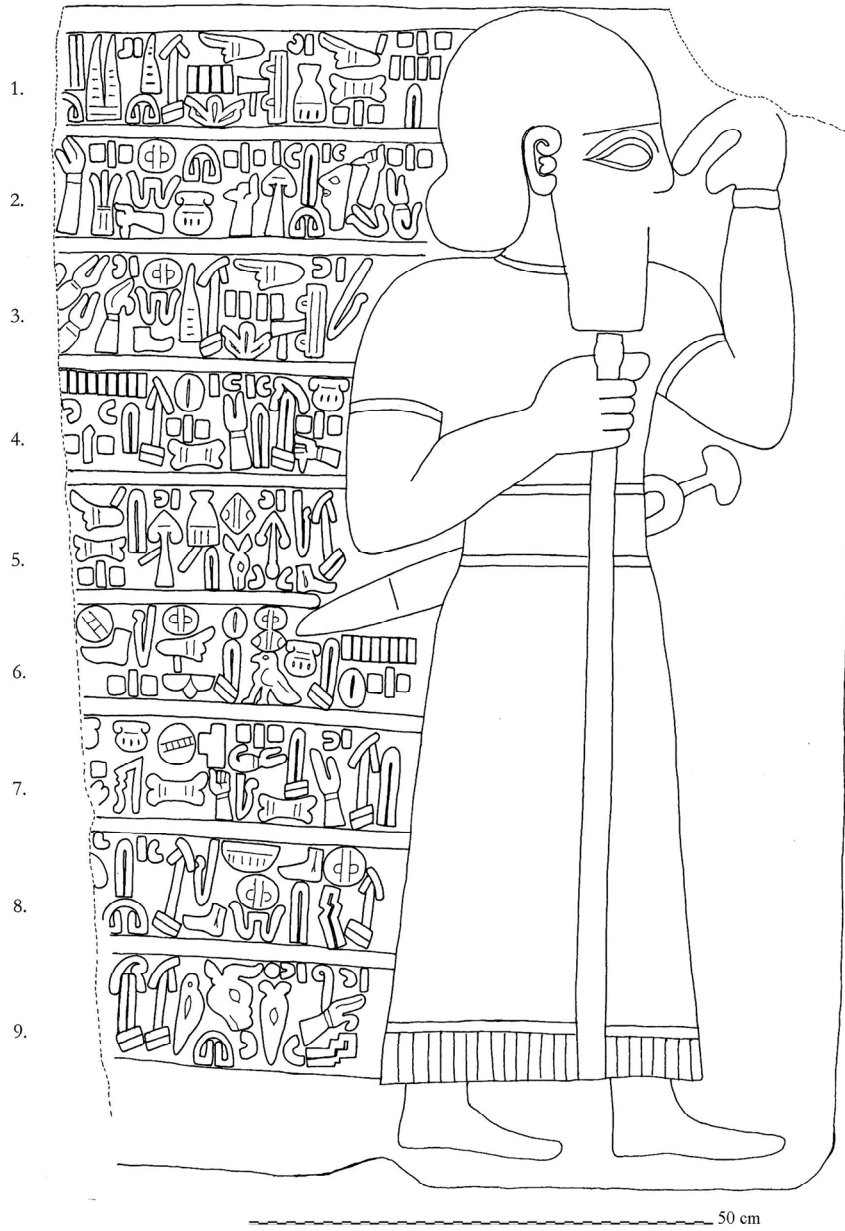
§ 14 *a-w[a/i] pi-na-*a VIA-wa/i-[ti] “FULGUR”-ha[-...]*
a=wa apin harwati piha[mis ...]
Ve bu seferden yüceltilmiş halde ...

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 112-114; Rieken 2010; Goedegebuure 2019.

---

²⁶ Uzun Heykelli Duvar B 39b'deki (bknz. Hawkins 1972: fig. 4) veya benzeri bir kalkan olabilir.

14. KARKAMIŞ A13d

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 EGO₂-wa/i-mi-i¹ka-tú-wa/i-sa₅ |kar-ka-mi-si-za-sa(URBS)
|REGIO.DOMINUS-ş[a ...

2. ... || ...]

amu=wa=mi Katuwas Karkamisizas watni-niyas [...

Ben [...] Karkamışlı Ülke Beyi Katuwa(yım). [...

§ 2 [... ...]PONERE-wa/i-há

...] *tuwaha*

...] yerleştirdim.

3. § 3 (DEUS)TONITRUS-*tá-sa-pa-wa/i-tá* |REL-*i-sa* |*á-tá-na wa/i-na*|-*a
|*kar-ka-mi-si-za*(URBS) (DEUS)TONITRUS-*ti* |SUB-*na-na*[...

4. ... || ...]

Tarhuntas=pa=wa=ta kwis antan a=wa=an Karkamisiza Tarhunti anan [...
Tarhunza'nın içinde (olan)ı, Karkamışlı Tarhunza'nın altına [...

§ 4 “9”-*wa/i-i-za-ha-wa/i-tú* |DARE-*i*

9-winza=ha=wa=tu piyai

Ona 1/9'unu verecek.

5. § 5 |NEG₂-*pa-wa/i-tá* || *za-a-ti* | (“SCALPRUM”) *ku-ta-sa₅+ra/i-i* |REL+*ra/i-i*
|*ka-tú-wa/i-i*-[...]

6. ... || ...]

napa=wa=ta zati kutasari kwari

Veya bu orthostata eğer Katuwa[...]

§ 6 [... L261.PUGNUS]-*ru-ti*

[... L261.PUGNUS]-*ruti*

[...] donatacak,

§ 7 *a-wa/i* (DEUS)*ka+ra/i-hu-ha-ia* (DEUS)*ku+AQUILA-pa-ia-ha*

7. *9-wa/i*|-*i-za* |*pi-ia-tú*

a=wa Karhuhaya Kupapaya=ha 9-winza piyatu
Karhuha ve Kubaba'ya 1/9'unu versin!

§ 8 *wa/i-na*-*a L261.PUGNUS-*ru-tu*

a=wa=an L261.PUGNUS-*rutu*

Ve onu donatsın!

§ 9 *pa-sá-pa-wa/i-na*[-*a ...

8. ... || ...]

apas=pa=wa=an

Ancak o onu [...

§ 10 [... |R]EL-*i-sa* |*za-a-ti* CAELUM (DEUS)TONITRUS-*ti-i*

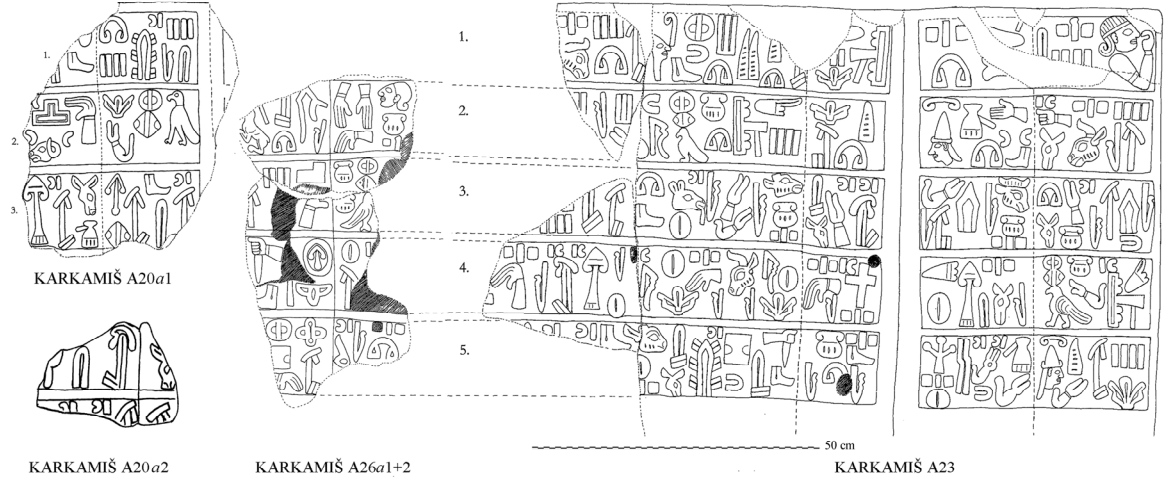
9. DEUS-*ní-za* || |CUM-*ní* | (“ANNUS”) *u-sa-li-za-ná* [...

[...] *kwis zati tipasasan Tarhunti masaninza ani usalizan*

Kim bu göğün Tarhunza'sına, tanrılarla birlikte, yıllık [ekmek, ... vermezse,

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 115-116; Hawkins, Morpurgo Davies 2010.

15. KARKAMIŞ A23+

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

KARKAMIŞ A23+

1. § 1 EGO-*wa/i-mi-i*¹*ka-tú-wa/i-sa kar-k[a-m]i-si-za-sa*(URBS)
REGIO.DOMINUS-*sa* DEUS-*ni-ti* (LITUUS)*á-za-mi-sa*
amu=wa=mi Katuwas Karkamisizas watni-niyas masaniti azamis
Ben, tanrılar tarafından sevilmiş, Karkamışlı Ülke Beyi Katuwa(yım).

§ 2 *wa/i-mu*[...]
2. §²⁷[...] || ... LE]PUS+*ra/i-ia-sa* SUPER+*ra/i-a* CAPERE₂.CAPERE₂-*tà*
[*a*]=*wa=mu*[=...] §[...]*tapariyas sara* CAPERE₂.CAPERE₂-*da*
Ve bana/beni [...] §[... ve] O [beni?...] yetkinin/yetkilerin üstüne ...dı.

§ 3 §CAPUT-*pa-wa/i*[...]
[... *m*]i[-*i-sa*]-*a (DOMINUS)*na-ni-sá* (DEUS)*ku*+AQUILA-*pa-sa*
kar-ka-mi-si-za-sa(URBS) MAGNUS.DOMINA-*sa*₅+*ra/i-sa* “MANUS”-*ti*
|PUGNUS-*ta*

§CAPUT-*tin*=*pa=wa*[...] [...] *amis nanis Kupapas Karkamisizas hasusaris istrati*
ariyati.

§Sadık kişiyi de [...] [...] Efendim, Karkamış'ın Kraliçesi Kubaba, [beni] el(iy)le yükseltti.

3. § 4 *wa/i-mu-*a mi-zi*|-**a la/i-ni-zi-*a* |*pi-pa-sa-ta*
a=wa=mu aminzi alinzi pipasata
Ve bana düşmanlarımı hep teslim etti.

§ 5 *mu-pa-wa/i-*a la/i-na-za-*a* |NEG₂ |*pi-ia-ta*
amu=pa=wa alianza na piyata
Ancak beni düşmalar(ım)a vermedi.

²⁷ § = KARKAMIŞ A26a1+2.

§ 6 *mu-pa-wa/i- *a pi-na- *a* |(LINGERE)*ha-sa-ti za-ia* [...] *mi* [...] §[...] (DEUS)*ku*+AQUILA-*pa-pa* AEDIFICARE.MI-[*ha*]
amu=pa=wa apin hasati zaya [...] §[...] *Kupapa tamaha*
 Ve ben bu bollukla [...] §[...] Kubaba için inşa ettim.

4. §[...] *zi*-[...] || [...] *tá-ti-zi* (AVUS)*hu-ha-zi* | [...] § 7 *wa/i-tâ- *a* |NEG₂ |REL-*a-ha* |*sá-ha-si*
 §[...] *zi*-[...] *tadinzi huhanzi* [...] *a=wa=ada na kwayaha sahasi*
 §[...] *ve benim* babalarım (ve) büyükbabalarım²⁸ [...] Onların²⁹ hiçbir şeylerini³⁰ SAHAMadın,

§ 8 *wa/i-tâ- *a mu- *a sá-ha-si*
a=wa=ada amu sahasi
 (ancak) onları benim için SAHADın.³¹

§ 9 *wa/i-tâ- *a* |(CRUX)*wa/i-la-ha* REL-*i*
a=wa=ada walaha kwi
 Ve ben onları WALAdığım zaman,

5. § 10 *wa/i-ta- *a* (DEUS)*ku*+AQUILA-*pa-na* |*kar-ka*|-*mi-si-za-na*(URBS)
 MAGNUS.DOMINA-*sa*₅+*ra/i-na* |POST.NI |SOLIUM-*nu-wa/i-ha*
a=wa=ta Kupapan Karkamisizan hasusarin apan isanuwaha
 Karkamış'ın Kraliçesi Kubaba'yı yeniden oturttum.

§ 11 *wa/i-ti- *a pa-sa- *a tá-ti-ia* DOMUS-*ni* |BONUS-*ia-ta*
a=wa=ti apas tadiya parni waliyata
 Ve o, babadan kalma evinde iyi oldu.

§ 12 *mu-ha-wa/i[- *a] ti*-[...]||[...]||[...] §*wa/i-sa-[ta]- *a* |FRO[NS]-*lu/a/i-za* DEUS.DOMUS-*tâ*-[...]
amu=ha=wa ti [...] §*a=wa=as=ta hantilanza* DEUS.DOMUS-*hada* [...] Ve ben/bana [...] §Ve o, önde gelen tapınaklar[da ...]

KARKAMIŞ A20a1

1. § 1 [...] *mi-i- *a* |BONUS-*sa-mi* [FEM]INA-*ti-i* [...]
 [...] *ami wasami wanati* [...]
 [...] sevgili kadını için [...]

2. § 2 [...] “PODIUM”-*ma-tâ-si-na* (DEUS)*ku*-AQUILA[...]
 [...] *humadasin Kupa*[*pa*-...
 ... kim? bu] kutsal alanın Kubabası'na[...]

²⁸ Cümlelerin belirtili nesnesi veya öznesi olabilir.

²⁹ A.c.pl.

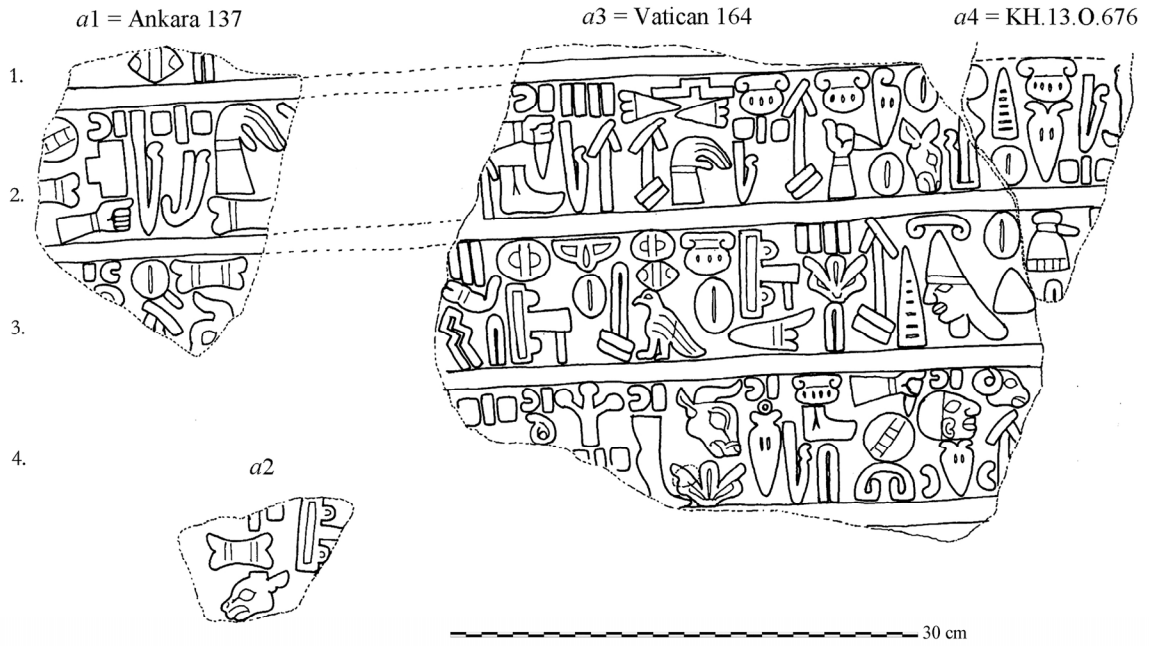
³⁰ A.n.pl.

³¹ Burada -*ada*- N.c.pl. ve *saha*- fiilinin çekimleri Med.Pres.sg.2. kabul edilirse “Onların hiçbir şeylerini SAHAMazsın, (ancak) onları benim için SAHARSın”; Med.Pret.pl./sg.3. kabul edilirse “Onlar hiçbir şeyi (pl.) SAHAMadı(lar) (ancak) onlar benim için SAHADı(lar)” olarak da çevrilebilir.

3. § 3 ...]z[a]-ti-i[a]-za (SCALPRUM)ku-ta-sa₅+ra/i-za |REL-[...
 ...]zatiyanza kutasaranza kwi[s ...
 ... kim bu orthostatlara [...

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 116-121; Yakubovich 2008b: 14; Yakubovich 2009: 166; Rieken, Yakubovich 2010: 204; Melchert 2011: 82-84.

16. KARKAMIŞ A25a

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

KARKAMIŞ A25a1, 3, 4

1. [...] ku [...] i [... ... ..] ||
 2. § 1 a-wa/i pa-PITHOS(URBS)-ha (L274)ha-ta-li-ha
 a=wa pa-PITHOS-n=hataliha
 Ve Pa-PITHOS kentini de mahvettim.

§ 2 pa-tá-za-pa-wa/i-*a TERRA+LA+LA-tà-za mi-zi-*a |tá-ti-zi [...
 apatanza=pa=wa walilidanza aminzi tadinzi [...
 Babalarımın ve [büyük büyükbabalarımın ve atalarımın yürümedikleri] bu topraklarda,³²

§ 3 ...]CAPERE-tú
 ...] latu

³² Karş. 10. KARKAMIŞ A11b § 8.

O [...] alsın!

§ 4 *wa/i-na-*a* |L261.PUGNUS-*ru-tú*
a=wa=an L261.PUGNUS-*rutu*
 Ve onu donatsın!

3. [...] || ...]

... ..
 ... ..

§ 5 ...]|x *ha+ra/i-z[a]-tú-u*
 ...] *harzatu/harzantu*
 ...] sahip olsun(lar)!

§ 6 ...] (DOMINUS)*na-ni-i* (DEUS)*kar-hu-ha-ia* (DEUS)*ku*+AQUILA-*pa-ha*
kar-ka-mi-si-i-za(URBS) (MAGNUS.DOMINA)*ha-su-sa₅+ra/i-[i]* x [...
 ...] *nani Karhuhaya Kupapa=ha Karkamisiza hasusari* [...
 Efendi(leri)m, Karhuha ve Karkamış'ın Kraliçesi Kubaba için [...

4. [...] || ...]

... ..
 ... ..

§ 7 ... *á*]-*ma-za* |("STATUA")*tá-ru-sa pa-ti-i-*a* |(ANNUS)*u-si*
 |CRUS-*nu-wa/i-[ha]*
 ...] *amanza tarusa apati usi tanuwaha*
 [ve] heykelimi o yıl diktim.

§ 8 |x[...]-*wa/i-[...]*
 [...] || ...]

... ..
 ... ..

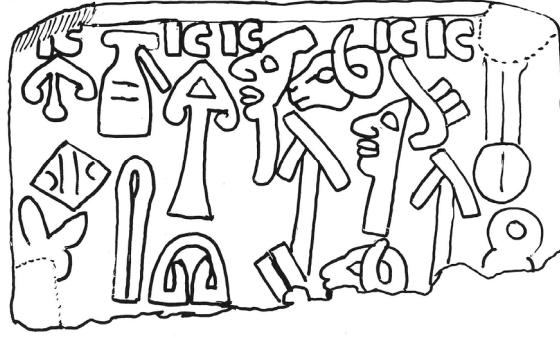
KARKAMIŠ A25a2

wa/i-tú-u kar-[...]
 (a=)*wa=tu Kar[kamisizas ...]*
 Ve onun için Kar[kamışlı ...]

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 121-122.

17. KARKAMIŞ A16b

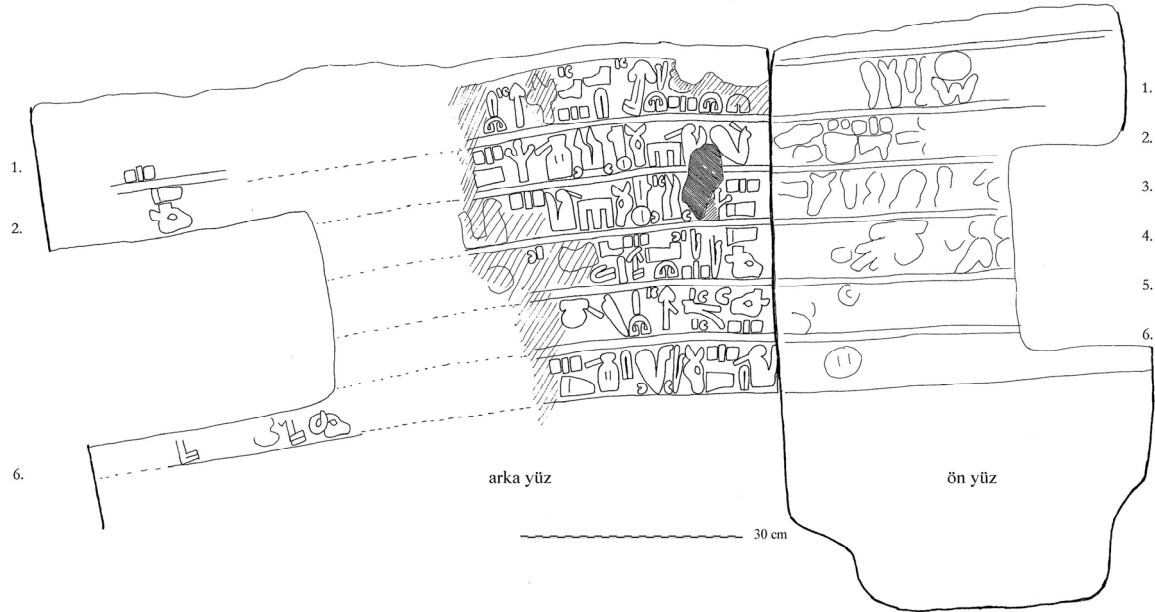

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

|(SCALPRUM)ku-ta-sa₅+ra/i-i |REL-sa |á-ma-za |á-lá/i-ma-z[a] |ARHA MALLEUS
 kutasari kwis amanza alamanza arha walai
 Kim (bu) orthostattaki adımı silerse, ...

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 122-123.

18. SİLSİLE 1 (= KARKAMIŞ A15a)

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1^{ay}...]-wa/i[... ...]-i-sa |REL-[x] |PES-wa/i-ti-i
 ...]is kwi/a[...] awiti

... kim² [...] gelirse,

§ 2 |NEG₂-a-sa-p[a]-wa/i [...] -sa[...] -sa[...^{öy} ...] (CRUS²)ta-i x-x (DEUS)
TONITRUS [...] ||

na=as=pa=wa [...] ... § ...] tai § ... Tarhunzas ...

Ancak o [...] -maz. § [...] dikilir. § ... Tarhunza [...

2. § 3 [...] wa/i-tá |pa-x-x^{ay} FORTIS ara/i-zu/a-ta ARHA
(FLAMMAE)sa₅+ra/i-nu-wa/i-tu

...=]wa=ta apasa² muwataliya arzuta arha sarnuwatu

Onun kudretli ARZUTalarını tamamen yaksın!

3. ...]-tu-u ... || ...

...]-tu

...]sın!

§ 4 ...]BRACCIUM²-wa/i-[la] ara/i-zu/a-ta ARHA

|(FLAMMAE)[sa₅+ra/i-n]u-wa/i-tu^{öy} x x x x x x x x ||

...]isarwila arzuta arha sanuwatu [...] ...

Ve onun²] sağ ARZUTalarını tamamen yaksın!

4. § 5 ... x x x x x x x x [...] ^{ay} ...tu-u-*a

... ..

... ..

§ 6 a-wa/i |(AEDIFICIUM)sa-wa/i-za-ti-i-na x ... |... .. x [...] ||

a=wa sawazatin [...] ...

... ..

5. [...] [... ..]

§ 7 ...]pa+ra/i-li-i-sa |REL+ra/i |(FILIUS)ni-mu-wa/i-[^{öy}za-sa ... .. ||

... <a>parilis kwari nimuwi[zas...

Eğer küçük oğul [...

6. § 8 [...] DEUS² [...] ^{ay}]-ara/i-i

... ..

... ..

§ 9 wa/i-tu-ta-*a (“BRACCHIUM”)i-sa₅+ra/i-wa/i-la[-na ... ma [z]a x ... [z]a ...

a=wa=tu=ta isarwilan ...

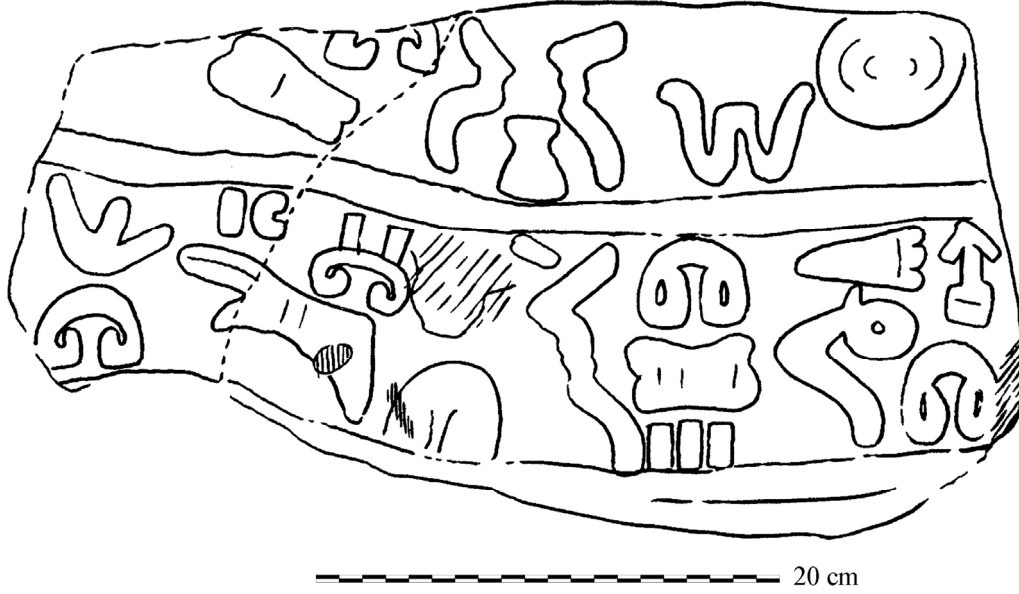
Ve onun sağ kolunu ...

Yorum:

KARKAMIŞ A15a yazıtı, bulunduğu yer³³ göz önüne alınarak SİLSİLE 1 olarak adlandırılmıştır. İçerik olarak SİLSİLE 1 ile benzerlikler gösteren SİLSİLE 2’de geçen III. Suhu’nin öncülleri (bknz. Tablo 3) KARKAMIŞ A27u (Peker 2016: 48-49; Hawkins 2000: 165) üzerinde yer alıyor olmalıdır:

³³ Sinsereh/Sinsile/Sinsele, bugün Soylu (Peker 2022: 62).

KARKAMIŞ A27u

1. § 1 [...] DEUS(TONITRUS) LIS-sa-tú

...] *Tarhunzas salisatu*

...] Tarhunza dava açsın!

2. § 2 [¹*su-hi-sa* ...

b [¹*ka-tú-wa/i-sa* |FILIUS.NI-za-sa

c [¹*su-hi*]-si-sa |FILIUS.NEPOS-si-sa

d [¹*á-sa-tú-wa/i-la-ma-za-sa* [(FILIUS.NEPOS)*kwi/a-la-sa* ...

(a) *Suhis* ... (b) *Katuwas nimuwizas* (c) *Suhisis hamsis Astuwalamanzas hamsukalas*

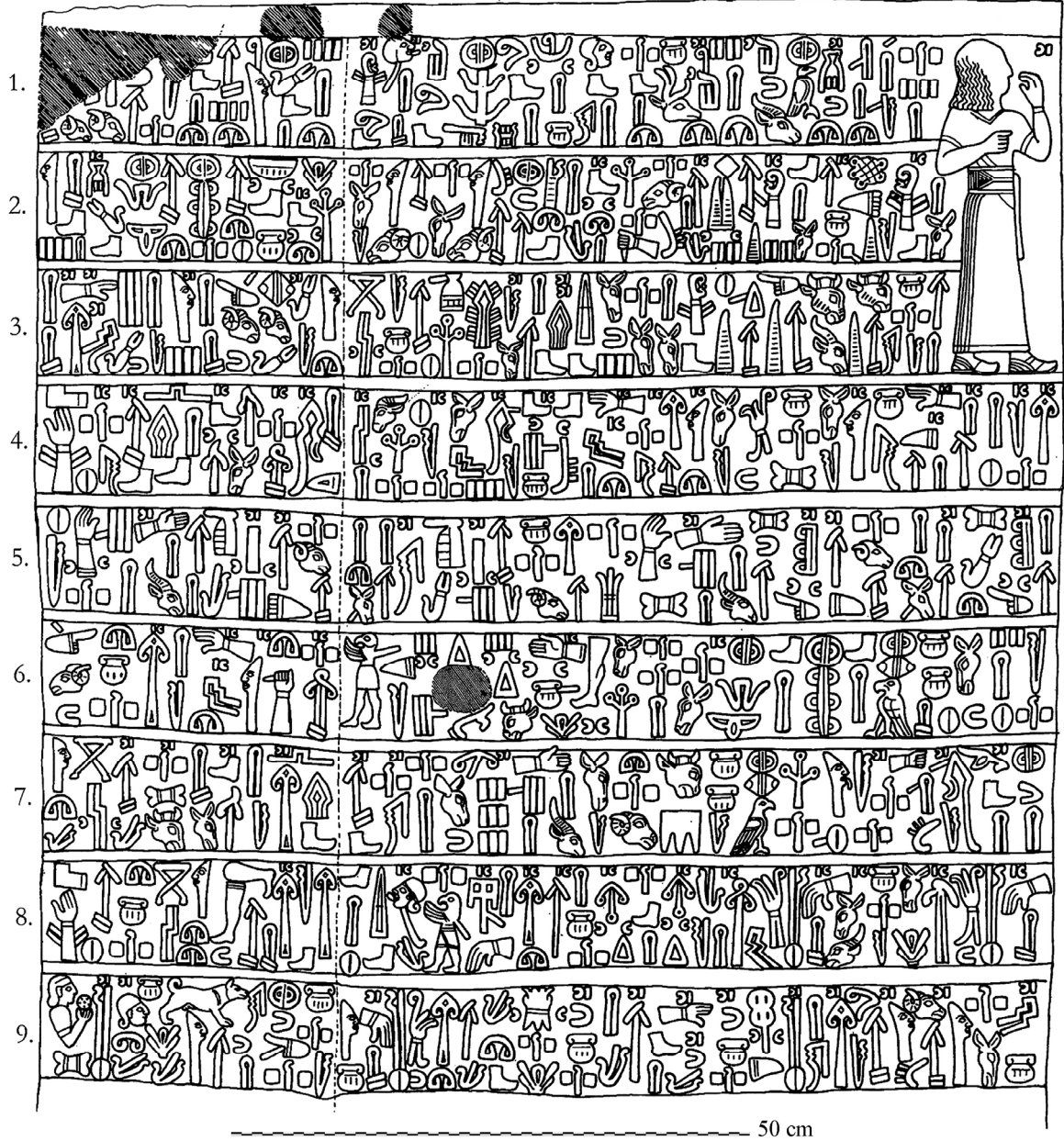
(b) *Katuwa*'nın oğlu, (c) (II.) *Suhi*'nin torunu (d) *Astuwalamanza*'nın torununun oğlu,

(a) (III.) *Suhi*.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 188-189; Peker 2016: 48.

19. KARKAMIŞ A6+7

KARKAMIŞ A6

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 | EGO₂-wa/i-mi-i¹i-a+ra/i-ri+i-i-sa | IUSTITIA-ni-sa
 (DEUS)wa_x-ta-ni-sà-mi-i-sa | LITUUS+ta-sa-pa-CERVUS-wa/i-ti-i-sa
 CAPUT-ti-i-sà (“OCCIDENS”)i-pa-ma-ti-i (DEUS.ORIENS)ki-sà-ta-ma-ti
 | PRAE-i-ia | AUDIRE+MI-ma-ti-mi-i-sa DEUS-na-ti-i (LITUUS)á-za-mi-sa

[CAP]UT-ti-i-sa

(a) *amu=wa=mi Yariris tarawanis watnisamis tasparuwantis CAPUT-tis*

(b) *ipamati kistamati³⁴ pariya tumantimis*

(c) *masanati azamis CAPUT-tis*

(a) Ben, doğru olan, (kutsal) mülk bahşedilmiş, TASPARIWANTA'nın sadık kişisi,

(b) batının (ve) doğunun ötesinde duyulmuş, (c) tanrılar tarafından sevilmiş sadık kişi

(a) Yariri(yim).

2. § 2 *a-wa/i [DEUS]-ni-zi [á]-ma-[za] [á-lá/i]-ma-[z]a || á-mi-ia-ti-i*
|IUSTITIA-na-ti (DEUS)TONITRUS-hu-za-sa (DEUS)SOL-wa/i-za-sa-ha
("CAELUM")ti-pa-si |("PES₂")hi-nu-wa/i-ta^a

a=wa masaninzi amanza alamanza amiyati tarawanati Tarhunzas Tiwazas=ha tipasi hinuwanta

Ve tanrılar, Tarhunza ve Güneş, adımı adaletimden dolayı göğe ulaştırdılar.

§ 3 *á-ma-za-ha-wa/i-ta á-lá/i-ma-za DEUS-ni-zi FINES+HI-ti-i-na*
|("PES₂")hi-i-nu-wa/i-tá

amanza=ha=ta alamanza masaninzi irhatin hinuwanta

Ve de tanrılar adımı her tarafa ulaştırdılar.

§ 4 *wa/i-ma-lá/i |zi-i-na ("MÍ.REGIO")mi-za+ra/i(URBS) |AUDIRE.MI-ti-i-ta*
(a=)wa=m(u)=ala zin Mizri tumantinta

Ve benim için onu (= benim adımı) onlar (= insanlar) bir yanda Mısır'da duydular,

§ 5 *zi-pa-wa/i+ra/i |L475-la(URBS)^a |AUDIRE+MI-ti-i-ta ||*
zin=pa=wa=ara Papila tumantinta

diğer yanda da onu Babil'de duydular,

3. § 6 *zi-i-pa-wa/i^a mu-sá-za(URBS) mu-sà-ka-za(URBS) su+ra/i-za-ha(URBS)*
AUDIRE+MI-ti-i-ta

zin=pa=wa Musanza Muskaza Suranza=ha tumantinta

diğer yanda da (onu) Musa, Muska ve Sura kentlerinde duydular.

§ 7 *wa/i-ta ta-ni-mi REX-ti SERVUS-la/i-ti-i-zi |a-ta*
(BONUS)wa/i-sa₅+ra/i-nu-ha

(a=)wa=ta tanimi hantawati hударlatinzi anta wasaranuha

Her kral için (onların) uyruklarını hoş tuttum.

§ 8 *za-a-pa-wa/i ("THRONUS.SOLIUM")á-sa-na^a |ku-ma-na¹ka-ma-ni-i-ia*
|á-mi-ī^a (DOMINUS)na-ni |INFANS-ní |REL-i-ia ||

4. AEDIFICARE+MI-ha

zan=pa=wa asan kuman Kamaniya ami nani niwarani kwiya tamaha

Bu saf² oturma yerini efendimin oğlu Kamani için inşa ettiğim zaman,

§ 9 *|wa/i-sá |za-ti LOCUS-la/i-ti-i |("PES₂")hwi/a-hwi/a-ta*

(a=)wa=as zati alanti hwihwata

o bu yere koştı.

³⁴ Doğrultu/yer bildiren Abl.

§ 10 |*wa/i-ná* |SUPER-*la-ia* |([“]SOLIUM”)i-sà-nu-wa/i-ha
(a=)wa=an sarlaya isanuwaha
Onu yüksekte oturttum.

§ 11 |*a-wa/i ta-ní-mi* |SUPER+*ra/i-a* | (“PES₂.PES”)tara/i-pa-lá/i
a=wa tanimi sara tarpala
Ve o her (şeyin) üstüne bastı.

§ 12 |INFANS-*ní-i-sa-wa/i-sá* |REL-*za* |á-sa-tá^a
niwaranis=wa=as kwanza asta
O bir çocuk olduğu halde.³⁵

§ 13 CUM-*ni-pa-wa/i-tú-tá^a* |á-pa-sá |FRATER.LA-*zi-i* |*i-zi-i-ha*
ani=pa=wa=tu=ta apas FRATER.LA-ninzi iziha
Ve kardeşlerini onunla birlikte kıldım.

5. § 14 |*a-wa/i* |REL||-*i-zi* | (“L314”)ka-tú-na-sa
a=wa kwinzi katunas
Kimler KATUNAnın(dırlar),

§ 15 |*i-zi-i-sa-ta+ra/i-wa/i-ma-za* |*zi-la* | (“L314”)ka-tú-ni-zi
|(MANUS)i-sà-tara/i-i (“PONERE”)tú-wa/i-há
izistari=wa=manza zila katuninzi istri tuwaha
bunun üzerine onurla onların eline KATUNAları koydum.

§ 16 REL-*zi-pa-wa/i-ma-za^a* | (“LIGNUM”)tara/i-pu-na-sá
kwinzi=pa=wa=manza tarpunas
Ve de kimler TARPUNAnın(dırlar),

§ 17 |*i-zi-i-sa-ta+ra/i-wa/i-ma-za* |*zi-la* | (“LIGNUM”)tara/i-pu-na-zi-i
|(MANUS)i-sà-tara/i-i “PONERE”-wa/i-ha^a ||
izistari=wa=manza zila tarpunanzi istri tuwaha
bunun üzerine onurla onların eline TARPUNAları koydum.³⁶

6. § 18 ¹ka-ma-ni-sa-pa-wa/i |REL-*í^a* |INFANS-*ní-sa* |á-sa-tá
Kamanis=pa=wa kwi niwaranis asta
Kamani çocuk olduğunda bile,

§ 19 |*wa/i-ná ara/i-la^a* (“3”)tara/i-su-u “4”-su-u | (“MANUS”)pa+*ra/i-si*
 (“CRUS”)ta-nu-wa/i-wa/i-i
(a=)wa=an arla tarasu mawasu parsi tanuwaha
Onu zamanla üç defa-4 defa yola koyacağım,

§ 20 |*wa/i-ta* (DEUS)TONITRUS-*hu-ti-i* (DEUS)SOL-*ti-i*

³⁵ Önceki iki cümle buradaki *kwanza* ile birbirine bağlanmış olmalıdır: (§ 12) O bir çocuk olduğu halde, (§ 10) onu yüksekte oturttum (§ 11) ve o her (şeyin) üstüne bastı.

³⁶ *katuni-* ve *tarpuna-* nesnelere, Krali Burç'ta tasvir edilen çocukların ellerindeki oyuncaklar olabilir. KATUNA için “aşık/beş taş oyunu” ve TARPUNA için “topaç” önerilebilir (Bknz. Gilibert 2022: 11).

7. (DEUS)ku+AQUILA-pa-pa-ia-ha ta-ni-mi-i-ha-a-wa/i || DEUS-ni-i
|FRONS-ti-i |SUPER+ra/i^a-lá/i PUGNUS-ri+i-wa/i
(a=)wa=an=ta Tarhunti Tiwadi Kupapa=ya tanimi=ha=wa masani hanti sarli ariwi
ve onu Tarhunza, Güneş ve Kubaba, ve de her tanrının huzurunda hayli yükselteceğim.

§ 21 |a-wa/i (LOQUI)ha+ra/i-nu-wa/i (DEUS)ku+AQUILA-pa-pa-a
a=wa harinuwi Kupapa
Ve (onu) Kubaba'ya (şöyle) söylettireceğim:

§ 22 u-zu/a-sa-wa/i-ma-ta^a (MANUS)i-sà-tara/i-i |MAGNUS+ra/i-nu-wa/i-ta-ni-i
unzansa=wa=m(u)=an=ta istri uranuwatani
“Onu benim elimde siz büyük (kişi) yapacaksınız”³⁷

§ 23 |wa/i-sá |za-ti LOCUS-la/i-ti |REL-i^a (PES₂)hwi/a-ia-ta
(a=)wa=as zati alanti kwi hwiyata
Ve o bu yere koştuğu zaman,

8. § 24 |wa/i-tú-u |za-na (“THRONUS.SOLIUM”)á-sa-na || AEDIFICARE+MI-ha
(a=)wa=tu zan asana tamaha
bu oturma yerini onun için inşa ettim.

§ 25 za-sa-pa-wa/i (THRONUS.SOLIUM)á-sa-sa (CRUS₂+CRUS)ni-za-ia
|REL-a-ti REL-ti-i-ha REX-ti |PRAE-na
zas=pa=wa asas nizaya kwati kwati=ha hantawati paran
Eğer bu oturma yeri herhangi bir krala geçerse,

§ 26 wa-ara/i |SCRIBA+RA/I CAPERE-i |REL-sa
(a=)wa=ara SCRIBA+RA/I lai kwis
ve onları yazmak için kim alırsa,

§ 27 |zi-i-pa-wa/i |“SCALPRUM”-su-wa/i-ti-i |“SCALPRUM”-su-na^a |NEG₃-i
CUM-ni ARHA |CAPERE-ia
zin=pa=wa asuwati asun ni ani arha laya
veya bu taşlardan bir taşı alıp götürürse,

§ 28 |ta-sà-pa-wa/i^a ta-si |NEG₃ CUM-ni ARHA |CAPERE-ia ||
tasa=pa=wa tasi ni ani arha laya
veya bir steli, stel (olarak kullanmak) için alıp götürürse,

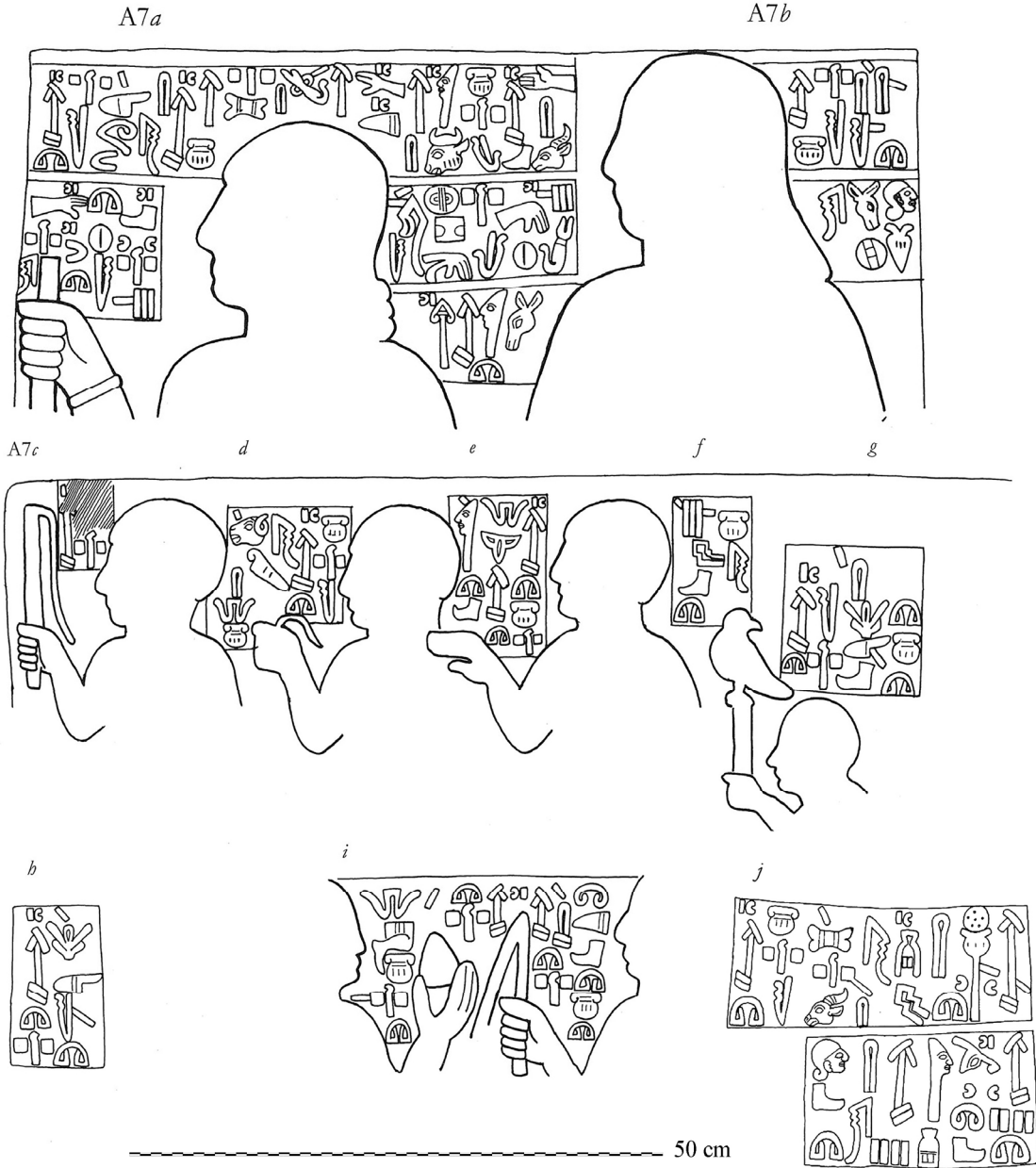
9. § 29 |ni-pa-wa/i-ta |á-ma-za |á-lá/i-ma-za^a |REL-i-sá |ARHA “MALLEUS”-la<-i>
nipa=wa=ta amanza alamanza kwis arha walai
ya da kim benim adımları silerse,

§ 30 |ni-pa-wa/i |INFANS.NI-na-ti-i |zi-i-na |ni-pa-wa/i
 (“L474”)wa/i-si-na-sa-ti zi-na REL-sa CUM-ni ARHA |CAPERE-ia
nipa=wa niwaranati zin nipa=wa wasinasati zin kwis ani arha laya
ya da bu çocuklardan (bir çocuğu) veya bu görevlilerden (bir görevliyi) alıp götürürse,

³⁷ Veya “Benim için onu sizlerin elinde büyük (kişi) yapacaksınız”.

§ 31 *á-pa-pa-wa/i^a* (DEUS)*ni-ka+ra/i-wa/i-sá* CANIS-*ni-i-zi á-pa-si-na*
 |CAPUT-*hi-na* |ARHA EDERE-*tú*
apan³⁸=pa=wa Nikarawas zuwaninzi apasin harmahin arha adantu
 onu, (*yani*) onun kafasını Nikarawa'nın köpekleri yiyip bitirsinler!

KARKAMIŞ A7

³⁸ A.c.sg. dpron. *apa-*, ppn.3.sg. yerine kullanılmıştır.

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

a 1. § 1 |za-sa-wa/i^{-a} ¹ka-ma-ni-i-sá

zas=wa *Kamanis*

Bu Kamani,

§ 2 |za-zi-pa-wa/i-tú POST+ra/i-i-zi |FRATER.LA-zi-i

zanzi=pa=wa=tu *aparinzi* FRATER.LA-ninzi

bunlar da onun küçük erkek kardeşleri.

2. § 3 |á-mu-pa-wa/i-na |za-ti (MANUS)i-sá||-tara/i-na |CAPERE-ha

amu=pa=wa=an *zati istrin laha*

Burada da ben onu (*yani*) elini tuttum,

§ 4 wa/i-na DEUS.DOMUS-tà UNUS SUPER+ra/i-a

|("PES₂")wa/i-tara/i-sa-ha^{-a}

(a=)wa=na DEUS.DOMUS-hada 1 *sara watarsaha*

ve onu bir tapınakta görevlendirdim,

3. § 5 |INFANS-ni-sa-wa/i-sá || |REL-za á-sa-ta

niwaranis=wa=as kwanza asta

o bir çocuk olduğu halde.³⁹

b § 6 za-pa-wa/i-a ¹i-a+ra/i-ri+i-sa (STATUA)ta-ru-sá

za=pa=wa *Yariris tarusa*

Bu Yariri'nin tasviri.

c-d § 7 |za-[sa]-wa/i ¹ma-li-i-TONITRUS-pa-sá

zas=wa *Malitispas*

Bu Malitispas.

d-e § 8 |za-sa-pa-wa/i^{-a} ¹á-sa-ti-TONITRUS-hu-za-sa

zas=pa=wa *Astitarhunzas*

Bu da Astitarhunza.

e-f § 9 |za-sa-pa-wa/i || ¹tara/i-ni-ti-sa-pa-sá

zas=pa=wa *Tarnitispas*

Bu da Tarnitispas

g § 10 |za-sa^{-a}-wa/i ¹i-si-ka+ra/i-ti-sa-pa-sa

zas=wa *Isikaritispas*

Bu İskaritispas.

h § 11 |za-sa-wa/i ¹si-ka-ra+a-sa

zas=wa *Sikaras*

Bu Sikara.

i § 12 |za-sa-wa/i ¹TONITRUS.HALPA-pa-wa/i+ra/i-sa

³⁹ Bir önceki yazıt § 12'de olduğu gibi, buradaki iki cümle buradaki *kwanza* ile birbirine bağlanmış olmalıdır: (§ 5) O bir çocuk olduğu halde, (§ 4) onu bir tapınakta görevlendirdim.

zas=wa Halpawaris
Bu Halpawari.

§ 13 |*za-sa-wa/i*¹*ia-hi-la-ti-sa-pa-sa*
zas=wa Yahilatispas
Bu Yahilatispa.

j 1. § 14 |*za-sa-pa-wa/i*^{r-a}¹*tú-wa/i+ra/i-sa-i-sá* |IUSTITIA-*ni-i-sa*
2. (“L357+RA/P”)za+ra/i||-za-mi-sa |“FRONS”-*hi-ti á-sa₅-za-mi-i-sá*
CAPUT-*ti-sa*

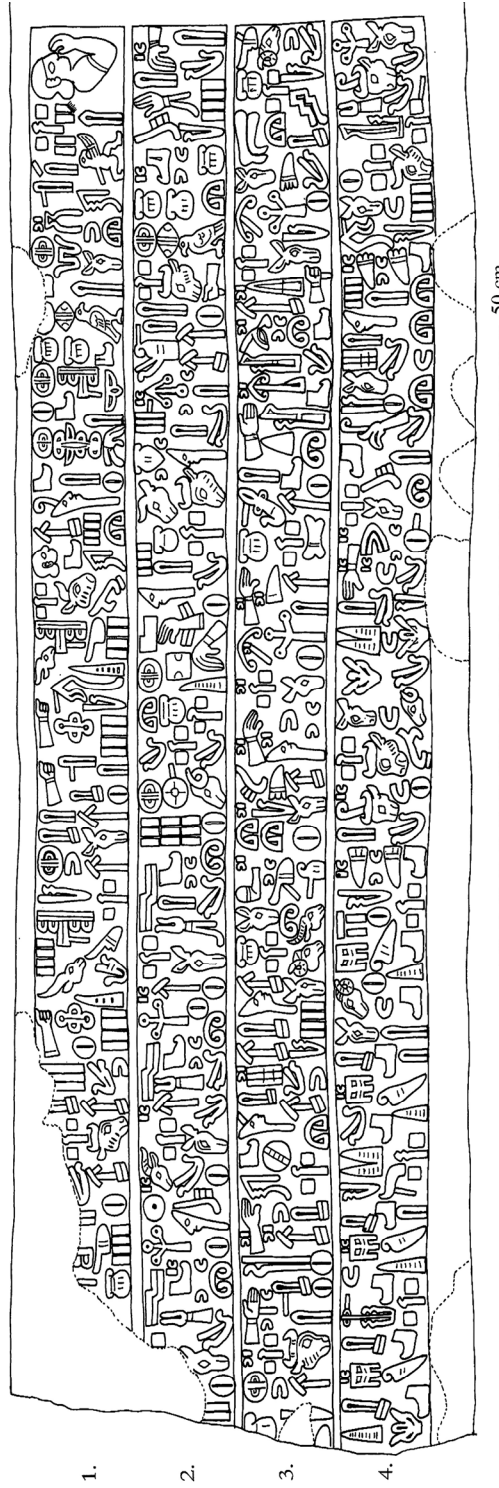
zas=pa=wa Tuwarsais tarawanis zarzamis hantahiti asazamis CAPUT-tis
Bu da doğru olan Tuwarsai, arzulanmış, üstünlük için duyurulmuş sadık kişi.⁴⁰

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 123-129; Rieken, Yakubovich 2010: 214; Payne 2012: 81-84.

---

⁴⁰ Muhtemelen Kamani'nin kardeşlerinden biri değil. Yariri'nin ardılı olarak düşündüğü kişi olabilir.

20. KARKAMIŞ A15b

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

KARKAMIŞ A15b (yan)

1. § 1 EGO-wa/i-mi-i¹i-ara/i-ri+i-sá |IUSTITIA-ni-sa (DEUS)TONITRUS-ta-ti-i (DEUS)ku+AQUILA-pa-pa-ti (DEUS)kar-hu-ha-ti-i (DEUS)SOL-tà-ti-i-ha (LITUUS)á-za-mi-sa CAPUT-ti-sá

amu=wa=mi Yariris tarawanis Tarhuntati Kupapati Karhuhati Tiwadati=ha azamis CAPUT-tis

Ben, doğru olan, Tarhunza, Kubaba, Karhuha ve Güneş tarafından sevilmiş sadık kişi Yariri(yim).

- § 2 wa/i-mu-u kar-ka-mi-sà(URBS) SUPER+ra/i-a PUGNUS.LU/A/I.MI

PUGNUS-ri+i-i-ia-ha i-zi-ia-ta DEUS-ni-zi

wa=mu Karkamisa sara alumali ariya=ha iziyanta masaninzi

Tanrılar beni güçlü ve yüce bir şekilde Karkamış kentinin üzerine kıldılar.

- § 3 a-wa/i kar-ka-mi-sà-na(URBS) PUGNUS.LU/A/I.MI-ha

a=wa Karkamisan alumaliha

Ve Karkamış kentini güçlendirdim.

- § 4 (DOMINUS)na-ni-ia-za-[ha]-wa/i-mu [DOMUS]-na-za [PUGNUS-ri]+i-ha

naniyanza=pa=wa=mu parnaza ariha

Ve de ben efendilerimin hanesini yükselttim.

- § 5 kar-ka-mi-[sà]-pa[-wa/i(URBS)]...

Karkamisa=pa=wa ...

Ve Karkamış [kenti için ...

2. ... || ...

... ..

... ..

- § 6 ...]x[...]-ha

...-ha

...-dım.

- § 7 [w]a/i-ta FLUMEN-pi-na |("PES₂")hi-nu-ha (SA₄)á-lá/i |sà-na-ha

wa=ta hapin hinuha ala sana=ha

(Ve) nehri doğruca ve iyice ulaştırdım.

- § 8 wa/i-ta |zi-na FLUMEN-pi-na ("PES₂")hi-nu-ha

wa=ta zin hapin hinuha

nehri bu yana ulaştırdım,

- § 9 |zi-ha-wa/i-ta FLUMEN-pi-i-na ("PES₂")hi-nú-ha

zin=ha=wa=ta hapin hinuha

nehri diğer yana da ulaştırdım.

- § 10 (DEUS)hara/i-ma-na-wa/i-na-sa-pa-wa/i(URBS) DEUS.DOMUS-tà

AEDIFICARE+MI-ha

Harmanawanas=pa=wa DEUS.DOMUS-*hada tamaha*
Harmanalı tanrının tapınaklarını inşa ettim.

§ 11 *á-mi-i-na-pa-wa/i-mu-u* (“COR”) *a-tara/i-i-na* | (“SCALPRUM”) *i-ara/i-za*
i-zi-i-ha

amin=pa=wa=mu atrin iyaraza iziha
Ve de kendimin tasvirini yaptım.

§ 12 *wa/i-mu-tá* (DEUS) *ku+AQUILA-pa-pa-sa* | (“PES”) *pa-lá/i^a*
PONERE-mi-i-na | *CAPERRE-i* ||

wa=mu=ta Kupapas pali⁴¹ tuwamin lai
Kubaba ayağ(ın)a koyulmuş beni (= tasvirimi) alacak.⁴²

3. § 13 ¹*ka-ma-ni-na-pa-wa/i^a* (CRUS₂+CRUS₂) *ni-ia-sa-ta-la-na*
MAGNUS+ra/i-nu-ha^a

Kamanin=pa=wa niyasatalan uranuha
Kamaniyi (*yani*) ardılı büyüttüm.

§ 14 *wa/i-ta* | *REX-tá-za* | (“FRONS”) *hi-ti* L273-*na* | *REL-ti*
(MANUS.L273) *su-hi-i-ti-ha*

wa=an=ta hantawatanza hantahiti warpin kwati suhitiha
Ve ben (onun) krallara üstünlüğü için, onu kalkanı gibi *korudum*.⁴³

§ 15 *POST+ra/i-zi-pa-wa/i-tú* | *FRATER.LA-zi-i* *MAGNUS+ra/i-nu-ha*
aparinzi=pa=wa=tu FRATER.LA-ninzi uranuha

Onun küçük erkek kardeşlerini de büyüttüm.

§ 16 | *wa/i-ta* | (“INFANS.NP”) *á-lá/i-la-za* | *a-ta sa-sa-ha*
wa=ata nimuwizas alalanza anta sasaha

Onları oğul mevkilerine sundum.

§ 17 | (“CUBITUM”) *ka+ra/i-mara/i+RA/I-ta-hi-sà-pa-wa/i-ma-za-ta á-mi-ia-za^a*
| (DOMINUS) *na-ni-ia-za* ¹*á-sa-ti-ru-wa/i-sá* | *INFANS-ni-ia-za ARHA*
| (“LONGUS”) *ia+ra/i-i-ha*

karmaratahisa=pa=wa=manza=ta amianza naniyanza Astiruwas niwaraniyanza arha
iyariha

Ve onlara, efendim Astiruwa’nın çocuklarına KARMARATAHIDI uzattım.

§ 18 | *wa/i-mu* DEUS-*ni-zi^a* “X^[r]” x[...]

wa=mu masaninzi ...

Ve tanrılar bana/beni ...

4. ... || ...

... ..

... ..

⁴¹ D.L.sg. *padi-*.

⁴² *tuwamin* part.A.sg. yerine *tuwamina* ger. olarak da yorumlanabilir ve cümlelerin çevirisi: “Kubaba beni (*yani tasvirimi*) ayağ(ın)a koyarak/koyup alacak” olarak yapılabilir.

⁴³ *suhiti-*, “tamamla-” önerisi için bkz. Yakubovich 2019: 551.

§ 19 ...](URBS)/URBS-*si-ia-ti* |SCRIBA-*li-ia-ti* *zú+ra/i-wa/i-ni-ti*(URBS)
|SCRIBA-*li-ia-ti-i a-sú+ra/i*(REGIO)-*wa/i-na-ti*(URBS)
|SCRIBA-*li-ia-ti-i ta-i-ma-ni-ti-ha*(URBS) SCRIBA-*li-ti*

...]-*siyati tupalaliyati Zurawaniti tupalaliyati Asurawanati tupalaliyati Taimaniti=ha*
tupalaliti

Karkamış'ın]/kentın yazısıyla⁴⁴, Sur'un yazısıyla⁴⁵, Asur'un yazısıyla⁴⁶ ve Taimani⁴⁷
yazısıyla [...]

§ 20 12-*ha-wa/i^a* |“LINGUA”-*la-ti-i-na* (LITUUS)*u-ni-ha*

12=*ha=wa lalatin uniha*

Ve de 12 dili bildim.

§ 21 |*wa/i-mu-u ta-ni-ma-si-na* REGIO-*ni-si-i-na^a* |INFANS-*ni-na*

| (“VIA”) *ha+ra/i-wa/i-ta-hi-lá/i-ti-i* CUM.NA ARHA *sa-ta*

(DOMINUS) *na-ni-i-sa á-mi-i-sa* | “LINGUA”-*la-ti* SUPER+*ra/i-a*

wa=mu tanimasin watnisin niwaranin harwatahilati ani sata nanis amis lalati sara

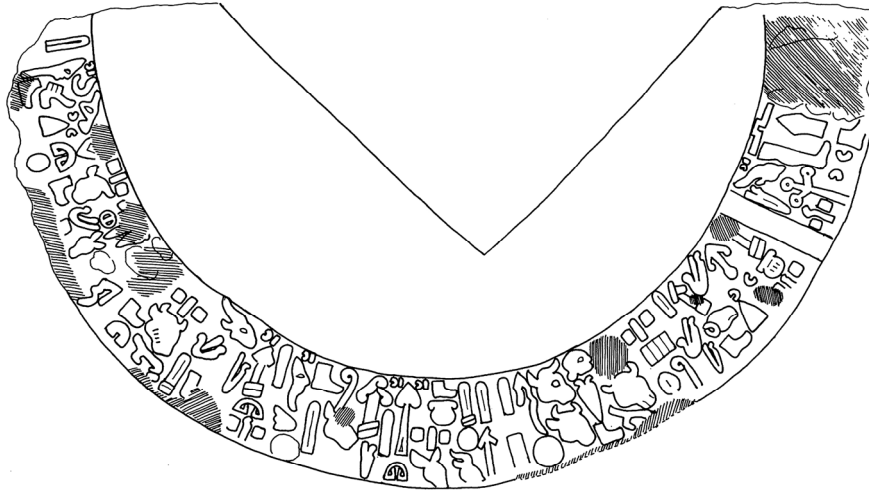
Efendim yolculuklarından (getirdiği) her ülkenin çocuğunu, dil (öğrenmem) için⁴⁸ bana
bıraktı.

§ 22 *ta-ni-mi-ha-wa/i-mu* (L273) *wa/i+ra/i-pi-na* (LITUUS) *u-na-nu-ta*

tanimin=ha=wa=mu warpin unanuta

Ve benim her beceriyi öğrenmemi sağladı.

KARKAMIŞ A15b (üst)

50 cm

⁴⁴ = Anadolu hiyeroglif yazısı.

⁴⁵ = Fenike alfabesi.

⁴⁶ = Asur çivi yazısı.

⁴⁷ = Arami alfabesi[?].

⁴⁸ *sara lalati* “dilin üzerin(d)e”.

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

§ 23 [z]a-pa-wa/i “SCALPRUM”-su-na za-ma-ti-i-na^a (LITUUS)wa/i-mi-ha
zan=pa=wa asun zamantin wamiha

Bu zarar görmüş taşı buldum,

§ 24 [wa/i]-mu-u STATUA-ti mu-u SUPER-i-X.LIGNUM i-zi-ya-ha

ve ben (bunu) heykelime ...si⁴⁹ yaptım.

§ 25 sà-ti-pa-wa/i-ta |REL-i-sa |NEG₂-a LITUUS+u-ti-i á-ka ha-i

... ..

... ..

§ 26 |za-sa-wa/i^a sà-na-ti-ia

... ..

... ..

§ 27 wa/i-mu-u [...] -ti-sa [...] -sá ...

... ..

... ..

§ 28 x-x-ta ...-ha-na-x ...-wa/i-mu-ti x-sa-ha (“FRONS”)su-ni-lá/i-ti |á-i[...]

... ..

... ..

§ 29 ...] ... LOCUS-la/i-ti |“CRUS”-nu-sà-wa/i^a

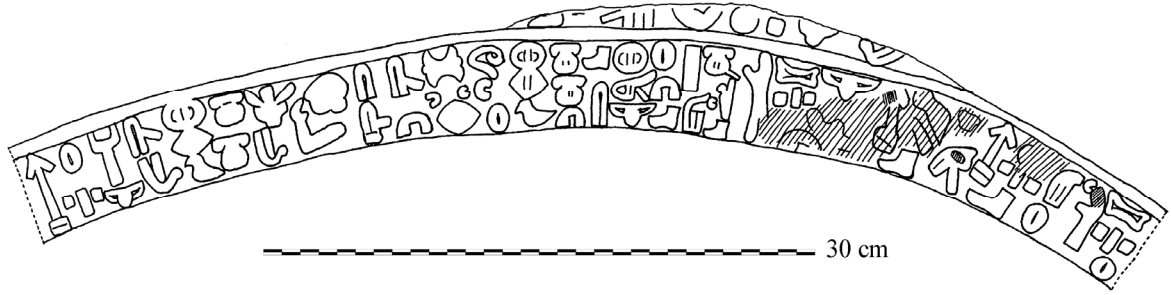
... alanti tanusawi

yere yerleştireceğim.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 130-133; Van den Hout 2002: 185; Melchert 2004a: 358; Goedegebuure 2007: 325-326; Rieken, Yakubovich 2010: 214; Payne 2012: 84-87; Payne 2018: 111-112; Hogue 2019: 199; Yakubovich 2019: 551-553.

⁴⁹ SUPER-i-X.LIGNUM A.sg. olarak bu objeyi Yariri'nin ne olarak kullandığını ifade ediyor olmalıdır.

21. KARKAMIŞ stone bowl (taş kase)

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

§ 1 *za-ha-wa/i* (*522)*hu-ri+i-na* (DEUS)*ku+AQUILA-pa-pa-si-na*
 EGO *i-ia+ra/i-ri+i-sa* ("PURUS")*ku-ma-ni-ha*
 (DEUS)*ku+AQUILA-pa-pa-sa-ti-i* (DEUS)*ka+ra/i-hu-ha-sa-ti*
 (LIGNUM)*ta-pa+ra/i-a-ti*

zan=ha=wa hurin Kupapasin amu Yariris kumaniha Kupapasati Karhuhasati

Bu Kubaba'nın HURI-kasesini, Kubaba (ve) Karhuha'nın buyurusuyla, ben Yariri arındırdım.

§ 2 (PONERE)*tu-wa/i-ha'* *hu[-i+r]a/i-na'* *za-ti x x x x*
tuwaha hurin zati ...

(ve) HURI-kasesini buraya [...] yerleştirdim.

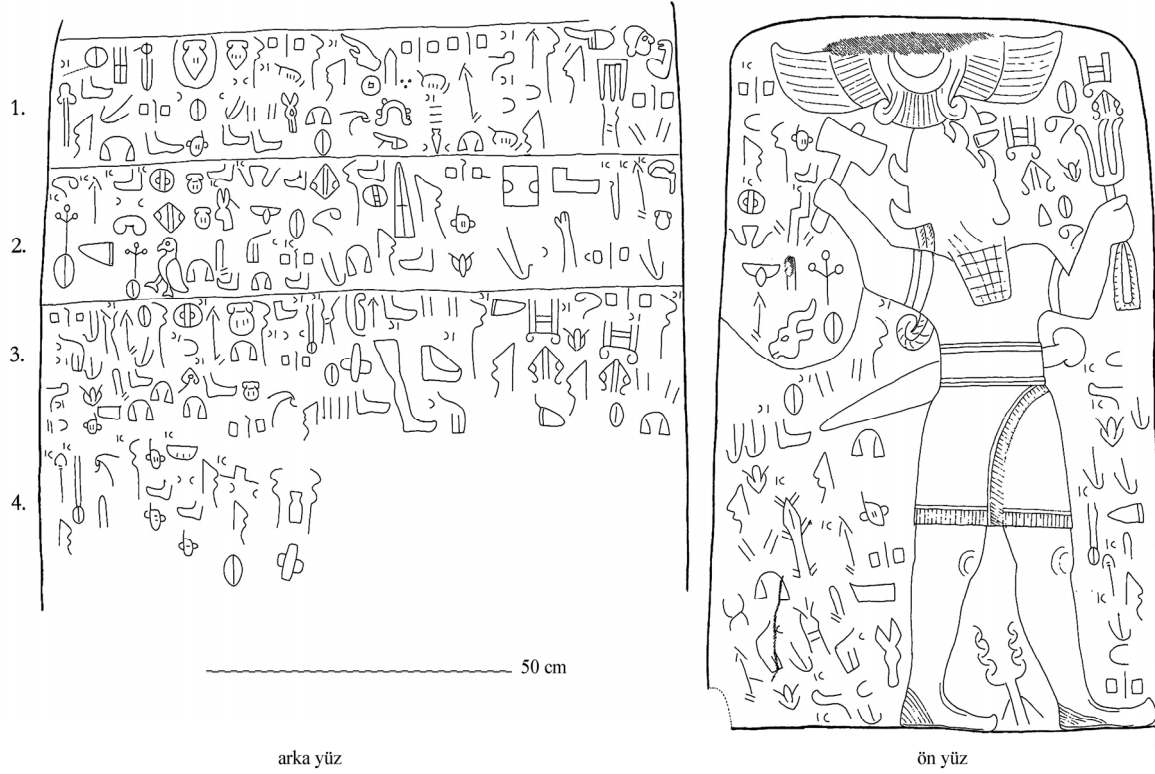
§ 3 *za-ti-ha-wa/i ta-ha* (PONERE)*tu-wa/i-ha*
zati=ha=wa taha tuwaha

Ve (onu) bu TAHaya yerleştirdim.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 139; Payne 2016: 286.

22. KÖRKÜN

arka yüz

ön yüz

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

arka

1. § 1 EGO-wa/i-mi ¹ka-zu/a-pi-sá ¹á-zi-ni-sá |(FILIUS)ni-mu-wa/i-za-sa
amu=wa=i Kazapi(ya)s Azinis nimuwizas
Ben Azini'nin oğlu Kazupi(ya)(yım).

§ 2 wa/i-mu |30 “ANNUS” (ANIMAL)i-sà-ru²-(X)ka+ra-tà-sá |á-sa-ha
wa=mu 30 usin isaru-karadas asha
Ben 30 yıl ISARU-KARADA⁵⁰ idim.

§ 3 wa/i-mu-ta |á-mi-ti “COR”-na-ti (“COR”)ha-pa-zú+ra/i-wa/i-ti
2. DOMINUS-na-sa ha-ti-sá |NEG<> || |ma-nu-ha |zi-la (“PES”)hi-nu-ha
|(DEUS)ku+AQUILA-pa-pa-sa-ti |LEPUS+ra/i-ia-ti
|TONITRUS-hu-ta-sa-ti-ha

wa=mu=ta amiti atnati hapazurawati nanas hatisa na manuha zila hinuha Kupapasati
tapariyati Tarhuntasati=ha

Ben itaatkar tinimden dolayı, Kubaba ve Tarhunza'nın buyurusuyla, efendiminin
buyruğunu ayrıca herhangi bir şekilde aşmadım.

⁵⁰ ANIMAL det. (belki tasvir edilen tanrının kültü/mülkü ile bağlantılı hayvancılık/sürü idaresi ile ilgili) ve bilinmeyen bir logogramla yazılmış bir unvan/meslek olmalıdır.

§ 4 |*wa/i-ti ku-ma-na á-sa-ti-ru-sá* REX-*ti-sá wa/i+ra/i-pa-si* DOMUS-*na*
“AEDIFICARE”

wa=ti kuman Astirus hantawatis warpasi parna tamata
Kral Astiru kendisi için WARPI-evlerini⁵¹ inşa ettiği zaman,

§ 5 |*a-wa/i |za-na |HALPA-pa||*⁵²*-wa/i-ni-sá |(DEUS)TONITRUS-hu-za á-pa-ti*
|(SOLIUM+MI)i-sà-nu-ha

*a=wa zan Halpawanin Tarhunzan*⁵³ *apati isanuha*
bu Halepli Tarhunza'yı oraya yerleştirdim.

3. § 6 |*á-mi-sa-wa/i |(NEPOS)ha-ma-si-sá |NEPOS-ka-la-sá |á-mi |L91-ta-ti |CRUS*
EXERCITUS-LU/A/I-ti pi-ha-mi-sá |ARHA |“PES”-wa/i-tà

amis=wa hamsis hamsukalas ami L91-tati CRUS kuwalanati pihamis arha awida
Torunum (ve) torunumun oğlu, benim *arabalı* (ve) *piyade birliğim* içinde, orduyla
birlikte yüceltilmiş halde geri geldi.

§ 7 |*á-pa-sa-pa-wa/i za-ti |DEUS-ni |FRONS+ra/i-sa*⁵⁴ *á-sa-ha-na-ti-sa-za*
pi-ia-tu

apas=pa=wa zati masani hantirisa/hantisa ashanatisza piyatu
O bu tanrıya çok/ilk kan sunusu yapsın!

4. § 8 *na-na-si-pa-wa/i-ta INFANS-ni || |REL-sá |ARHA CAPERE-i*

Nanasi=pa=wa=ta nimuwizi/niwarani kwis arha lai
Kim (onu⁵⁵) Nanasi'den (veya) çocuktan⁵⁶ alırsa,

§ 9 |*á-pa-ti-pa |“(CAELUM”)ti-pa-sá |TERRA-sá-ha LIS-lu/a/i*
apati=pa tipasa taskwaris=ha sali<santu>/sali<inzi> asantu

Ona karşı gök ve yer dava açsınlar!/davacı olsunlar!

ön

§ 10 |*á-mi-sa |FEMINA-ti-sá |na-na-si-sá |BONUS-mi-sa (COR¹)za+ra/i-ta-si-na*
INFANS-ni-na pi-ia-ta

amis wanatis Nanasis wasamis zartasin niwaranin piyata
Sevgili kadınım Nanasi (bana) kalb(in)in çocuğunu⁵⁷ verdi.

§ 11 |*za-pa-wa/i-tu-ta (VITIS)wa/i-ni-na |REL-sa |ARHA la-i |na-na-si*
INFANS.NA-ni (NEPOS)ha-ma-si (NEPOS)ha-ma-su-ka-la

⁵¹ = atölye/depo anlamları önerilmiştir (Yakubovich 2019: 553).

⁵² Cümle stelin ön yüz sol üst köşesinde devam etmektedir.

⁵³ Yazıtta *|HALPA-pa-|wa/i-ni-sá |(DEUS)TONITRUS-hu-za* yerine *|HALPA-pa-|wa/i-ni-na |(DEUS)TONITRUS-hu-za-na* beklenirdi. Muhtemelen her iki yazılış da katip/taşçı hatası veya ihmali olmalıdır.

⁵⁴ Veya FRONS¹-sa. Daha önce tanımlanamayan işaret L26 FRONS ve ona takılmış *ra/i* olabilir. Ancak *hantili-* sıfatının *hantiri-* formu belgelenmemiştir. Bir diğer ihtimal, ilgili işaretin L26 FRONS işaretinin bir varyantı olduğudur. Bu durumda sözcük *hanti(ya)-* sıfatının N.A.n. hali *hantisa* olarak yorumlanabilir.

⁵⁵ Muhtemelen “kan sunusu” (yapma ayrıcalığı).

⁵⁶ = Nanasi'nin çocuğu.

⁵⁷ *zartasi-* sözcüğü *zartiya-* “gözde” sözcüğü ile karşılaştırılabilir.

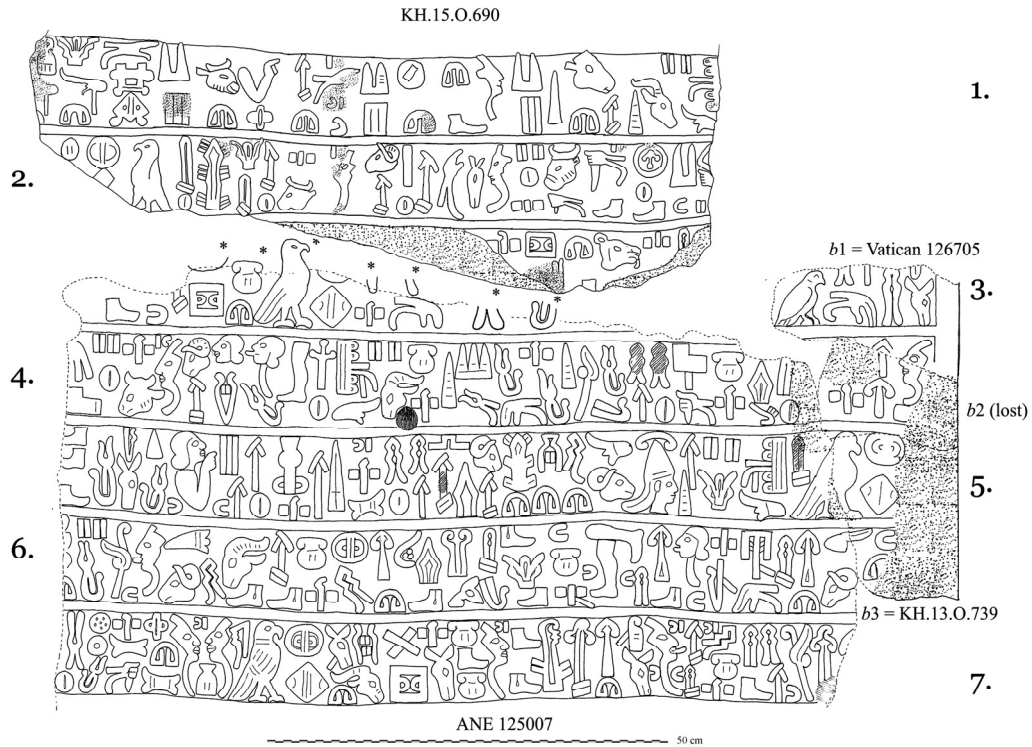
zan=pa=wa=tu=ta winin kwis arha lai Nanasi niwarani hamsi hamsukala
Kim bu bağı ondan, yani Nanasi'den, çocuktan, torundan, torununun oğlundan alırsa...

Yorum:

Yazıtta (§ 4) adı geçen Kral Astiru büyük ihtimalle Kamani'nin babası I. Astiru olmalıdır.

Seçilmiş kaynakça: Melchert 1988: 237; Hawkins 2000: 171-175; Yakubovich 2008a: 23.

23. KARKAMIŞ A31+

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 [EGO-mi ka-ma-ni-sa IUSTITIA-sa] kar-ka-mi-sà(URBS)
VITELLUS-za-sa(URBS) REGIO.DOMINUS
  - b á-sa-ti-ru-sa REGIO.DOMINUS |FILIUS.NI-za-sa
  - c BRACCHIUM-la/i/u-BOS-sa REGIO.DOMINUS
FILIUS.NEPOS-si-ka+ra/i-sa
  - d sa₅-[k]a+ra/i-s[a ...] ||
- (a) [amu=mi Kamanis tarawanis] Karkamis Malizas watni-niyas
(b) Astirus watni-niyas nimuwizas

(c) *Isarwilamuwas watni-niyas hamsikaras*

(d) *Sankaras [watni-niyas nawas]*

(a) Ben (b) Ülke Beyi Astiru'nun oğlu, (c) Ülke Beyi Isarwilamuwa'nın torununun oğlu, (d) [Ülke Beyi] Sangara'nın [torununun torunu], (a) doğru olan, Karkamış (ve) Malizi kentlerinin Ülke Beyi Kamani(yim).

2. § 2 [wa/i-ta (DEUS)kar-hu]-ha[-ia] (DEUS)ku-AQUILA-ia-ha
BONUS-si-ia-za-ha

[wa=ta Karhu]haya Kupapaya=ha wasiyazaha
Karhuha ve Kubaba için sevilen oldum,

§ 3 wa/i-mu |á-ma-za LIGNUM-ha-za DARE-ta
wa=mu amanza salhanza piyanta/piyata

(bu yüzden) Onlar (= Karhuha ve Kubaba) / O (= Kubaba) bana benim ardılığımı verdiler/verdi.

§ 4 á-mi-ha-wa/i-mu-tá |tá-ti AVUS-ha-ti REGIO-ni
3. (L3[3(1)])m[i+ra/i-sa₅+ra/i-i-na ...] || a-ta i-zi-i-tà

ami=ha=wa=mu=ta tati huhati watni mirasarin ... anta izida

Ve (O = Kubaba) Benim için babamın (ve) büyük büyükbabamın ülkesinde ölçüyü düzenledi.⁵⁸

§ 5 [(DEUS)]wa_x-[ta-ni-]i[a-za]-wa/i[-mu] (LINGERE)[ha]-sa-t[i]
DOMUS-na[...] -wa/i[...] i-[zi-i]-tà

watniyanza=wa=mu hasati parna[... ..] izida

Kutsal mülkler(im)de hanemi [...] bollukla [...] yaptı.

§ 6 a-wa/i (DEUS)ku-AQUILA-[pa]-pa-sa [DEUS].DOMUS[-z]a
[...]-ni[...]-ti[...] ||

4. ... AEDI]FICARE.MI-ha

a=wa Kupapas DEUS.DOMUS-haza tamaha

Ve Kubaba'nın tapınağını [...] inşa ettim.

§ 7 wa/i-mu |á-ma-za STATUA PRAE-na CRUS-nu-ha

wa=mu amanza tarusa paran tanuha

Önüme kendi heykelimi yerleştirdim.

§ 8 kar-ka-mi-sà-pa-wa/i(URBS) CASTRUM pi-na-tà-wa/i-na(URBS)
SUB-na-na i-zi-i-ha

Karkamisa=pa=wa harnisa Pinadawana anan iziha

Pinadalıların hisarlarını Karkamış'a boyun eğdirdim.

§ 9 VACUUS-tá-pa-wa/i [LOCUS]-la/i-lá/i [SOL]IUM-[nu]-ha
tanata=pa=wa alala isanuha

Ve de ıssız yerleri (yeniden) iskan ettim

5. §10 [L356²]-wa/i zi-REL á-[... || ...] (DEUS)ku-AQUILA-ia

⁵⁸ Karş. 9. KARKAMIŞ A11a+ § 8.

*kar-ka-mi-si-zi(URBS) MAGNUS.DOMINA ka-ma-ni-sa IUSTITIA-sa
BONUS-sa-ma-za LOCUS-la/i-za i-zi-i-ha*

[... ..] *Kupapaya Karkamisizi hasusari Kamanis tarawanis wasamanza alanza iziha*
Karkamış'ın Kraliçesi Kubaba için, ben doğru olan Kamani, sevilen bir yer yaptım.

§ 11 *|wa/i-tú REX-zi L356-wa/i-zi-ha DOMINUS-zi “ADORARE”-su-na
a-ta-na PES₂.PES₂-ti*

wa=tu hantawatınzi kwanzuwinzi=ha nanınzi ADORARE-suna antan danti
Krallar ve önemli beyler ona tapınmak için gelecekler.

6. § 12 *[... || ...]x(-)[s]a-mi-na CUM-ni (LOQUI)la-ma-ni-sà-ti*

[...]-SAMIN ani lamanisanti

[Beni/onu] ...-ilmiş/-ilen (olarak) adlandıracaklar.

§ 13 *za-ti-pa-wa/i DEUS-ni REL-sa MALUS-la/i-ti VERSUS-ia-na PES₂-si-ti*

zati=pa=wa masani kwis atuwalati tawiyan wisiti

Kim bu tanrının önünde kötülükle belirirse,

§ 14 *ni-pa-wa/i+ra/i “CRUS₂.CRUS”-i REL-ti PRAE.NI*

nipa=wa=ara niyazai kwati paran

veya o (= tanrıçanın heykeli) birine geçerse,

§ 15 *wa/i-ra+a SCRIBA+RA/I CAPERE-ia REL-sa*

wa=ara SCRIBA+RA/I laya kwis

onları yazmak için kim alırsa,

7 § 16 *ka-ma-ni-sa-[pa-wa/i ... || ...] NEG₂ CUM-ni i-zi-i-ti*

Kamanis[=pa=wa ... ..] na iziti

ve Kamani'nin [... ..] yapmazsa,

§ 17 *ni-pa-wa/i |za-ia | (“LOQUI”)mara/i+RA/I-ta REL-sa NEG₂*

AUDIRE+MI-ti-ti

nipa=wa zaya marata kwis na tumantiti

veya bu sözleri kim dinlemezse,

§ 18 *|á-pa-ti-pa-wa/i-ta CENTUM (DOMUS)ki-sà-ta+ra/i-sa*

(DEUS)ku-AQUILA-sá |LIS-la/i/u-sa-tú

apati=pa=wa=ta 100 kistaras Kupapas salisatu

Ona karşı 100 KISTARANın Kubabası dava açsın!

§ 19 *wa/i-tú-tá PANIS.SCUTELLA-na pi-ha(-) [...*

wa=tu=ta PANIS.SCUTELLA-n ...

Ve onun [cenaze?] yemeğini⁵⁹ [...

Yorum:

Kubaba stelinin bulunan kayıp başı Kamani'nin Sangara'ya kadar uzanan soy ağacını vermektedir. Ancak Kamani'nin büyük babası burada yer almamaktadır.

⁵⁹ Karş. TK I.5.

Kamani'nin büyük babası paleografik olarak (kanca biçimli orta çizgisi olan *wa/i* işareti) 8. yüzyıl sonrasına tarihlendirilmesi gereken KARKAMIŞ A27c (= KH.14.O.859; Hawkins 2000: 171; Meriggi 1954: 8) üzerinde aranmalıdır:

KARKAMIŞ A27c

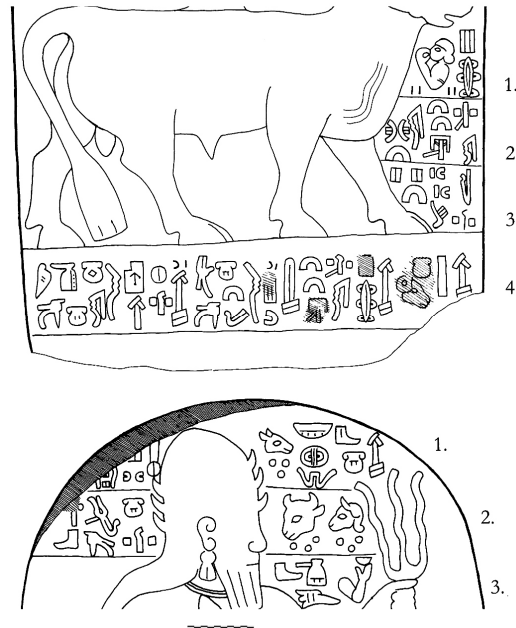

- (a) [... ^l*ka-ma-ni-sa* REGIO.DOMINUS ...
 (b) ^á*sa-ti-ru-sa* REGIO.DOMINUS FILIUS.*NI-za-sa* ...
 (c) EXER]CITUS-*mu-wa/i-si-sa* REGIO.DOMINUS [FILIUS.NEP]OS[...
 (a) Ben, (b) Ülke Beyi ... (I.) Astiru'nun oğlu, (c) Ülke Beyi ... Kuwalanamuwa'nın torunu, (a) Ülke Beyi ... Kamani'yim.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 140-143; Peker 2016: 47; Marchetti, Peker 2018.

24. CEKKE

Yazıt 1

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1.-2. § 1 EGO-*mi* DOMINUS-SOL||-*wa/i+ra/i-sá sa-sa-tù+ra/i-sá*

3. *wá/i-sa||-mi-sa* SERVUS-*lá/i*

amu=mi Nanitiwaras Sasturas wasamis hударli<s>

Ben Sastura'nın sevgili hizmetkarı Nanitiwara(yım).

4. § 2 *a-wa/i || za* (LIGNUM)*pa-ma-za* DOMINUS-SOL-*wa/i+ra/i-sá*
sa-sa-tù+ra/i-ia |DOMINUS-*ni á-pa-sa-na* PONERE-*tá*

a=wa za pamanza Nanitiwaras Sasturaya nani apasan tuwata

Bu *buyruğu* Nanitiwara efendisi Sastura için belirledi.⁶⁰

§ 3 |*za-ha-wa/i* STELE-*zi á-pa-sa pu-pa-li-ta*

za=ha=wa wanizi apas pupalita

Bu steli o (= Sastura) oluşturdu.

1. § 4 *za-ti-pa* CAELUM (DEUS)TONITRUS VITELLUS(ANIMAL)

2. *ARHA* (“[FLAMM]AE”)*k[i|-n]u-ti*

zati=pa tipasasan Tarhunti VITELLUS *arha kinunti*

Bu göğün Tarhunza'sına 1 danayı yakacaklar (= yakarak kurban edecekler).

§ 5 POST+*ra/i-tá-pa-wa/i* BOS(ANIMAL) OVIS(ANIMAL) ||

3. (LIBARE)*sa₅+ra/i-la-ti*

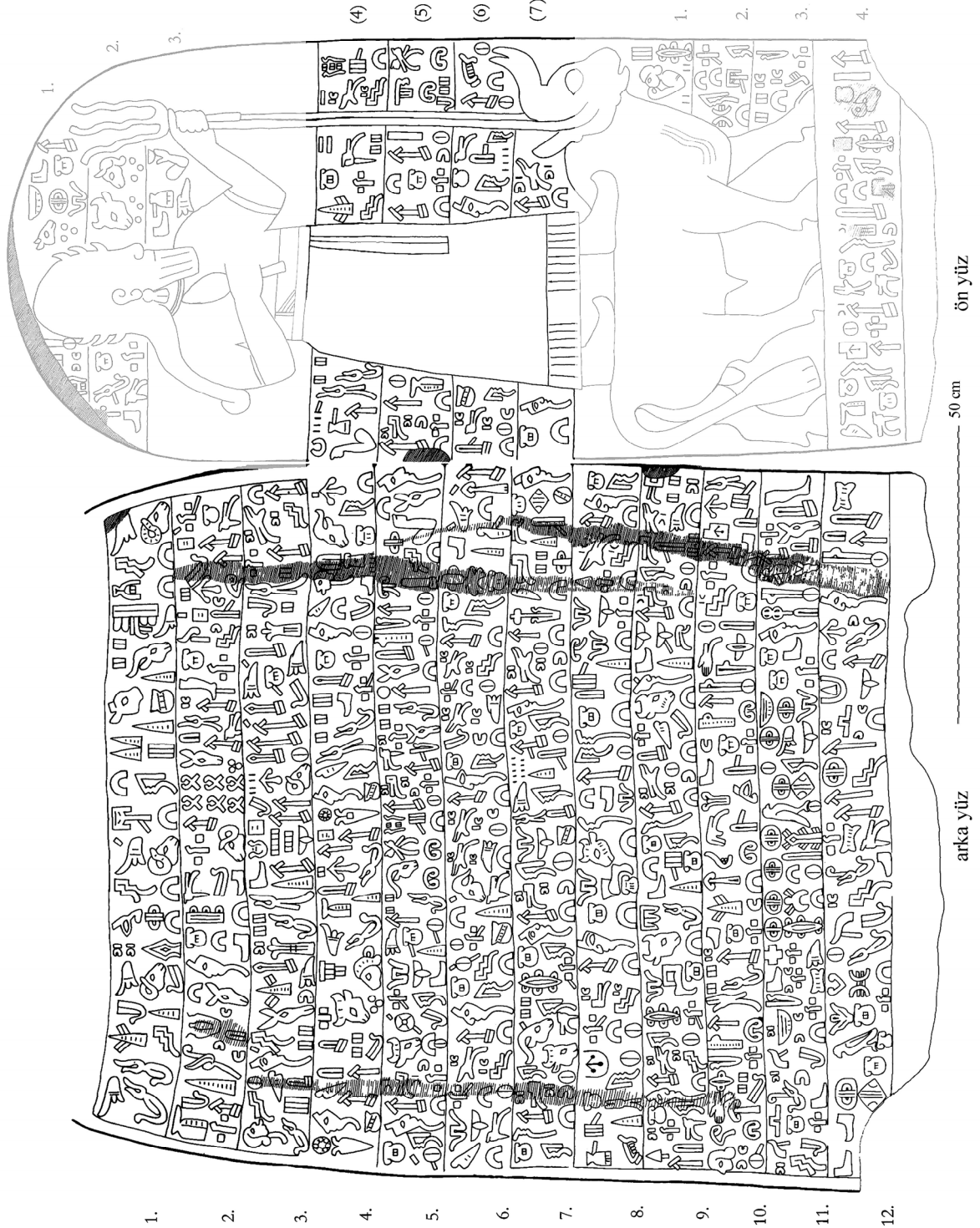
aparanta=pa=wa wawin hawin sarlanti

Ardından da 1 sığır (ve) 1 koyun sunacaklar.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 143-151; Giusfredi 2010: 252-259; Payne 2012: 76-81.

⁶⁰ Yazıtın tasvir edilen tanrı için tesis edilen sunuyu içeren bir PAMA(N) “buyruk²; düzenleme²” olarak yazıldığı düşünülebilir. Yazıtın yazarı ikinci yazıt § 12’de geçen kişiyle aynı olmalıdır.

CEKKE Yazıtı 2

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 6 a *ka-ma-ni-sa* IUSTITIA-*sa kar-ka-mi-sà*(URBS) VITELLUS.ZÁ(URBS) REGIO.DOMINUS *sa-sá-tù+ra/i-sa* ¹*ka-ma-ni-sa* FRONS-lu/a/i-*sa* SERVUS-*la/i*

Kamanis tarawanis Karkamis Maliza watni-niyas Sasturas Kamanis hantilis hударli<s>

Karkamış (ve) Malizi kentlerinin Ülke Beyi, doğru (olan) Kamani (ve) Kamani'nin önde gelen hizmetkârı Sastura,

2. b *ka-ma-na-na*(URBS) URBS+*MI-ni-na ka-na*||-*pu-wa/i-na-za*(URBS) CUM-*ni* (“CONTRACTUS”) *i-sa-ta á-pa-sa-ti* L314-*sa-tá-na-ti*

Kamanan URBS+*MI-nin Kanapuwananza ani isanta apasati hasatanati*

Kamana kentini Kanapululardan, onların desteği ile satın aldılar:

- § 7 *wa/i-ma-za* 600 ASINUS(ANIMAL)-*i-za* DARE-*tá*

wa=manza 600 *tarkasninza piyanta*

Onlara 600 katır yükü (tahıl) verdiler,

- § 8 |*za-CRUS+MINUS-pa-wa/i* CUM¹-*ni* 1 “ARGENTUM”-*ri+i* 3 (SCALPRUM)*ma-na-zi* ARGENTUM-*za*

3. ¹*wa/i+ra/i-pa-tá*||-*sa-za* FILIUS.NÍ-*wa/i-za* DARE-*mi-na* *za-CRUS+MINUS=pa=wa ani ARGENTUM-ri* 3 *mananzi ARGENTUM-za* *Warpatasanza nimuwizanza piyamina*

ZA-...dan 1 gümüşle birlikte 3 mina gümüş Warpata'nın oğullarına vererek,⁶¹

- § 9 |*há-ia-la* ¹*la-pa+ra/i-na-ia* ¹*za-za-ia-ha* 4 (SCALPRUM)*ma-na-zi* ARGENTUM-*za* (L349)*mú-hu-za-ti*(URBS) DARE-*mi-na*

hayala Laparnaya Zazaya=ha 4 *mananzi ARGENTUM-za Nuhuzati piyamina*

HAYALA⁶² Labarna ve Zaza'ya 4 mina gümüş Nuhuza kentinden vererek,

- § 10 |*há-ia-la* URBS+*MI-ni ta-ni-mi* ¹*á-ha-li-ia* FLUMEN.DOMINUS

4. PRAE-*na* || (PANIS.PITHOS)*á-zá-li-za i-zi-ia-mi-na*

hayala URBS+*MI-ni tanimi Ahaliya* FLUMEN.DOMINUS *paran azalinza iziyamina*

HAYALA Nehir Beyi Ahali'nin her kentinin önünde ziyafet yaparak,

- § 11 *wa/i* BOS(ANIMAL) 15 OVIS *ka-na-pu-ia*(URBS) 2 SCALPRUM-*na-zi* ARGENTUM-*za* (PANIS.PITHOS)*á-zá-li-sá* DARE-*mi-na*

wa wawis 15 *hawis Kanapuya* 2 *mananzi ARGENTUM-za azalis <nani>* *piyamina*

Kanapu kentinde 1 sığır, 15 koyun, 2 mina gümüş Ziyafetin <Beyi'ne>⁶³ vererek,

- § 12 DOMINUS-*ti-wa/i+ra/i-ia-pa-wa/i* *á-ha-li-sa-na* PRAE-*ti* HORDEUM.L347.QUINQUE-*sà-pa-sá* 1 SCALPRUM-*sa* (L33(2))*mi+ra/i-sa₅+ra/i-zi* DARE-*mi-na*

⁶¹ ger. formlar genel olarak taşıdıkları zorunluluk/yükümlülük/gelecekte yapılacak anlamı ile değil, bağ fiil anlamıyla çevrilmiştir. Devam eden cümlelerde belirtilen ödemelerin yapılmış olduğu düşünülmeli ve “verilmeli” yerine “vererek/verilerek” şeklinde çevrilmelidir.

⁶² Bir unvan olabilir.

⁶³ Karş. 25. KARKAMIŞ A4a § 11.

Nanitiwaraya=pa=wa Ahalisan <a>pariti⁶⁴ waspas 1 manas mirasarinzi piyamina
 Ahali'nin küçük (oğlu) Nanitiwara'ya ağırlıkları 1 mina (olan) giysi vererek,

§ 13 URBS+MI-ni-pa-wa/i 20 tá-mi 10 INFANS-ni ki-tara/i-sa ||
 5. (PUGNUS+PUGNUS)hi-sà-hi-mi-na

URBS+MI-ni=pa=wa 20 tami 10 niwarani kitarisa hishimina
 Kentte (= Kamana⁶⁵) 20 yetişkin (ve) 10 çocuk için KITARI⁶⁵ bağlayarak,

§ 14 (LIGNUM)ha-za-ni-sa-pa-wa/i za-sa ha-pu-zi-sa |FILIUS.NI-wa/i-za-sa
 á-sa-ta BRACCHIUM-lu/a/i [DOMINUS]-ni-sa MAGNUS+ra/i-ia-zi-ha
hazanis=pa=wa Zas Hapuzis nimuwizas asta isarwili<s> nanis uriyanzi=ha
 - Kentin yöneticisi Hapuzi'nin oğlu Za idi - Sağ Bey ve büyükler (ile birlikte idi).-

§ 15 a-wa/i FINES-ha+ra/i-ia ta-sa ha-zi-mi-na
a=wa irhariya tasa hazimin
 Ve sınır stellerini kazıyarak,

§ 16 |wa/i-ta tá-ra+a-za |FILIUS.NI-wa/i-za-ha ki-tara/i-sa
 (PUGNUS+PUGNUS)hi-sà-hi-mi-na
wa=ta taranza nimuwizanza=ha kitarisa hishimina
 babalar ve oğullar(ı) için KITARI bağlayarak:

§ 17 a *zi-la-pa+ra/i-ha+ra/i*(URBS) TONITRUS-hu-ti-wa/i+ra/i-sá
¹hara/i-na-BOS-sa-ha |FILIUS.NI-wa/i-za-sa á-pa-sá
Zilapahari Tarhuntiwaris Haranamuwas=ha nimuwizas apas
 Zilapaha kentinden Tarhuntiware ve onun oğlu Haranamuwa,

6. b ¹ha+ra/i||-li-sa TONITRUS-hu-tá-wa/i+ra/i-sa-ha |FILIUS.NI-za-sa
 á-pa-sá
Haralis Tarhuntawaris=ha nimuwizas apas
 Harali ve onun oğlu Tarhuntawari,

c ¹ha+ra/i-ni-sa ha-wa/i+ra/i-zá-sa(URBS) ¹sà-tá-|FRATER.LA-sa-ha
 |FILIUS.NI-za-sa á-pa-sá
Haranis Hawarazas Santa-FRATER.LA-nis=ha nimuwizas apas
 Hawaralı Harani ve onun oğlu Santa-FRATER.LA-ni,

d *na-ni-sa* |FRATER.LA-wa/i+ra/i-sa-ha |FILIUS.NI-za-sa á-pa-sá
Nanis FRATER.LA-niwaris=ha nimuwizas apas
 Nani ve onun oğlu FRATER.LA-niwari,

e *lu/a/i-tà-pa-ti*(URBS) ¹ka-mara/i+RA/I-sa ¹REL-za-ia+ra/i-sa-ha
 |FILIUS.NI-zá-sá á-pa-sá
Lutapati Kamaris Kwanzayaris=ha nimuwizas apas
 Lutapa kentinden Kamari ve onun oğlu Kwanzayari,

7. f PUGNUS-ri+i-mi-sá za-ha-mu-sa-ha || |FILIUS.NI-za-sa á-pa-sa

⁶⁴ Karş. 18. SİLSİLE 1 § 7.

⁶⁵ N.A.n.sg.

PUGNUS-*rimis Zahamu(wa)s=ha nimuwizas apas*
PUGNUS-*rimi ve onun oğlu Zahamu(wa),*

g *á-pa-ku-ru-tà-ri+i(URBS) PUGNUS.MI.LU/A/I-sa zú-zi-sa-ha*
|FILIUS.NI-za-sa á-pa-sá

Apakurudari Alumalis Zuzis=ha nimuwizas apas
Apakuruda kentinden Alumali ve onun oğlu Zuzi,

h *za+ra/i-ha-nu-ri+i(URBS) la-sá pi-ia-TONITRUS-hu-zá-sá-ha*
|FILIUS.NI-za-sa á-pa-sá

Zarahanuri Las Piyatarhunzas=ha nimuwizas apas
Zarahanu kentinden La ve onun oğlu Piyatarhunza,

i *SOL-wa/i+ra/i-mi-sá¹sà-tá-BOS-sá-ha |FILIUS.NI-za-sa á-pa-sá ||*

Tiwaramis Santamuwas=ha nimuwizas apas
Tiwarami ve onun oğlu Santamuwa,

8. j *sa₅+ra/i-mu-tara/i(URBS) pa-pi-sá AVUS-ha-wa/i+ra/i-sa-ha*
|FILIUS.NI-za-sa á-pa-sa

Sarmutari Papis Huhawaris=ha nimuwizas apas
Sarmuta kentinden Papi ve onun oğlu Huhawari,

k *TONITRUS.HALPA-pa-mu-sa á-sa-ti-TONITRUS-za-sá-ha á-pa-sa*
Halpamu(wa)s Astitarhunzas=ha <nimuwizas> apas
Halpamu(wa) ve onun (oğlu) Astitarhunza,

l *i-sa-tara/i(URBS) MAGNUS+ra/i-TONITRUS-sa*
TONITRUS-hu-wa/i-su-wa/i-sa |FILIUS.NI-za-sa á-pa-sá ||

Isatari Uratarhunzas Tarhuwasuwas nimuwizas apas
Isata kentinden Uratarhunza (ve) onun oğlu Tarhuwasu,

9. m *OMNIS.MI-FRATER.LA-sa PUGNUS-ri+i-mi-sá-ha |FILIUS.NI-za-sa*
*Tanima-FRATER.LA-nis PUGNUS-*rimis=ha nimuwizas <apas>**
*Tanima-FRATER.LA-ni ve (onun) oğlu PUGNUS-*rimi,**

n *hu-hu+ra/i-tà-ti(URBS) á-mu-sa wa/i-li-na-ia-sa-ha |FILIUS.NI-za-sa*
á-pa-sá

Huharadati Amu(wa)s Walinayas=ha nimuwizas apas
Huharada kentinden Amu(wa) ve onun oğlu Walinaya,

o *sa-tara/i-pa-ti(URBS) zu/a-na-BOS-sa*
TONITRUS.HALPA-pa-SOL-wa/i+ra/i-sa-ha |FILIUS.NI-za-sa á-pa-sá

Satrapati Zunamuwas Halpatiwaris=ha nimuwizas apas
Satrapa kentinden Zunamuwa ve onun oğlu Halpatiware.

10. § 18 *|wa/i-tá su+ra/i-i-zi || (“CAPUT”)ha-ra/i-ma-hi*
MANUS.L311-lu/a/i-mi-na

wa=ta surinzi harmahi MANUS.L311-lamina
ve SURAlar/SURAları başa ...-arak,

§ 19 *a-wa/i FINES-hi-zi PONERE-mi-na*
a=wa irhinzi tuwamina
 sınırları tesis ederek.⁶⁶

§ 20 *|za-ti-pa-wa/i URBS+MI-ni REL-sa MALUS-hi-tâ-ri+i VERSUS*
(PES₂)i+ra/i
zati=pa=wa URBS+MI-ni kwis atuwalahidari tawiyān iri
 Kim bu kente kötülükle yaklaşırsa,

§ 21 *ni-pa-wa/i FINES-hi-zi ARHA MANUS.L218-lu/a/i ha-i*
nipa=wa irhinzi arha lili hai
 veya sınırları değiştirmek için ikna olursa,

11. § 22 *|ní-pa-wa/i-sa za-ti STELE-ri+i (SCALPRUM)tara/i-pi || CRUS-ia*
nipa=wa=as zati waniri tarpī taya
 veya o, bu stel için kötü bir şekilde dikilirse,

§ 23 *wa/i-ta za-ia mara/i+RA/I-ta ARHA MALLEUS-i*
wa=ta zaya marata arha walai
 bu söz(cük)leri silerse,

§ 24 *á-pa-ti-pa-wa/i CAELUM (DEUS)TONITRUS (DEUS)ka+ra/i-hu-ha-sá*
(DEUS)ku-AQUILA-ha (DEUS)BONUS (DEUS)i-sa-ha
(DEUS)LUNA+MI-sa (DEUS)SOL (CRUX)wa/i-la “PES”-wa/i-tú
apati=pa=wa tipasasis Tarhunzas Karhuhas Kupapas=ha Kumarma Is=ha Armas
Tiwazas wala awintu
 onun için, göğün Tarhunza’sı, Karhuha ve Kubaba; Kumarma ve Ea; Ay (ve) Güneş
 ölümcül bir şekilde gelsinler!

§ 25 *a-wa/i |“CAELUM”-sa sú+ra/i-na |ni LITUUS+na-ti*
a=wa tipasas surin ni manati
 O göğün bolluğunu görmesin!

12. § 26 *TERRA-pa-wa/i sú+ra/i-na |ní || (PES₂.PES)[tara/i-pi-ti]*
taskwaris=pa=wa surin ni tarpiti
 ve de toprağın bolluğunu adımlayamasın!

§ 27 *(DEUS)ku-AQUILA-pa-pa-si-pa-wa/i L476-wá/i-sa-ha-na sú+ra/i-na |ní*
LITUUS+na-ti
Kupapasi=pa=wa tawashan surin ni manati
 O Kubaba’nın TAWASHA bolluğunu görmesin!

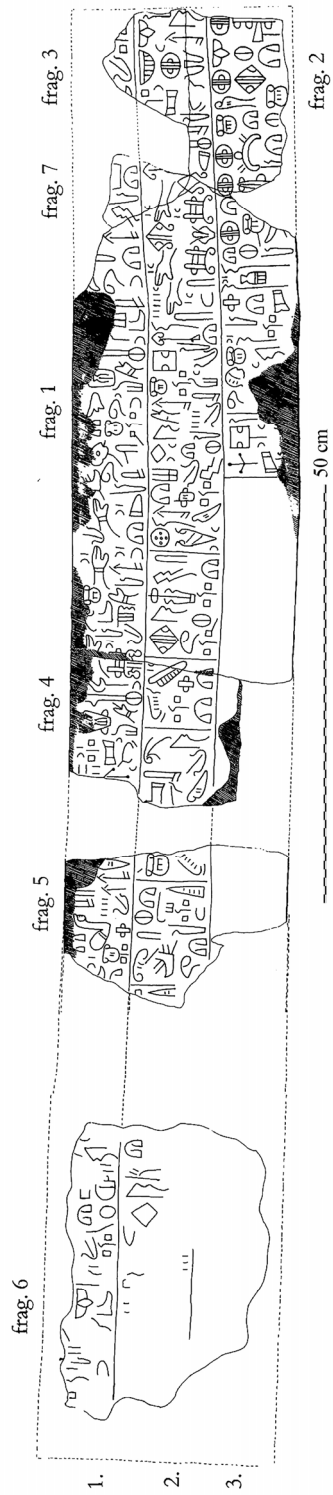
§ 28 *wa/i-tú-ta za-zi DEUS-ní-zi |“TERRA”-sa (L185)hu-sa-za*
SCALPRUM-na {“} á-[...] ARHA i-zi-ia-tú
wa=tu zanzi masaninzi taskwaris husanza asun a[pari³] arha iziyantu
 ardından, onun için bu tanrılar toprağın yaşamını⁶⁷ tamamen taşā dönüştürsünler!

⁶⁶ Yüklem dilcenin başında § 6b’dedir: Kamana kentini [§ 8-19 arasındakileri yaparak] satın aldı(lar).

⁶⁷ ad A. ad A. izi(ya)- birinci kavramı ikinci yap- = dönüş(tür)-.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 143-151; Yakubovich 2002: 202, 208; Giusfredi 2010: 252-259; Payne 2012: 76-81; Yakubovich 2016b: 470.

25. KARKAMIŞ A4a

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 [za-ia]-wa/i [DOMUS]-na [... ...-t]u-sa^a [FILIUS].NÍ-za-a-sa [k]a-ma-ni-ia
[R]EX-ti [CU]M-ni ARHA CONTRACTUS.DARE-ta

zaya=wa parna ... -tus nimuwizas Kamaniya hantawati ani arha isata
Bu evleri ...-tu'nun oğlu PN, Kral Kamani'ye sattı.

§ 2 ka-ma-ni-sa-pa-wa/i+ra/i PRAE-ri+i-SARMA+RA/I⁶⁸-ma-ia^a
[ ]FRATER.LA-sa-na |FILIUS.NI-za^a pa-pi-tà-ti-sà-na^a FILIUS.NEPOS
CUM-ni ARHA CONTRACTUS.DARE-ta

Kamanis=pa=wa=ara Parisamaya FRATER.LA-nisan nimuwiza Papidatisan hamsi
ani arha ista

Kamani de onları (= evleri) Papidati'nin torunu, (PN'nin) erkek kardeşinin oğlu
Parisarma'ya sattı:

§ 3 |wa/i-tu-u 20+2[+[?]] (“SCALPRUM[[?]]”)ma-na-sa ARGENTUM-za
DARE-mi-na]

wa=tu 22+[?] manas ARGENTUM-za piyamina
Ona 22+[?] mina gümüş vererek,

§ 4 [wa/i-tu-u PANIS.PI]THOS-[li]-za i-zi-ia-mi-na

wa=tu azalinza iziyamina

ve onun için bir ziyafet yaparak,

§ 5 BRACCHIUM-lu/a/i-sa-pa-wa/i[...][CAPUT[?]-t]i-s[a ...
... || ...

Isarwilis=pa=wa CAPUT-tis
Sadık kişi[?] Isarwili ...

2. § 6 ... .. U]RBS

... ..

... kentli PN ... ..

§ 7 MAGNUS+ra/i-SARMA+RA/I-ma-sa^a i-ha-sà-wa/i-ni-sa(URBS)

Urasarmas Ihasawanis
Ihasa'lı Urasarma,

§ 8 ¹pa-mu-[... ...t]u²-u-li-ia-na-tà-sá

Pamu... tuliyanadas

TULIYANADASA Pamu-...,

§ 9 mu-wa/i-sa |L279-lu/a/i-sa

Muwas L279-las

L279-LAS Muwa,

§ 10 ku-ma-wa/i+ra/i-sá-ha zú-wa/i-ni-i-sa

Kumawaris=ha zuwanis

ve Köpek Kumawari,

⁶⁸ L81 = PES+MI+RA/I.

§ 11 (“PANIS.PITHOS”)á-za-li-sa-pa-wa/i (DOMINUS)na-ní “L419”-sa-ha-sá^a
DARE-mi-na

azalis=pa=wa nani wasahas piyamina
Ziyafetin Beyi’ne bedel(ini) vererek.

§ 12 za-ia-pa-wa/i-ta DOMUS-na^a REL-sa á-mi-i |INFANS-ni-i
FILIUS.NEPOS-si FILIUS.NEPOS.REL-la [AR]HA [CAPERE-i]a^a

zaya=pa=wa=ta parna kwis ami niwarani hamsi hamsukwala arha laya
Kim bu evleri benim çocuğum, torunum, torunumun oğlundan alırsa,

§ 13 wa/i-tu-u “CAELUM” (DEUS)TONITRUS-hu-za-sá^a ||
3. (DEUS)kar-hu-ha-sa (DEUS)ku-AQUILA-pa-pa-sa-ha
(DEUS)LUNA+MI-sá^a (DEUS)SOL-sa-[há^a]
(DEUS)pa+ra/i-[k]a+ra/i-sa-há^a |LIS-lu/a/i-sa-tu

wa=tu tipasasis Tarhunzas Karhuhas Kupapas=ha Armas Tiwazas=ha Parinkaris=ha
salisantu

Ona karşı göğün Tarhunza’sı, Karhuha ve Kubaba; Ay ve Güneş; ve Parinkir⁶⁹ dava
açsınlar!⁷⁰

§ 14 a-wa/i |á-pa-sá (“CAPUT[”]ha+ra/i]-ma-[hi-na] ARHA
(DELERE)[mara/i+RAI]-nu-tu^a

a=wa apas harmahin arha marnuntu

Ve onun kafasını tamamen ortadan kaldırınsınlar!

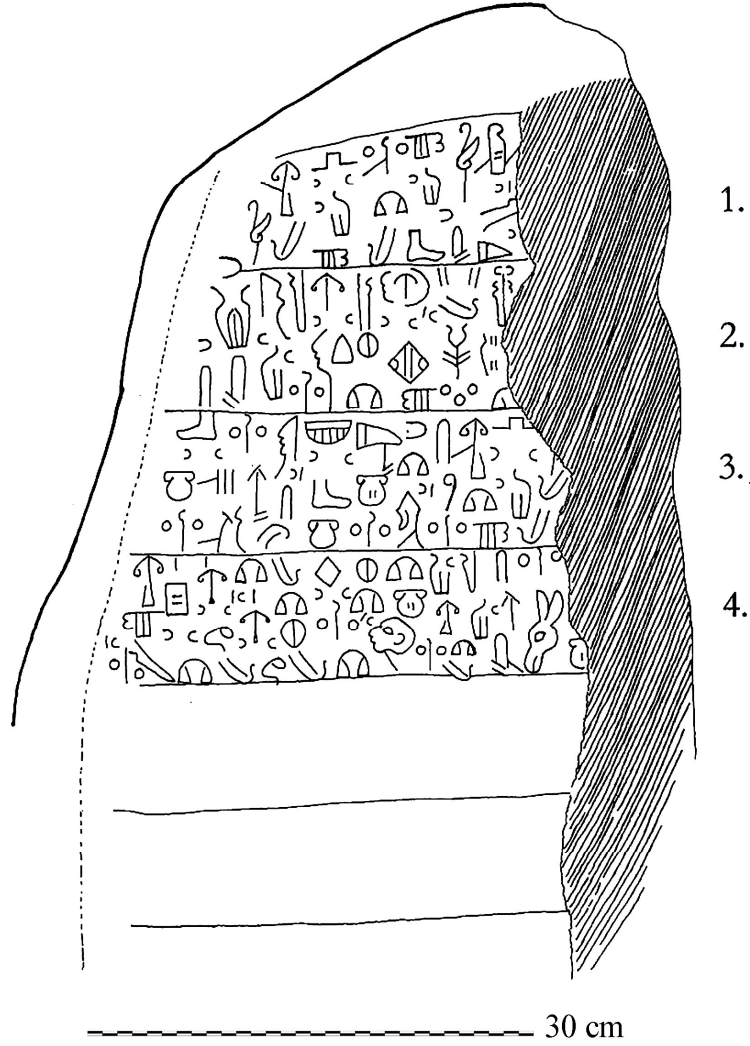
Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 151-154; Giusfredi 2010: 261-263; Melchert 2015:
410-411.

⁶⁹ = tanrıça Pirinkir.

⁷⁰ Veya “... ona engel olsunlar!”.

26. TÜNP 1

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 [... ...] *ara/i*-|FRATER.LA-ia CUM-ni *sà-ta-ti-wa/i*+*ra/i-sa-na*
2. ("TERRA")*ta-sà-REL*+*ra/i-na* CUM-ni || ("CONTRACTUS")*i-ia-sà-ta*
PN ... *Ara-FRATER.LA-niya ani Santatiwarisan taskwarin ani iyasata/iyasanta*
PN ... Santatiwari'nin (oğlu) *Ara-FRATER.LA-ni*'den toprak satın aldı(lar).

§ 2 *a-wa/i* ("SCALPRUM")*á-su-sa* ARHA ("CAPUT+SCALPRUM")*ku-sà-mi-na*
a=wa asus arha kusamina

1 taş taşıyarak,

§ 3 |(L161.ANIMAL)*zú-ki-sa*[... ||

zukis ...

1 ZUKI hayvanı ...

3. § 4 ... SU]B-na-na (“TERRA”)ta-sá-REL+ra/i-sa i-LITUUS-wa/i-ni-sa
... *anan taskwaris Iawanis*
aşağıda yer Ia’lının(dır),⁷¹

§ 5 |SUPER+ra/i-la+ra+a-pa-wa/i (“CAELUM”)ti-pa-sá |i-tâ-wa/i-za
sarlara=pa=wa tipasa Idawanza
yukarıda da gök Ida’lının(dır).⁷²

4. § 6 (“PES₂”)tara/i-pi+ra/i-pa-wa/i || REL-sâ
tarpiri=pa=wa kwis
Kim (bunu⁷³) çığnerse,

§ 7 |a¹-wa/i {1} “ARGENTUM”-sa 1 (“SCALPRUM”)ma-na-sa
|1 (“SCALPRUM”)ma-na-sa-ha-na (“L419”)wa/i-sa-ha-sa
a=wa {1} ARGENTUM-s 1 manas manashana wasahas
1 mina (ve) 1 manashana gümüş bedel(îdir).

§ 8 |CAPUT+ra/i-sa-pa-wa/i-ta REL-sa na a-ta i-zi-ia+ra/i
CAPUT+ris=pa=wa=ta kwis na anta iziyari
Hangi sadık kişi (buna) dahil olmazsa,

§ 9 wa/i-ta [...]pa[...
wa=an=ta ...
onu ...

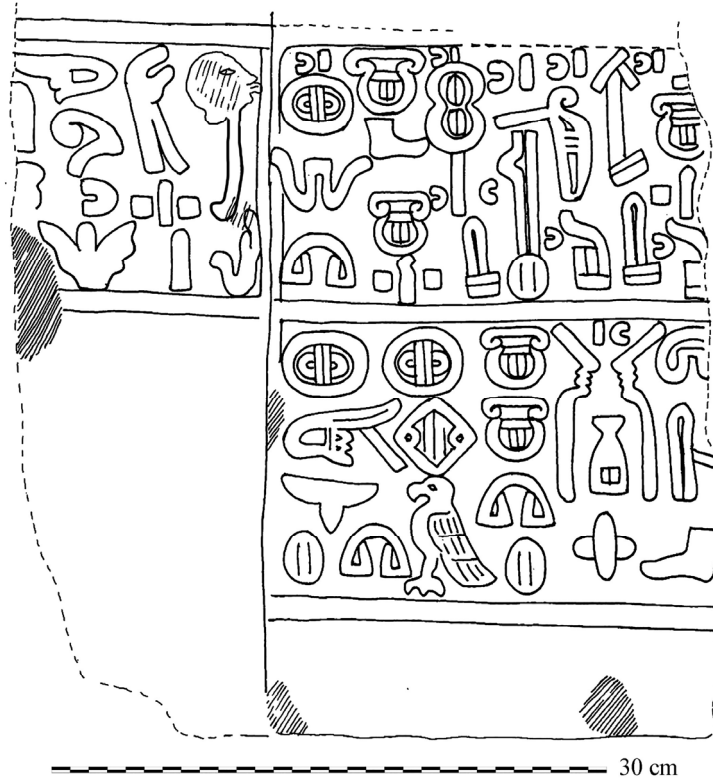
Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 154-156; Giusfredi 2010: 264-266; Yakubovich 2010: 386-387; Melchert 2015: 411-412.

⁷¹ = “ ... aşağıda toprak Ea’ya ait(tir),”.

⁷² = “yukarıda da gök El/Enlil’e ait(tir).”.

⁷³ = satın alınan toprak[?].

27. KARKAMIŞ A25b

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 ^{sol}...]PRAE⁷⁴-na PONERE-wa/i-i

... *paran tuwai*

... önününe yerleştirir/yerleştirecek.

§ 2 *ka-ma-ni-si*[...

Kamanisi ...

... Kamanî'nin ....

§ 3 ^{sağ}[*n*]i-pa-wa/i-ta |za-ia |mara/i+RA/I-ta |ARHA |"MALLEUS"-ia

nipa=wa=ta zaya marata arha walaya

veya bu söz(cük)leri silerse,

2. § 4 *pa-ti-pa-wa/i* |(DEUS)TONITRUS-sa || (DEUS)ka+ra/i-hu-ha-sa

(DEUS)ku+AQUILA-pa-pa-sa-ha |LIS-lu/a/i-h[i]-ri+i-ti [...

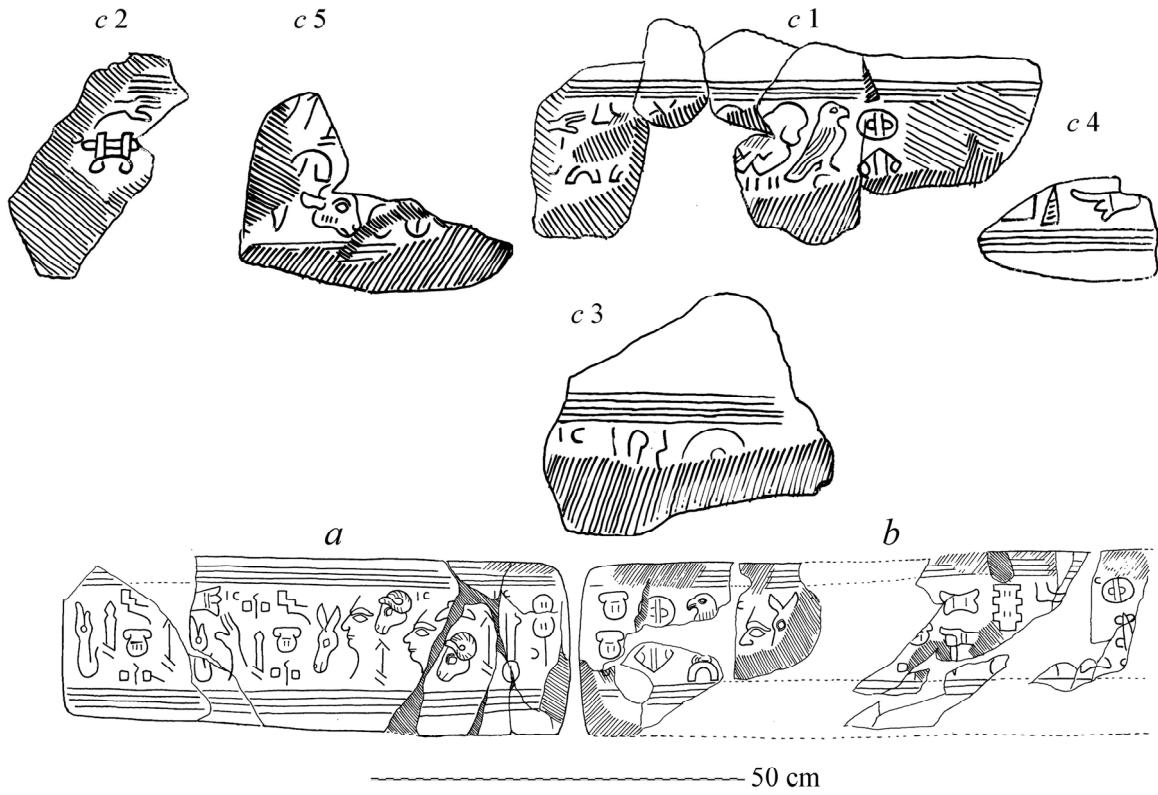
pati=pa=wa Tarhunzas Karhuhas Kupapas=ha salihiriti ...

ona karşı Tarhunza, Karhuha ve Kubaba davayla ...

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 156-157.

⁷⁴ İşaretin karşılaştırması 2012 yılında yazarın çektiği fotoğraflar üzerinden yapılmıştır.

28. KARKAMIŞ A13a-b-c

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

- § 1 c4 ... kar]-ka⁷⁵-[mi-sa](URBS) [...] x [...
 c1+5 (DEUS)ku-AQUILA-s[a] AMPLECTI-mi[...] ¹á-[s]a-[t]i-[ru]-sa⁷⁶
 (FIL[IUS]ni-)]mu(wa/i)-za-sa [...
 c2 ...] FILIUS.NEP[OS...
 c3 |[...] x [...] ma [...⁷⁷

(a) ... Kamanis... Kar]kamis ... ... Kupapas azamis

(b) Astirus nimuwizas ...

(c) ... Kuwalanamuwas[?] ...] hamsis

(a) Ben ... (b) ... (I.) Astiru'nun oğlu ... (c) ... Kuwalanamuwa'nın[?] torunu ... (a)

Karkamiş kenti ... Kubaba'nın sevgilisi, Kamani...

§ 2 a ...]-na-ia

....

...

§ 3 ni-pa-wa/i+ra/i za-la-na |PONERE-wa/i-ia

⁷⁵ ...k]a-[... = KH.13.O.964.

⁷⁶ ...] ¹á-[s]a-[t]i-[ru]-sa [...] = KH.13.O.965.

⁷⁷ ...] |[...] x [...] ma [...] = KH.13.O.962.

nipa=wa=ara zalana tuwaya
veya onları ZALANa⁷⁸ koyarsa,

§ 4 *ni-pa-wa/i-ta á-ma-za |á-lá/i-ma-za⁷⁹ |ARHA “MALLEUS”*
nipa=wa=ta amanza alamanza arha walai
veya benim adımlı silerse / tahrip ederse,

§ 5 b *pa-pa-[wa/i] (DEUS)ku-AQUILA-sa⁸⁰ |á-ta-[...]*
<a>*pan=pa=wa Kupapas anta*
Onu Kubaba ...

§ 6 *[... -p]a-w[a/i]-tú-tá L464[...] PES₂[...-t]u*
pa=wa=tu=ta hadama tarpitu
ve ona karşı yıkıcı bir şekilde yürüsün.

§ 7 (DEUS)SOL[...]
Tiwazas
Güneş de ....

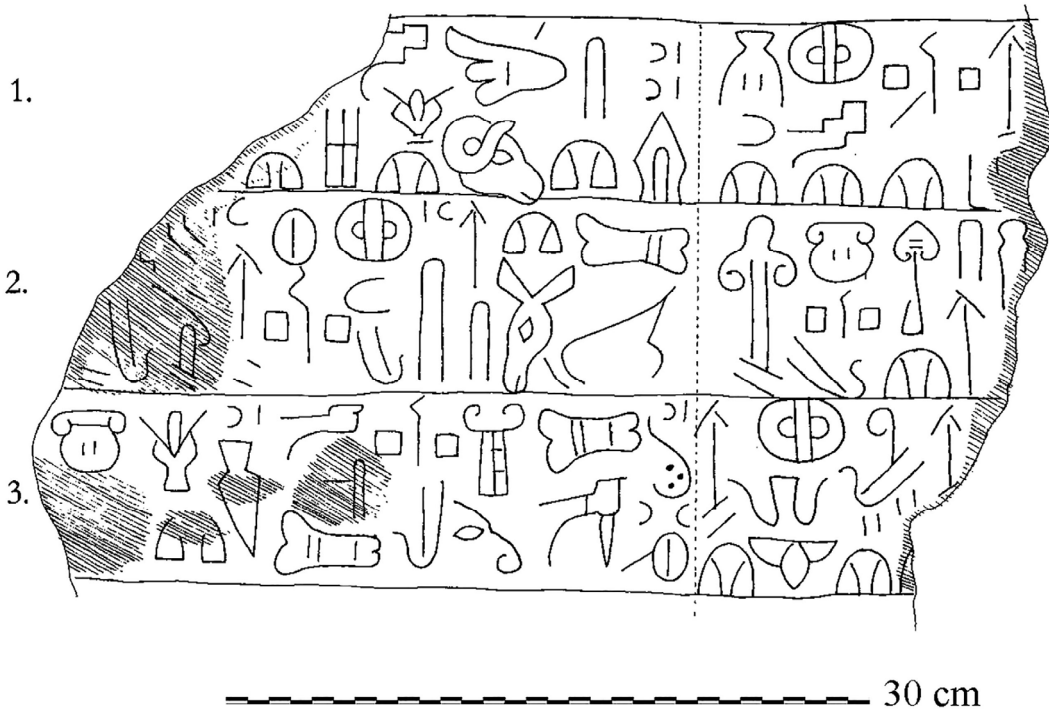
Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 167-169.

⁷⁸ Burada *zalana* D.L.sg. halde olmalıdır. Yayımlanmamış bir TABAL yazıtı üzerinde STELE logogramı ile birlikte cinsiyetli *zalani-* sözcüğü muhtemelen “lahit” anlamıyla kaydedilmiştir. Yazıtta geçen, *|ni-pa-wa/i-L308 MORI-ti-na á-tara/i PONERE-wa/i-i* , “veya bir ölüyü kendisi için/kendisinin bir ölüsünü koyarsa” ifadesinin belirtisiz nesnelereinden biri de *zalani-* olmalıdır. Bu cümle aynı zamanda L308 işaretinin /ta/ hece değerinin olduğunu da kanıtlamaktadır. Bknz. 32. KARKAMIŞ A18j.

⁷⁹ ...*lá*]/*i-ma-za* = KH.13.O.982.

⁸⁰ ...AQUIL]A-*sa* = KH.13.O.992.

29. KARKAMIŞ A17b

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 [... (LITUUS)á]-za-[t]i-wa/i+ra/i-sa DEUS-ni-sa IUSTITIA-ni-sa
SERVUS-la/i-i-sa ¹ka-ma-ni-si-sa [REGIO.]DOMINUS-[ia-i]-sa[...]

... Azatiwaris masanis tarawanis hударlis Kamanisis watni-niyais ...

... tanrının doğru hizmetkarı Azatiwari(yim³). Ülke Beyi Kamani'nin ...

2. § 2 [... || ...]x x x

... ..

... ..

§ 3 |za-ha-wa/i DEUS-ni-na |i-zi-i-sa-ta-tú-u

zan=ha=wa masanın izistantu

Ve bu tanrıyı onurlandırınlar!

§ 4 NEG₂-pa-wa/i-na REL-sa i-zi-i-[sa-ta-i ||

na=pa=wa=an kwis izistai ...

Kim onu onurlandırmazsa, ...

3. § 5 [...] za-[sa] LITUUS+na-mi-sa (DEUS)TONITRUS-hu-za-sa

|("MALUS")ha+ra/i-tú-tá VERSUS-wa/i-na PUGNUS-ri+i-tú

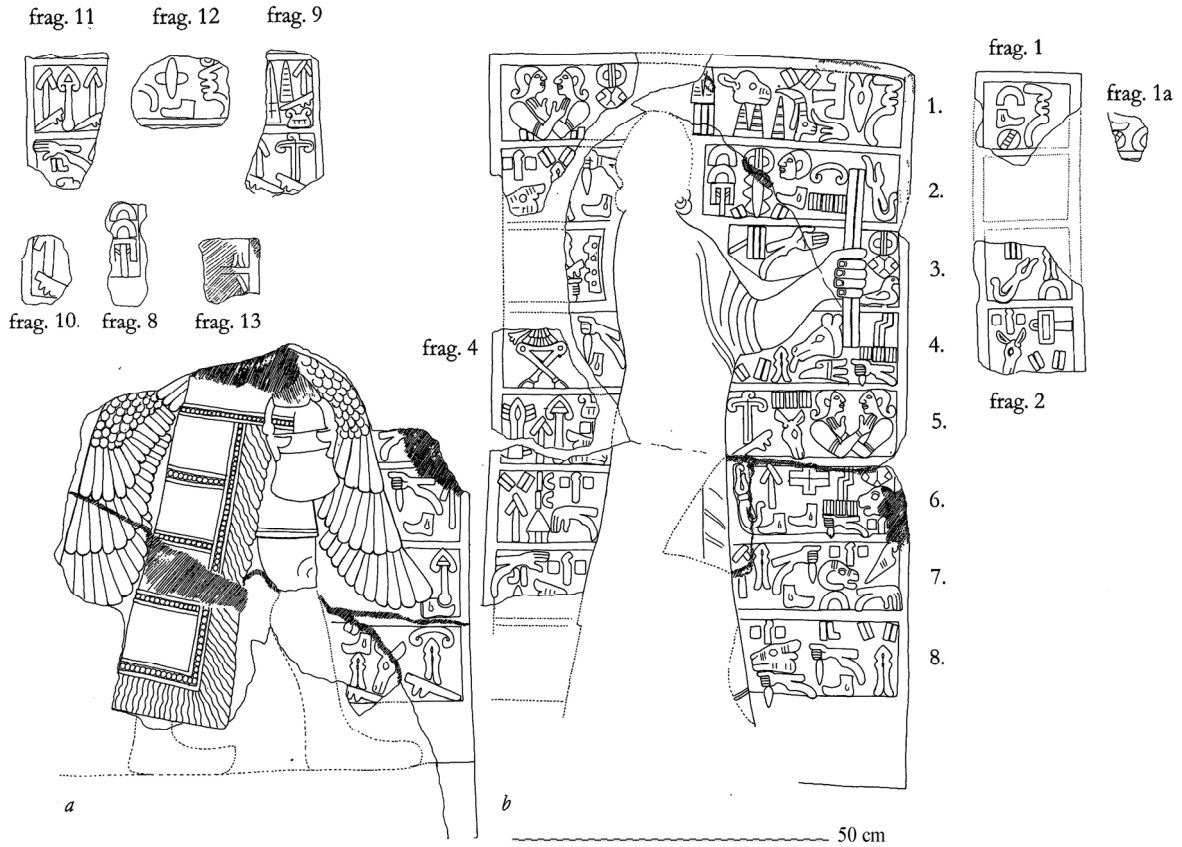
... zas manamis Tarhunzas hartuta tawiyar aritu

Bu *Görölmüş*⁸¹ Tarhunza ona karşı kötü şeyleri yükseltsin!

§ 6 |ANNUS-si-sa-pa-[wa/i ...
 usis=pa=wa ...
 Ve ... yıl ...

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 175-177; Boroday, Yakubovich 2018: 10.

30. KARKAMIŞ A21+

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 ...] HEROS *kar-ka-mi-sà*(URBS) VITELLUS(REGIO) REGIO.DOMINUS
 (DEUS)*ku*[+AQUILA] AMPLECTI-*mi* ||

... *Astirus*] *hastalis Karkamis Malizis watni-niyas Kupapas azamis*

[Ben] Karkamış kenti (ve) Malizi ülkesi Ülke Beyi, Kubaba'nın sevgilisi, Kahraman [II.
 Astiru ...]

⁸¹ Anıtın ön yüzünden tasvir edilen tanrının bir epiteti olarak *mana-* fiilinin pass. part. formu. Muhtemel anlamı durum bildiren “vazih; apaçık” olmalıdır.

2. § 2 *wa/i-mu mi-i tá-ti sa-sa-tù* (DEUS)SOL-*mi* CAPUT-*ti* MAGNUS-*nú-na* [... ||
wa=mu <a>mi<s> tati<s> Sastu<r>i tiwadami CAPUT-*ti* *uranuna* [...
 Babam, Güneş'in sadık kişisi Sastura'ya beni büyütmesi için [verdi?²

3. § 3 ...] (DEUS)ku+AQUILA MANUS-*tara/i* ARHA *i+a-t[á*
 ... *Kupapas istri<n> arha i<ra>ta*
 ... Kubaba eli(ni) uzattı.

4. § 4 ... || ...]SOL₂.THRONUS *tá-ti mi-i za₄-la* SOLIUM-*nú-tá*
 ... *isatarati tati <a>mi zila isanuta*
 ... bunun üzerine [beni] babamın tahtına oturttu.

5. § 5 ... || ...]AMPLECTI-*nú-ta*
 ... *azanuta*
 ... beni] sevdirdi,

6. § 6 NEG+*a-pa-wa/i-mu* REL-*zi* BONUS[...]-*t[á* ||
na=pa=wa=mu kwinzi wasu ... -ta
 kimler benim için iyi değildiye.⁸²

§ 7 *tá-ti-zi mi-zi* SERVUS-*la/i*
tadinzi <a>minzi hударlinzi
 Babalarım (onun = Kubaba) hizmetkarlar(ıydı),

§ 8 *wa/i-tà na zi/a-ti* LOCUS-*ti* SOLIUM-*nú-tá*
wa=ada na zati alanti isanuta
 (ancak) onları bu yere oturtmadı.

7. § 9 *ku-ma-wa/i[... ..||]-li-tà*
kuman=wa ... ..-da
 ...-dığı(m) zaman ... ..-dı.

§ 10 *wa/i-ma-sa tá-ti i-zi*
wa=m(u)=as tadi<s> izi<da>
 Ve o (= Sastura[?]) bana baba oldu.

8. § 11 *wa/i-mu* INFANS.NI[?] REL-*ti* || (OCULUS)*ti-i+a-ta*
wa=mu niwaranin kwati tiya<ri>ta
 Beni (kendi) çocuğu gibi gözetti.

§ 12 MAGNUS-*i+a*[... ..]
u<ra>ya ...
 Büyük ...

§ 13 *wa/i-mu-tá |tá-ti mi-i[... ..*
wa=mu=ta tati<s> <a>mi<s>
 Ve babam beni ...

⁸² § 5-6: O (= Kubaba) beni, bana iyi olmayanlara, sevdirdi.

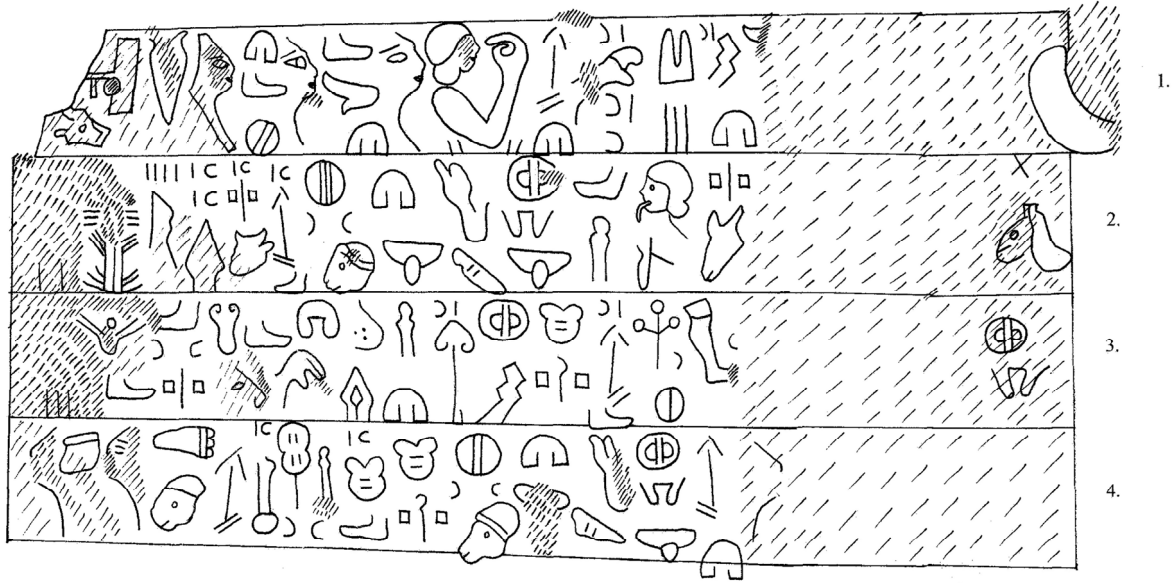

Yorum:

§ 2’de Sastu(ra) ve unvanları D.sg. olarak kabul edilirse, yazıtın yazarının II. Astiru (frag. 1: *á-sa-ti-ru*) öne sürülebilir. Bu durumda II. Astiru’nun babasının Sastura değil Kamani olduğu düşünülebilir. Ayrıca ADANA 1 yazıtının kayıp başlangıç kısmında da (II.) Astiru’nun adı Kamani’nin oğlu olarak tamamlanabilir.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 157-163; Hawkins, Weeden 2021: 387.

31. ADANA 1

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

1. § 1 a ... ..] k[a-ma]-ní-sa REGIO.DOMINUS |FILIUS.NI-za-sa
PN ... *Kamanis watni-niyas nimuwizas*
... Kamani’nin oğlu (II.) Astiru ...⁸³

2. b EGO-mi á-ti-ka-sa á-sa-ti-ru HEROS kar[-ka-mi-s]â[(URBS)
REGIO.]DOMINUS BONUS-mi-sá SERVUS-la/i
amu=mi Atikas Astirus hastalis Karkamis watni-niyas wasamis hударlis
Ben Karkamış kenti Ülke Beyi (II.) Astiru’nun sevgili hizmetkarı Atika(yım).

§ 2 |wa/i-mu |za-ti (“MÁ”)ma-sa-hu-na-li (DEUS)TONITRUS-hu-ti-i
PRAE a+ra/i-wa/i-ta
*wa=mu zati mashunali*⁸⁴ *Tarhunti pari arawata*⁸⁵

⁸³ Bknz. 30. KARKAMIŞ A21+ Yorum.

⁸⁴ Stelde tahıl ve asma ile tasvir edilen tanrının epiteti, bu temel tarımsal ürünlerin yetişmesiyle ilgili olmalıdır. SULTANHAN § 22 (Hawkins 2000: 466) |a-wa/i |TONITRUS-hu-za-sa |za-a |tu-wa/i+ra/i-sâ-zá || |ma-sa-ha-ni-i-ti “Tarhunza bu bağı büyütecek” ifadesinde geçen *mashani-*

O (= Astiru²), bu Bolluğun Tarhunzası'nın huzurunda beni muaf tuttu.⁸⁶

3. § 3 [...] 100 OVIS[...] || (DEUS)TONITRUS[...]

... 100 *hawati Tarhunti* ...

... 100 koyundan Tarhunza için ...

§ 4 [...] "CRUS"-*nu-ha*

... .. *tanuha*

Bu ... .. Tarhunza'yı ben diktim.

§ 5 |*za-ti-pa-wa/i* |DEUS-*ni* |REL-*i-sa* MALUS-*la/i-hi-tà-ti* VERSUS
(“PES₂”) *wa/i-si-ti*

zati=pa=wa masani kwis atuwalahidati tawiyān wisiti

Kim bu tanrının önünde kötülükle belirirse,

4. § 6 [*ni-pa-wa/i*] || *á-ma-[za]* *á-la-ma-za* |ARHA “MALLEUS”-*i*

nipa=wa amanza alamanza arha walai

veya benim adımla silerse,

§ 7 |*pa-ti-pa-wa/i* (“MÁ”) *ma-sa-hu-na-li* (DEUS)TONITRUS-*hu-za-sa*
LI[S ...

pati=pa=wa mashunali Tarhunzas sali...

Ona karşı Bolluğun Tarhunzası dava(cı olsun)/açsın!

Seçilmiş kaynakça: Hawkins, Tosun, Akdoğan 2013.

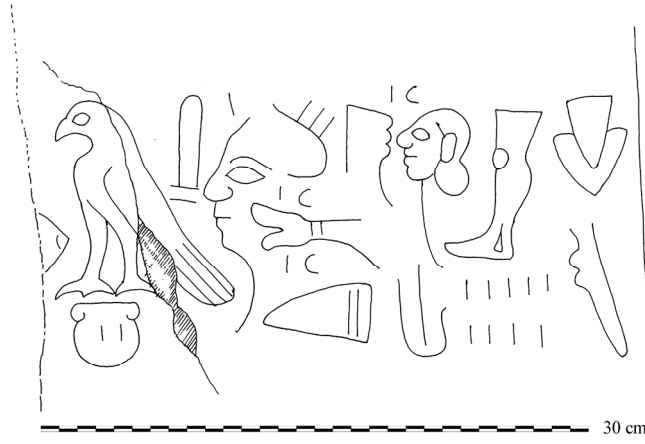
---

bitkilerin büyümesi, gelişmesi, yetişmesi anlamındadır. *mashunali*- sözcüğünün bu fiilden türetildiği ve “büyümenin, gelişmenin” = “bolluğun” anlamında olduğu ileri sürülebilir.

⁸⁵ Hititçe *arawahh*- “özgür/serbest bırak-; muaf tut-” fiiliyle aynı veya ilişkili olmalıdır.

⁸⁶ § 3 bu muafiyet ile ilgili olmalıdır.

32. KARKAMIŞ A18j

Transliterasyon, transkripsiyon ve çeviri:

...(DEUS)k]u-AQUILA-pa-ia ¹á-lá/i-|FRATER.LA-sá |PRAE-na |CRUS-nú-L308^a
 ... *Kupapaya Ala-FRATER.LA-s paran tanuta*
 ... Ala-FRATER.LA [bunu] Kubaba'nın huzuruna yerleştirdi.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 177-178.

EK 1. TABLOLAR

TABLO 1. HİTİT KRAL LİSTESİ

0. Huzziya		
I. Labarna		
I. Hattusili (II. Labarna)	1650-1620	ESKİ HİTİT DEVLETİ
I. Mursili	1620-1590	
I. Hantili	1590-1560	
I. Zidanta	1560-	
Ammuna		
I. Huzziya	-1525	
Telipinu	1525-1500	
Tahurwaili	1500-	
Alluwamna		
II. Hantili		
II. Zidanta		
II. Huzziya		
I. Muwattalli	-1420	
I./II. Tudhaliya	1420-1400	
II. Hattusili [?]		
I. Arnuwanda	1400-1380	HİTİT İMPARATORLUĞU
II./III. Tudhaliya	1380-1355	
Genç Tudhaliya		
I. Suppiluliuma	1355-1322	
II. Arnuwanda	1322-1321	
II. Mursili	1321-1295	
II. Muwattalli	1295-1272	
III. Mursili (<i>Urhi-Tešub</i>)	1272-1267	
III. Hattusili	1267-1237	
IV. Tudhaliya	1237-1212	
Kurunt(iy)a (<i>Ulmi-Tešub</i>)	1212-1207	
III. Arnuwanda	1207-1202	
II. Suppiluliuma	1202-	

TABLO 2. HİTİT İMPARATORLUĞU, KARKAMIŞ, MALATYA
KRALLARI/YÖNETİCİLERİ
(MÖ. 13-12. Yüzyıl)

	KARKAMIŞ	HİTİT
1300	I. Piyassili <i>Šarri-Kušuh</i> 1328-1310	I. Suppiluliuma (1355-1322)
	Šahuruwuwa 1310-1260	II. Arnuwanda (1322-1321)
		II. Mursili (1321-1295)
		II. Muwattalli (1295-1272)
		III. Mursili <i>Urhi-Tešub</i> (1272-1267)
	I. Ini-Tešub 1260-1210	III. Hattusili (1267-1237)
	Talmi-Tešub 1210-1200	IV. Tudhaliya (1237-1212)
		Kurunt(iy)a <i>Ulmi-Tešub</i> 1212-1207
	III. Arnuwanda (1207-1202)	
1200	Kuzi-Tešub	II. Suppiluliuma (1202-)
	I. Tudhaliya	MALATYA
	II. Iri-Tešub	I. PUGNUS.MI.LI
	Huwa-Šarruma?	Runtiya & I. Arnuwanti
		<u>II. PUGNUS.MI.LI*</u>
1100	<i>III. Ini-Tešub</i>	II. Arnuwanti
	II. Piyassili?	Allumari
	II. Tudhaliya	CRUS+RA/I'nın babası
		CRUS+RA/I
		Wasuruntiya
Sapaziti	<u>Halpasulupi</u>	

* Tablo 2 ve 3'te altı çizili isimler ayrıca L462 unvanı taşımaktadır.

TABLO 3. KARKAMIŞ ve MALATYA KRALLARI/YÖNETİCİLERİ
(MÖ 10-8. YÜZYIL)

	KARKAMIŞ		MALATYA
1000	Ura-Tarhunza	<u>I. Suhi</u>	
	Ninuwi	Astuwalamanza (975-950)	
		II. Suhi (950-925)	
	III. Tudhaliya	Katuwa (925-900)	
900	III. Suhi		<i>Lalli</i> (-853)
	<i>Sangara</i> (875-848)		
	Isarwilamuwa		
	Kuwalanamuwa		
	I. Astiru(wa) (810-790)	Yariri (810-785)	<i>Šahu</i> 'nun babası
800	Kamani (790-760)	Sastura (785-750)	<i>Šahu</i>
	II. Astiru (755-738)		<i>Hilaruada</i> (-760)
			<i>Sulumal</i> (-732)
	<i>Pisiri</i> =III. Piyassili? (738-717)		<i>Gunzinanu</i>
		<i>Tarhunazi</i> (-712)	

EK 2. LİDAR BULLALARI

Transliterasyon ve çeviri:

Hiyeroglif

(DEUS)TONITRUS

Fırtına tanrısı

a REX *ku-zi/a-TASU-pa* REX *kar-ka-mi-sà*(REGIO)

Kral Kuzi-Teşub, Karkamış Ülkesi Kralı,

b REX *TALA-mi-TASU-pa* REX *kar-ka-mi-sà*(REGIO) ||

DEUS-*ní-ti u-ni-mi-sa* UNUS² FILIUS

Karkamış Ülkesi Kralı, Kral Talmi-Teşub'un tanrılar tarafından tanınan tek² oğlu

Çiviyazısı

12:00 (a) ¹*ku-zi-^dte-šub* LUGAL KUR *k[ar]-ga-miš* UR.SAG (b) DUMU

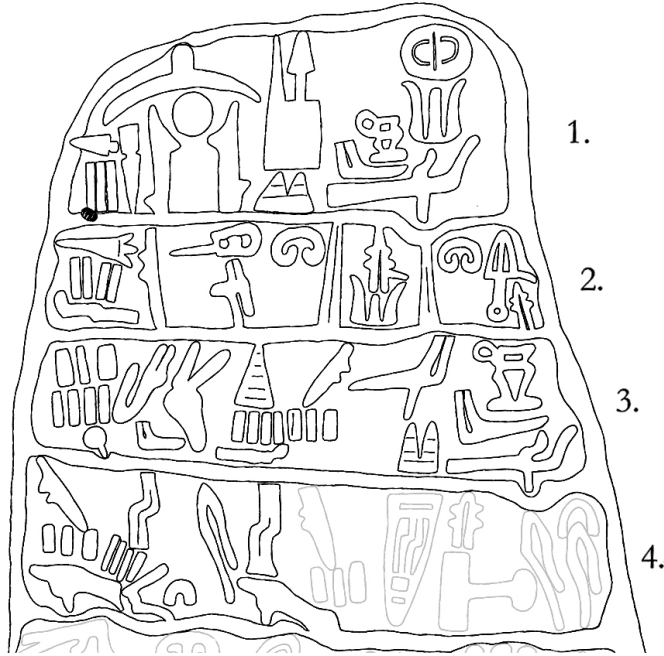
6:00 ¹*t[al]-mi-^dte-šub* LUGAL KUR *kar-ga-[mi]š* UR.SAG

(b) Karka[mi]ş Ülkesi Kralı, Kahraman T[al]mi-[Teşub'un] oğlu, (a) K[ar]kamış Ülkesi Kralı, Kahraman Kuzi-Teşub

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 574-575.

EK 3. MALATYA KRALLIĞI YAZITLARINDA KARKAMIŞ

EK 3.1. KARAHÖYÜK-ELBİSTAN

Transliterasyon ve çeviri:

1. § 1 (DEUS)TONITRUS POCULUM.PES.L67(REGIO) STELE

2. LUNA.FRATER₂ PITHOS.VIR.DOMINUS || *la-mi-ni-^{*}a PRAE PONERE*

(Bu) Steli, POCULUM Ülkesi'nin Fırtına tanrısının huzuruna, (onun) adına, Pithos-adamlarının Beyi Armanani yerleştirdi.

§ 2 MAGNUS.REX *i(a)+ra/i*-TONITRUS MAGNUS.REX

Büyük Kral (x2) Iri-Teşub,

3. REL+*ra/i-i(a)* || POCULUM.PES.L67(REGIO) PES₂+*RA/I*

POCULUM Ülkesi'ne geldiğinde,

§ 3 *a-wa/i* URBS.*MI-ni ta-na-ti wa/i-mi-^{*}515 ||*

kenti ıssız (halde) buldu.

4. § 4 *a-wa/i-tá* (SOLIUM.MI)*á-sa* SUPER SOLIUM-*tá*
Ve o oturma yerine oturdu.⁸⁷

Yorum:

§ 3 *wamiya-* v. “bul-” sözcüğünün yazılışında kullanılan *515 işareti için önerilen /i(a)/ fonetik değeri (Payne 2017: 226) ile yazıtın aşağıdaki cümlesi şu şekilde yorumlanabilir:

§ 11 *wa/i-mi-tá-*a* DEUS-*ní-i(a) á-tá i(a)-*515-ha* ||
a=wa=mi=ta masani anta iya<ri>yaha
“Ve ben (bu) tanrı için uzandım”.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 288-295.

EK 3.2. GÜRÜN üst

Transliterasyon ve çeviri:

1. § 1 a ... CERVUS₅⁸⁸
2. b *ku-zi-TONITRUS-sa₅* || MAGNUS.REX |FILIUS.MI.NEPOS
HEROS *kar-ka-mi-i-si-sa₅*(URBS)
- c PUGNUS.MI.LI |FILIUS)[*ni*]-||*mu-wa/i-za*
VITELLUS.UNGULA-*zi*(URBS) REGIO.DOMINUS

(b) Büyük Kral, Karkamış'ın Kahramanı, Kuzi-Teşub'un torunu, (c) Malizi kentinin Ülke Beyi (I.) PUGNUS.MI.LI'nin oğlu, (a) Runtiya.

⁸⁷ Iri-Teşub'un kenti yeniden inşa etmek için yönetimi ele aldığı anlamı çıkarılabilir.

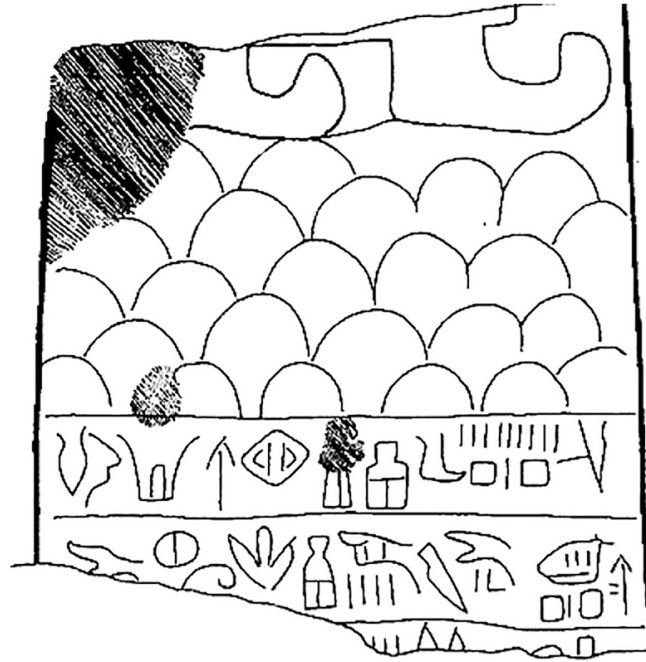
⁸⁸ L102.5 = CERVUS₅ (= CERVUS.CAELUM). L106 = BOS₄ (= BOS.CAELUM) işaretinde olduğu gibi, L102.5 işareti de diğer CERVUS işaretlerinden ayrılmalıdır. CERVUS (L102.2 ve L102.4); CERVUS₂ (L102.1); CERVUS₃ (L103); CERVUS₄ (L102) olarak alınmıştır.

Yorum:

PUGNUS.MI.LI yazılışının PUGNUS.MI-li (logogram-phon.ind.-phon.compl.) Muwattalli okunuşu daha önce H. Peker (2014: 191 dn. 4) tarafından öne sürülmüştür. Burada ise PUGNUS işaretini takip eden işaretler sesçil gösterge (phon.ind.) olarak kabul edilmiş ve okuma önerisi verilmemiştir. Bu yazılışın Allumali/Allumari okunuşu ihtimal dahilindedir (Simon 2016). Malatya krallarından II. PUGNUS.MI.LI REX L462, “Kralın Hısmı” (MALATYA 5, 8, 9, 10, 11, 12) ve Halpasulupi (MALATYA 4) REX (VIR₂)L462 olarak belgelenmiştir (TK I.2). Bu tanımlama evlilik yoluyla Karkamış “Büyük Kral”ı ile olan akrabalığa işaret ediyor olmalıdır.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 295-299.

EK 3.3. İSPEKÇÜR

B

50 cm

Transliterasyon ve çeviri:

1. a *a+ra-nú-wa/i-ti-sa₅* REX
2. b *ku-zi-TONITRUS HEROS || (FILI[US])ha-ma-si-sa₅*
3. c PUGNUS.MI.LI FILIUS-mu-wa/i-zi+a || VI[TELLUS].UN[GULA-zi(URBS)]
REG[IO].DOMINU[S]

(b) Kahraman Kuzi-Teşub'un torunu⁸⁹ (c) Malizi kenti Ülke Beyi (II.) PUGNUS.MI.LI'nin oğlu (a) Kral (II.) Arnuwanti

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 302-304.

EK 3.4. DARENDE

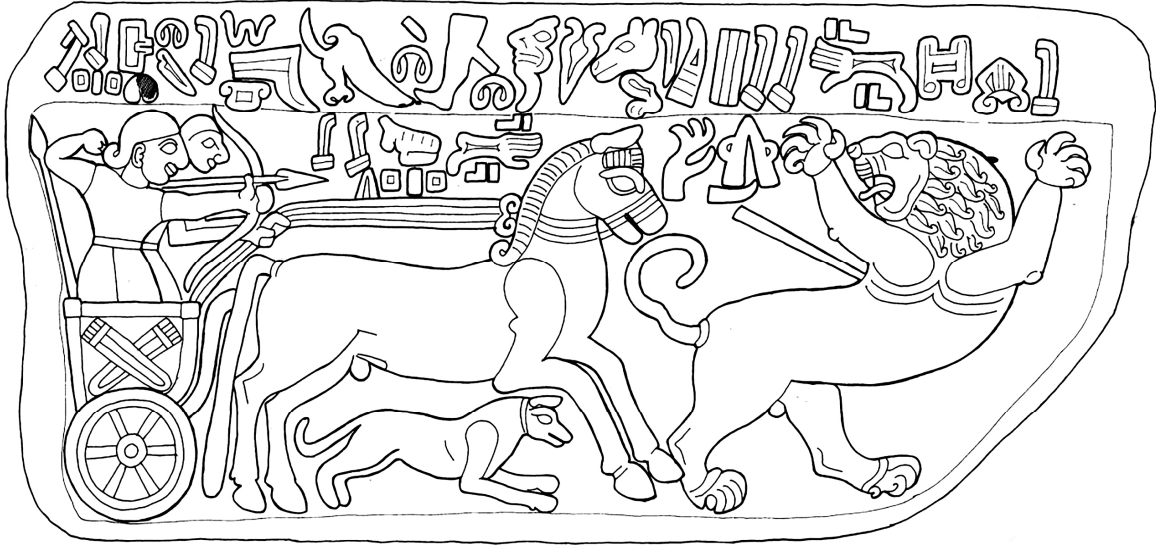
Transliterasyon ve çeviri:

- a ^B L130
 1.-2. b ^C L130-wa/i-tá-sa₅ REX |FILIUS||.NEPOS.MI-sa
 3. c PUGNUS.MI.LI |(FILIUS)ni-||-mu-wa/i-za VITELLUS.UNGULA-zi(URBS)
 4. REGIO.DOMINUS||-sa₅ ...
 (b) Kral (I.) Arnuwanti'nin torunu (c) Malizi kenti Ülke Beyi (II.) PUGNUS.MI.LI'nin oğlu (a) Kral (II.) Arnuwanti.

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 304-305.

⁸⁹ Burada beklenen *hamsukala-* “torununun oğlu” sözcüğü yerine *hamsi-* “torun” sözcüğü, “ardıl” anlamında kullanılmış olmalıdır.

EK 3.5. MALATYA 1

Transliterasyon ve çeviri:

1. a *za-ia-wa/i* (L262)*sa-sa-li-ia* TONITRUS.*HALPA-pa-L132-sa*

b ¹*CRUS+RA/I-sa* HEROS VITELLUS.*UNGULA-i*(URBS)
DOMINUS-*ia-ia* |FILIUS.NEPOS-*ia* ||

2. c *wa/i*₄-*sú*-CERVUS₃ |FILIUS-*mu-wa/i-ia-ia* REX²

(a) Bu atışlar (b) Kahraman, Malizi kenti Beyi CRUS+RA/T'nin torunu (c) Kral Wasuruntiya'nın oğlu (a) Halpasulupi'nin(dir).

Seçilmiş kaynakça: Hawkins 2000: 318-320; Melchert 1990: 203-204.

EK 4. SÖZLÜK

<i>ada-</i>	v.	ye-
<i>ala</i>	adv.	doğruca
<i>alala-</i>	n.	yer; mevki
<i>alaman-</i>	n.	ad; şöhret
<i>*alan(t)-</i>	n.	yer
<i>*alanwa-</i>	n.	yer; toprak; yöre; bölge
<i>ali(wa)ni-</i>	c.	düşman
<i>*alumali</i>	adv.	güçlüce, kuvvetlice
<i>alumali-</i>	v.	güçlendir-
<i>anan</i>	adv./prev./postp.	alt; aşağı
<i>ani</i>	prev./postp.	ile birlikte; için; -den; -de
<i>anta(n)</i>	adv./prev./postp.	iç; içeri
<i>apan</i>	adv./prev./postp.	arka; geri; bundan sonra; ileride
<i>apari</i>	adv.	ardından; sonradan, daha sonra; gelecekte
<i>apar(a/i)</i>	adj.	ikinci derecede; küçük
<i>aparanta</i>	adv.	ardından; sonradan, daha sonra; gelecekte
<i>aparili</i>	adj.	ikinci derecede; küçük
<i>apariwisanti</i>	adv.	sonradan; gelecekte
<i>arha</i>	adv./prev./postp.	uzak; dışarı; ileri; arka; geri; tamamen
<i>ari-</i>	c.	zaman
<i>arasa/i-</i>	poss.adj.	ebedi; kalıcı
<i>ara-</i>	v.	gel; var-, ulaş-
<i>ari(ya)-</i>	v.	yüksel(t)-
<i>ariya</i>	adv.	yüce bir şekilde
<i>arimi-</i>	c.	değerli bir nesne [?] ; kaldırılmış [?] ; yükseltilmiş [?]
<i>arla</i>	adv.	zamanla
<i>as-</i>	v.	ol-; i-
<i>asa-</i>	v.	otur-
<i>asa-</i>	c.	oturma yeri
<i>asaza</i>	v.	söyle-; bildir-; duyur-
<i>asharimisa-</i>	n.	(kan) sunu(su); kurban
<i>asu-</i>	c.	taş
<i>asuhani-</i>	adj.	gül(ümsey)en [?]

<i>atni-</i>	c.	kişi; kendi; tasvir; tin
<i>atri-</i>	c.	kişi; kendi; tasvir; tin
<i>atuni-</i>	c.	erzak; yiyecek-içecek
<i>atuwal(i)-</i>	c./adj.	kötü(lük)
<i>atuwalahid-</i>	n.	kötülük
<i>awi-</i>	v.	gel-
	<i>tawiyān a.</i>	-e doğru gel-; yaklaş-
	<i>ani a.</i>	için/ile/peşinden gel-
<i>aza-</i>	v.	sev-
<i>aza-</i>	v.	ye-
<i>azali-</i>	n.	ziyafet
<i>da-[?]</i>	v.	yürü-
<i>ha(i/ya)-</i>	v.	izin ver-; inan-; güven-; ikna ol-
<i>hadama</i>	adv.	korkunç/yıkıcı bir şekilde
<i>hadi-</i>	v./n.	konuş-; söyle-; buyruk
<i>hadinu(wa)-</i>	v.	söylet-
<i>hahata(ya)-</i>	v.	zarar ver-; ortadan kaldır-
<i>hamsi-</i>	c.	torun
<i>hamsikara-</i>	c.	torununun oğlu
<i>hamsukala-</i>	c.	torununun oğlu
<i>hamsukwala-</i>	c.	torununun oğlu
<i>hant-</i>	n.	alın; yüz
<i>hantahi(t)-</i>	n.	üstünlük
<i>*hantawati-</i>	c.	kral
<i>*hantawaturi-</i>	c.	büyük kral
<i>hanti</i>	adv./postp.	önünde; huzurunda; önde
<i>hanti(ya)-</i>	adj.	birinci, ilk
<i>hantili-</i>	adj./adv.	önde gelen, en öndeki; ön; (her şeyden) çok
<i>hapadi-</i>	c.	nehir ülkesi
<i>hapazurawa-</i>	adj.	itaatkar; söz dinleyen
<i>haporinuwa-</i>	v.	teslim et-
<i>harmahi-</i>	c.	kafa
<i>harnisa-</i>	n.	kale, hisar; (savunma) duvar(ı)
<i>harsatani-</i>	c.	üst kat
<i>hartu(t)-</i>	n.	kötü şey
<i>harwa-</i>	c.	yol; sefer
<i>harwantahid-</i>	n.	yolculuk
<i>harza-</i>	v.	sahip ol-; (elinde) tut-
<i>hasa-</i>	c.	çok görkemli şey; doygunluk; bolluk
<i>hasatani-</i>	v.	destek
<i>hasi-</i>	c.	güç; zor
<i>hastali-</i>	c.	kahraman
<i>hastati-</i>	c.	kahraman
<i>hasusari-</i>	c.	kraliçe

<i>hatali-</i>	v.	mahvet-; vur-
<i>hati-</i>	v./n.	konuş-; söyle-; buyruk
<i>hawi-</i>	c.	koyun
<i>hazani-</i>	c.	kent yöneticisi
<i>hazi-</i>	v.	kazı-
<i>*hilana-</i>	n.	geçit; kapı; giriş kapısı
<i>hinu(wa)-</i>	v.	geç(ir)-; ulaştır-; aş-
<i>hishi(ya)-</i>	v.	bağla-
<i>hudarli-</i>	c.	hizmetkar
<i>hudarlati-</i>	c.	hizmetkar; uyruk
<i>huha-</i>	c.	büyükbaba
<i>huhadi-</i>	c.	büyük büyükbaba
<i>huhadali</i>	adj.	büyük babadan/atadan kalma
<i>huhaduli</i>	c.	ata
<i>huhurpali-</i>	c.	sancak; (kült) standardı
<i>hulaya-</i>	v.	yen-
<i>humadi-</i>	c.	(çevrili kutsal) alan
<i>husan-</i>	n.	yaşam
<i>hwihwasa-</i>	v.	ilerle-; yürü(t)-
<i>hwiya-</i>	v.	koş-
<i>i-</i>	v.	git-
	<i>tawiyān i.</i>	-e doğru git-; yaklaş-
<i>ipami-</i>	c.	batı
<i>i(ya)ra(ya)-</i>	n.	tasvir
<i>i(ya)ri(ya)-</i>	v.	genişle(t)-; uza(n/t)-
<i>i(ya)sa-</i>	v.	satın al-
<i>irhi-</i>	c.	sınır (bölgesi)
<i>irhari(ya)-</i>	adj.	sınır
<i>irhatin</i>	adv.	ülke dışında; dışarı; her taraf
<i>isanu(wa)-</i>	v.	oturt-; yerleştir-; tesis et-; iskan et-
<i>isarul(a/i)-</i>	c./adj.	sağ (kol/el)
<i>isarwil(a/i)-</i>	c./adj.	sağ (kol/el)
<i>isatarata-</i>	n.	taht
<i>istri-</i>	c.	el
<i>izi(ya)-</i>	v.	yap-; et-, kıl-; haline gel-; ol-
	<i>anan i.</i>	boyun eğdir-; yık-
	<i>anta i.</i>	dahil ol-; karış-
<i>izista-</i>	v./n.	onurlandır-; onur
<i>karmali-</i>	v.	keserek/doğrayarak/yere devir-
<i>kinu(wa)-</i>	v.	yak-
<i>kipuda-</i>	n.	boynuz [?] ; toynak [?]
<i>kistami-</i>	c./adj.	doğu
<i>kuma-</i>	adj.	saf; temiz; kutsal
<i>kuman</i>	conj.	-dığı zaman; -diğında

<i>kumani</i>	v.	arın(dır)-
<i>kusa-</i>	v.	taşı-
<i>kutasari-</i>	c./v.	orthostat; orthostatla kapla-
<i>kuwalan-</i>	n.	ordu
<i>kwanza</i>	conj./adv.	-dığı gibi; -dığı için/halde; bununla birlikte
<i>kwanzu-</i>	adj.	önemli
<i>kwari</i>	conj.	eğer; gibi; -dığı zaman
<i>kwati</i>	adv./rel.pron.	böyle(ce); rel.pron. D.L.sg.
<i>kwi(ya)</i>	conj./adv.	-dığı zaman; -sa bile; -a rağmen
<i>la(la)-</i>	v.	al-; kabul et-
<i>lalati-</i>	c.	dil
<i>lamanisa-</i>	v.	duyur-; adlandır-
<i>man</i>	conj.	ister ... ister
<i>mana-</i>	v.	gör-; bak-; seyret-; dikkat et-
<i>manuha</i>	adv.	her halde; herhangi bir şekilde
<i>marat(a)-</i>	n.	söz(cük)
<i>marnu(wa)-</i>	v.	ortadan kaldır-; yok et-
<i>marwali-</i>	c.	tahıl
<i>*masani-</i>	c.	tanrı(ça); ilahi, tanrı(ça)sal
<i>*mawi-</i>	adj.	dört
<i>midasari-</i>	c.	ölçü; ağırlık
<i>muwa-</i>	v.	ele geçir-; yen-
<i>muwatali</i>	adj.	güçlü, kudretli
<i>muwid(i)-</i>	c.	hısım
<i>na(wa)</i>	neg.	-ma- olumsuz
<i>naha</i>	conj.	ne, ne de
<i>napa</i>	conj.	ya; veya; ya da
<i>ni(s)</i>	proh.	yasaklayıcı olumsuz
<i>ni(pa)</i>	conj.	veya; ya da
<i>nimuwiza-</i>	c.	oğul
<i>niwarani-</i>	c.	çocuk
<i>niya-</i>	c.	bey; efendi; usta
<i>niyasa-</i>	v.	nesilden nesile geç-
<i>niyasatala-</i>	c.	ardıl
<i>niyasha-</i>	c.	tören alayı
<i>ni(ya)za-</i>	v.	(nesilden nesile) geç-
<i>padi-</i>	c.	ayak
<i>palsa-</i>	c./adv.	yol; sefer; burada
<i>pama(n)-</i>	n.	buyruk ²
<i>paran</i>	adv./prev./postp.	ön; ileri
<i>pari</i>	adv./prev./postp.	ön; ileri
<i>pariya</i>	adv./prev./ postp.	öte
<i>parn(a)-</i>	n.	ev; hane
<i>partuni-</i>	v.	kes-

<i>paya-</i>	v.	gönder-
<i>paza-</i>	v.	götür-
<i>piha-</i>	v./n.	yücelt-; parla-; görkem
<i>pihami-</i>	part.	yüceltilmiş (hal/kişi)
<i>pitahaliya-</i>	v.	(takasla) satın al-
<i>piya-</i>	v.	ver-
<i>pupali-</i>	v.	oluştur-; düzenle-
<i>salha(t)-</i>	n.	ardıllık; büyüklük
<i>salı-</i>	c.	davacı; karşıt
<i>salihid-</i>	n.	dava; karşıtlık
<i>salisa-</i>	v.	dava aç-; karşı koy-
<i>saliza-</i>	v.	dava aç-; karşı koy-
<i>sana</i>	adv.	iyice
<i>sanai-</i>	v.	uzaklaştır-; gizle-; boz-
<i>sani-</i>	v.	uzaklaştır-; gizle-; boz-
<i>sapalali-</i>	adj.	aileye ait
<i>sa(sa)-</i>	v.	sun-; at-; bırak-; ata-
<i>sara</i>	adv./postp.	yukarı; üst
<i>sarlada</i>	adv.	yukarıda; üstte
<i>sarlaya</i>	adv.	yukarı (doğru)
<i>sarl(a)i-</i>	v.	sun-
<i>sarlata-</i>	n.	(sıvı) sunu
<i>sarli</i>	adv.	son derece; çok; hayli
<i>sarnuwa-</i>	v.	yak-
<i>sasaliya-</i>	n.	vurma; atış;
<i>suhiti-</i>	v.	koru- [?]
<i>suri-</i>	c.	bolluk
<i>ta-</i>	v.	dikil-; dur-
<i>tadi-</i>	c.	baba
<i>tadali-</i>	adj.	babadan kalma
<i>tadi(ya)-</i>	poss.adj.	babanın, babaya ait; babadan kalma
<i>tama-</i>	v.	inşa et-
<i>tami-</i>	c.	yetişkin
<i>tanata-</i>	v.	yık-; ıssız/harabe hale gel-/getir-
<i>tanat(a/i)-</i>	adj.	boş; ıssız
<i>tanim(a/i)-</i>	adj.	her; tüm
<i>tanu(wa)-</i>	v.	dik-; yerleştir-
<i>tanusa-</i>	v.	yerleştir-
<i>tapa-</i>	v.	kötü bir düzenleme yap-
<i>taparita-</i>	c.	yetki
<i>tapariya-</i>	n.	buyuru
<i>tar(a/i)-</i>	adj.	üç
<i>tarawani-</i>	adj./c.	doğru (olan); adil; meşru; doğruluk
<i>tarkasna-</i>	c.	eşek

<i>tarkasniya-</i>	c.	katır
<i>tarkasnin</i>	n.	katır yükü (ölçü birimi)
<i>tarpa/i-</i>	v.	ez-, çigne-; bas-; yürü-; saldır-
<i>tarpi</i>	adv.	kötü/ölümcül bir şekilde; saldırganca
<i>taruwi-</i>	n.	tahta, ahşap
<i>taru(t)-</i>	n.	heykel; tasvir
<i>tarza-</i>	v.	dön-
<i>tarzanuwa-</i>	v.	döndür-; çevir-; alt üst et-
<i>taskwari-</i>	c.	toprak, yer
<i>tas/t-</i>	n.	podyum; kaide; taş (bloğu); stel
<i>tawani-</i>	c.	yaşam alanı [?]
<i>tawıyan</i>	adv./prev./postp.	karşı; (-e) doğru; önünde; karşısında
<i>tipas</i>	n.	gök
<i>tiwad-</i>	c.	güneş (tanrısı)
<i>tiyari(ya)-</i>	v.	koru-; gözet-
<i>tu(wa)-</i>	v.	koy-; yerleştir-; belirle-; tesis et-
<i>tumant(i)-</i>	v.	duy-; işit-; dinle-
<i>tunikala-</i>	c.	fırıncı [?]
<i>*tupalali(ya)-</i>	c.	yazı
<i>turpi-</i>	c.	ekmek
<i>tuwa-</i>	v.	koy-; yerleştir-; tesis et-; belir-
<i>tuwatri-</i>	c.	kız çocuk
<i>unanu-</i>	v.	bilmesini sağla-; öğret-
<i>uni-</i>	v.	bil-
<i>unzanz/sa</i>	ppn.	siz (N.A.D)
<i>upa-</i>	v.	getir-
<i>upani-</i>	c.	ganimet
<i>uranu(wa)-</i>	v.	büyük kişi yap-; büyüt-
<i>usi-</i>	c.	yıl
<i>usaliza-</i>	adj.	yıllık
<i>wala</i>	adv.	kötü/ölümcül bir şekilde
<i>wala-</i>	v.	öl-
<i>wala-</i>	v.	sil-; tahrip et-
<i>walili(d)-</i>	n.	toprak; bölge
<i>waliya-</i>	v.	iyilik yap-; destek ol-
<i>wami-</i>	v.	(arayıp) bul-
<i>wanati-</i>	c.	kadın
<i>wanatiyati-</i>	c.	kadın; dişi
<i>wanatiyatiya-</i>	n.	kadınlık; kadın cinsel organları
<i>wani(d)-</i>	n.	stel
<i>warpi-</i>	c.	kalkan; koruma; silah; alet; beceri
<i>warzani-</i>	c.	(askeri) sefer
<i>wasaha</i>	c.	bedel [?] ; karşılık [?]
<i>wasalali-</i>	v.	bolluk/bereket getir-

<i>wasami-</i>	part.	sevgili
<i>wasar(a)-</i>	n.	iyilik
<i>wasaranu(wa)-</i>	v.	hoş tut-; iyi davran-
<i>wasiyaza-</i>	v.	sevilen ol-
<i>wasinasi-</i>	c.	görevli
<i>wasu</i>	adv.	iyi (şekilde)
<i>watarsa-</i>	v.	görevlendir-
<i>*watni-</i>	n.	ülke
<i>*watni-niya-</i>	c.	Ülke Beyi
<i>watnisa-</i>	v.	(kutsal) mülk bahşet-
<i>wawi-</i>	c.	sığır
<i>waza-</i>	v.	yönlendir-; idare et-
<i>wis(a)i-</i>	v.	belir-; ortaya çık-
<i>wi(ya)ni-</i>	c.	asma; bağ; şarap
<i>zahanuwa-</i>	v.	saldır-
<i>zala</i>	adv.	(-dan) sonra; ayrıca
<i>zamant(i)-</i>	adj.	zarar görmüş; hasarlı
<i>*zanta</i>	adv./prev./ postp.	aşağı
<i>zarza-</i>	v.	iste-; arzu et-
<i>zar(t)-</i>	n.	kalp
<i>zartiya-</i>	poss.adj.	gözde
<i>zati</i>	adv.	burada; buraya
<i>zazar(iya)-</i>	v.	kızdır- [?] ; öfkelen(dir)- [?]
<i>zidiyadi-</i>	c.	erkek
<i>zidiyadiya-</i>	n.	erkeklik; erkek cinsel organları
<i>zila</i>	adv.	(-dan) sonra; bunun üzerine; ayrıca; hemen
<i>zin</i>	adv.	bu yan, diğer yan; bura
<i>ziti-</i>	c.	adam
<i>zuni(ya)-</i>	v.	sıvı sunusu yap-; tapın-
<i>zuwani-</i>	c.	köpek

EK 5. LOGOGRAFİK YAZILIŞLAR

CAELUM. <i>PI</i>	<i>*tapisa-</i>	c.	kase; kap
CAPUT- <i>ti-</i>			sadık kişi
COR	<i>atri-</i>	c.	kişi; kendi; tasvir; tin
	<i>atni-</i>		
CRUS+MINUS	-	v.	dur-; dikil-; ayaklan- [?]
CRUS+ <i>RA/I</i>	-	v.	dur-; dikil-; ayaklan- [?]
CRUX	<i>wala-</i>	v.	öl-
CUM- <i>ni/ní</i>	<i>ani</i>	prev./postp.	ile birlikte; için; -de(n)
CUM. <i>NA</i>			
DEUS.DOMUS- <i>had-</i>	-	n.	tapınak
EDERE	<i>ada-</i>	v.	ye-
	<i>aza-</i>		
FRATER. <i>LA</i>	-	c.	erkek kardeş
FULGUR	<i>piha-</i>	v./n.	yücel(t)-; parla-; görkem
INFRA- <i>ta/tá</i>	<i>*zanta</i>	adv./prev./ postp.	aşağı
LEPUS	<i>tapariya-</i>	n.	buyuru
LOCUS	<i>*alan(t)-</i>	n.	yer
	<i>alala-</i>	n.	yer; mevki
MALLEUS	<i>wala-</i>	v.	sil-; tahrip et-
MORI	<i>wala-</i>	v.	öl-
NEG ₂	<i>na</i>	neg.	-ma- olumsuz
NEG _{3-i}	<i>ni</i>	prohib.	
NEG _{3-sa}	<i>nis</i>	prohib.	
PANIS.PITHOS- <i>ni-</i>	-	c.	yiyecek-içecek
POST- <i>na</i>	<i>apan</i>	adv./prev./postp.	arka; geri; bundan
POST. <i>NI/NÍ</i>			sonra; ileride
POST+ <i>ra/i</i>	<i>apari</i>	adv./prev./postp.	ardından; sonradan, daha sonra; gelecekte; ikinci derecede
PRAE	<i>pari</i>	adv./prev./postp.	ön; ileri
PUGNUS	<i>ari(ya)-</i>	v.	yüksel(t)-
PUGNUS- <i>sa-</i>		v.	çökert-

SOLIUM	<i>isanu(wa)-</i>	v.	oturt-; yerleştir-; tesis et-; iskan et-
SUB- <i>na-na</i>	<i>anan</i>	adv./prev./postp.	alt; aşağı
TERRA	<i>taskwari-</i>	c.	toprak, yer
TERRA.PONERE- <i>rud-</i>	-	n.	mülk; arazi
URBS- <i>hutani-</i>	-	c.	köy [?]
URBS+ <i>MI-ni-</i>	-	c.	kent; kasaba
VACUUS	<i>tanat(a/i)-</i>	adj.	boş; ıssız
VERSUS	<i>tawiyān</i>	adv./prev./postp.	karşı; (-e) doğru; önünde; karşısında
VIA	<i>harwa/i-</i>	c.	yol; sefer
L261.PUGNUS- <i>ru-</i>	-	v.	donat-; beze-
L275- <i>i-</i>	<i>warpi-?</i>	v.	koruma altına gir-?
L336- <i>nan</i>		postp.	gözünün önünde; nezdinde
L462	<i>muwid(i)-</i>	c.	hısım

EK 6. BAZI HİYEROGİİF İŞARETLERİN TRANSLİTERASYONLARI VE FONETİK DEĞERLERİ

Transliterasyon	Fonetik Deđer	İşaret Numarası
<i>mu_x</i>	<i>mu</i>	L364(2) = L364(1).MI
<i>tà</i>	<i>da</i>	L41
<i>TALA</i>	<i>tla</i>	L366
	<i>tal</i>	
<i>TASU</i>	<i>teőu</i>	L318
	<i>tassu</i>	
	<i>dassu</i>	
<i>TASU+mi</i>	<i>taőmi</i>	L418(1)
<i>US</i>	<i>uő</i>	L421
<i>u_x</i>	<i>u</i>	L364(1)
<i>wa_x</i>	<i>wa</i>	L128
<i>zu/a</i>	<i>zu</i>	L432
	<i>za</i>	
<i>zú</i>	<i>zu</i>	L448
L30	<i>hapa</i>	L30
-	<i>ta</i>	L308

KAYNAKÇA

BoHa 22 = Dinçol, Dinçol 2008.

Boroday, S., Yakubovich, I.

- 2018 Hittite local adverbs in comparative perspective, E. Rieken, U. Geupel, M.Th. Roth (eds.), *100 Jahre Entzifferung des Hethitischen. Morphosyntaktische Kategorien in Sprachgeschichte und Forschung. Akten der Arbeitstagung der Indogermanischen Gesellschaft vom 21. bis 23. September 2015 in Marburg*, Reichert Verlag, Wiesbaden: 1-22.

Carter, C.

- 1962 *Hittite Cult-Inventories*, Ph.D. dissertation, University of Chicago, Chicago.

Dinçol, A., Dinçol, B.

- 2008 *Die Prinzen- und Beamtensiegel aus der Oberstadt von Boğazköy-Hattuša vom 16. Jahrhundert bis zum Ende der Grossreichszeit*, Philipp von Zabern, Mainz am Rhein.

Durnford, S.P.B.

- 2010 How old was the Ankara Silver Bowl when its inscriptions were added?, *Anatolian Studies* 60: 51-70.

Gilibert, A.

- 2022 Children of Kubaba: Serious Games, Ritual Toys, and Divination at Iron Age Carchemish, *Religions* 13.10: 881.
<https://doi.org/10.3390/rel13100881>

Giusfredi, F.

- 2010 *Sources for a Socio-Economic History of the Neo-Hittite States*, Universitätsverlag Wintwe, Heidelberg.

Goedegebuure P.

- 2007 The Hieroglyphic Luwian demonstrative ablative-instrumentals *zin* and *apin*, A. Archi, R. Francia (eds.), *VI Congresso Internazionale di Ittitologia, Roma*,

- 5-9 settembre 2005, *Parte I* (= *SMEA* 49), CNR, CNR, Istituto di studi sulle civiltà dell'Egeo e del Vicino Oriente, Rome: 319-334.
- 2010 The Luwian Demonstratives of Place and Manner, I. Singer (ed.), *Ipamati kistamati pari tumatimis: Luwian and Hittite Studies presented to J. David Hawkins on the occasion of his 70th birthday*, Emery and Claire Yass Publications in Archaeology (Bequeathed by the Yass Estate, Sydney, Australia) of the Institute of Archaeology, Tel Aviv University, Tel Aviv: 76-94.
- 2019 The Hieroglyphic Luwian signs *128 (AVIS 'bird') = wa_x and *30 = HAPA, A. Süel (ed.), *IX. Uluslararası Hititoloji Kongresi Bildirileri, Çorum 08-14 Eylül 2014 / Acts of the IXth International Congress of Hittitology, Çorum 08-14 September 2014*, Ankara: 295-316.
- Hawkins, J.D.
- 1972 Building Inscriptions of Carchemish: The Long Wall of Sculpture and Great Staircase, *Anatolian Studies* 22, *Special Number in Honour of the Seventieth Birthday of Professor Seton Lloyd*: 87-114.
- 1997 A Hieroglyphic Luwian Inscription on a Silver Bowl in the Museum of the Anatolian Civilizations, Ankara, *Anadolu Medeniyetleri Müzesi 1996 Yılığ*, Ankara: 7-24.
- 2000 *Corpus of Hieroglyphic Luwian Inscriptions, I: Inscriptions of the Iron Age*, Walter de Gruyter, Berlin - New York.
- Hawkins, J.D., Morpurgo Davies, A.
- 2010 More Negatives and Disjunctives in Hieroglyphic Luwian, R. Kim, N. Oettinger, E. Rieken, M. Weiss (eds.), *Ex Anatolia Lux. Anatolian and Indo-European Studies in Honor of H. Craig Melchert on the Occasion of His Sixty-fifth Birthday*, Beech Stave Press, Ann Arbor: 98-128.
- Hawkins, J.D., Tosun, K., Akdoğan, R.
- 2013 Hieroglyphic Luwian Stele in Adana Museum, *Höyük* 6: 1-6.
- Hawkins, J.D., Weeden, M.
- 2021 The New Inscription from Türkmenkarahöyük and its Historical Context, *Altorientalische Forschungen* 48.2: 384-399.
- Hogue, T.
- 2019 *Abracadabra*, or "I Create as I Speak": A Reanalysis of the First Verb in the Katumuwa Inscription in Light of Northwest Semitic and Hieroglyphic Luwian Parallels, *Bulletin of the American Society of Overseas Research* 381 : 193-202.
- van den Hout, Th.
- 2002 Self, Soul and Portrait in Hieroglyphic Luwian, P. Taracha (ed.), *Silva*

Anatolica. Anatolian Studies Presented to Maciej Popko on the Occasion of his 65th Birthday, Agade, Warsaw: 171-186.

Laroche, E.

1960 *Les hiéroglyphes hittites I. L'écriture*, Paris.

Marchetti, N, Peker, H.

2018 The Stele of Kubaba by Kamani and the Kings of Karkemish in the 9th Century BC, *Zeitschrift für Assyriologie und Vorderasiatische Archäologie* 108.1: 81-99.

Melchert, H.C.

1988 Luvian Lexical Notes, *Historische Sprachforschung* 101: 211-243.

1990 Adjectives in *-iyo- in Anatolian, *Historische Sprachforschung* 103.2: 198-207.

2004a Hieroglyphic Luvian Verbs in -min(a), A. Hyllested, A.R. Jørgensen, J.H. Larsson, T. Olander (eds.), *Per aspera ad asteriscos. Studia Indogermanica in honorem Jens E. Rasmussen sexagenarii Idibus Martiis anno MMIV*, Innsbruck: 356-362.

2004b A Luwian Dedication, J. H. W. Penney (ed.), *Indo-European Perspectives. Studies in Honour of Anna Morpurgo Davies*, Oxford: 370-379.

2006 Indo-European Verbal Art in Luvian, G.-J. Pinault, D. Petit (eds.), *La langue poétique Indo-Européenne. Actes du Colloque de travail de la Société des Études Indo-Européennes (Indogermanische Gesellschaft/Society for Indo-European Studies), Paris, 22-24 octobre 2003*, Peeters, Leuven - Paris: 291-298.

2011 Enclitic subject pronouns in Hieroglyphic Luvian, *Aramazd* 6.2: 73-86.

2015 Reciprocity and Commerce in Bronze and Iron Age Anatolia, A. Archi (ed.), *Tradition and Innovation in the Ancient Near East. Proceedings of the 57th Rencontre Assyriologique Internationale at Rome, 4-8 July 2011*, Eisenbrauns, Winona Lake, IN: 409-416.

2019 Iron Age Luvian *tarrawann(i)-*, P.S. Avetisyan, R. Dan, Y.H. Grekyan (eds.), *Over the Mountains and Far Away Studies in Near Eastern history and archaeology presented to Mirjo Salvini on the occasion of his 80th birthday*, Archaeopress, Oxford: 337-345.

Meriggi, P.

1954 La ricostruzione di Kargamis, *Rivista degli Studi Orientali* XXIX: 1-16

Mora, C.

2007 Three metal bowls, M. Alparslan, M. Doğan-Alparslan, H. Peker (eds.), *VITA. Festschrift in Honor of Belkıs Dinçol and Ali Dinçol*, Ege Yayınları, İstanbul: 515-521.

Payne, A.

- 2012 *Iron Age Hieroglyphic Luwian Inscriptions*, Walter de Gruyter, Society of Biblical Literature, Atlanta – Georgia.
- 2016 The Hieroglyphic Sign EGO₍₂₎, Š. Velhartická (ed.), *Audias fabulas veteres. Anatolian Studies in Honor of Jana Součková-Siegelová*, Brill, Leiden - Boston: 282-295.
- 2017 Determination in the Anatolian Hieroglyphic Script of the Empire and Transitional Period, *Altorientalische Forschungen* 44.2: 221-234.
- 2018 Determination in the Anatolian Hieroglyphic Script: The Late 10th and Early 9th Centuries BC, *Altorientalische Forschungen* 45.1: 102-121.

Peker, H.

- 2014 A Funerary Stele from Yunus (Karkemish), *Orientalia* 83.2: 189-193.
- 2016 *Texts from Karkemish I. Luwian Hieroglyphic Inscriptions from The 2011-2015 Excavations*, Alma Mater Studiorum, Università di Bologna, Dipartimento di Storia Culture Civiltà - Ante Quem, Bologna.
- 2022 Writing Outside the Big City: Two New Funerary Stelae from The Necropolis of Yunus at Karkemish, *Mesopotamia* 57: 57-63.

Rieken, E.

- 2010 Das Zeichen <sà> im Hieroglyphen-Luwischen, A. Süel (ed.), *VII. Uluslararası Hititoloji Kongresi Bildirileri Çorum 25-31 Ağustos 2008 / Acts of the VIIth International Congress of Hittitology Çorum, August 25-31, 2008, Vol. II*, Ankara: 651-660.

Rieken, E., Yakubovich I.

- 2010 The New Values of Luwian Signs L 319 and L 172, I. Singer (ed.), *Ipamati kistamati pari tumatimis: Luwian and Hittite Studies presented to J. David Hawkins on the occasion of his 70th birthday*, Emery and Claire Yass Publications in Archaeology (Bequeathed by the Yass Estate, Sydney, Australia) of the Institute of Archaeology, Tel Aviv University, Tel Aviv: 199-219.

Sasseville, D.

- 2020 *Anatolian Verbal Stem Formation*, Brill, Leiden - Boston.

Simon, Z.

- 2009 Die ANKARA-Silberschale und das Ende des hethitischen Reiches, *Zeitschrift für Assyriologie und vorderasiatische Archäologie* 99.2: 247-269.
- 2016 Wer war Allumari, König von Malatya?, *Anatolica* XLII: 67-76.
- 2021 Who was Huwa-Sarruma, King of Karkamiš?, *Anatolica* XLVII: 247-257.

TK I = Peker 2016

Weeden, M.

- 2013 After the Hittites: The Kingdoms of Karkamish and Palistin in Northern Syria, *Bulletin of the Institute of Classical Studies* 56.2: 1-20.

Yakubovich, I.

- 2002 Nugae Luvicae, V. Shevoroshkin, P.J. Sidwell (eds.), *Anatolian Languages*, Association for the History of Language, Canberra: 189-209.
- 2008a Hittite-Luvian Bilingualism and the Origin of Anatolian Hieroglyphs, N.N. Kazansky (ed.), *Studies in Classical Philology and Indo-European Languages: Colloquia Classica et Indogermanica 4, Acta Linguistica Petropolitana 4*, Nauka, St Petersburg: 9-36.
- 2008b The Luvian Enemy, *Kadmos* 47: 1-19.
- 2009 *Sociolinguistics of the Luvian Language*, Leiden, Boston.
- 2010 The West Semitic God El in Anatolian Hieroglyphic Transmission, Y. Cohen, A. Gilan, J.L. Miller (eds.), *Pax Hethitica: Studies on the Hittites and their Neighbours in Honour of Itamar Singer*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden: 385-398.
- 2012 The Reading of Luwian ARHA and Related Problems, *Altorientalische Forschungen* 39: 321-339.
- 2016a Some transitive motion verbs and related lexemes in Late Luwian, *Indogermanische Forschungen* 121: 69-92.
- 2016b A Luwian Welcome, Š. Velhartická (ed.), *Audias fabulas veteres. Anatolian Studies in Honor of Jana Součková-Siegelová*, Brill, Leiden - Boston: 463-484.
- 2019 The Mighty Weapon of Tarhunt, P.S. Avetisyan, R. Dan, Y.H. Grekyan (eds.), *Over the Mountains and Far Away Studies in Near Eastern history and archaeology presented to Mirjo Salvini on the occasion of his 80th birthday*, Archaeopress, Oxford: 544-559.

ISBN 978-88-7849-181-6

9 788878 491816